

Bruxelles, den 26. juni 2025
(OR. en)

10935/25

**Interinstitutionel sag:
2025/0335 (COD)**

**ESPACE 51
MI 485
ENV 603
CODEC 915
EU-GNSS 12
CSCGNSS 3
CSCGMES 2
IND 234
CYBER 193
COMPET 634
HYBRID 83
PROCIV 81
IA 76**

FORSLAG

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	26. juni 2025
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2025) 335 final
Vedr.:	Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om sikkerheden, modstandsdygtigheden og bæredygtigheden for rumaktiviteter i Unionen

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2025) 335 final.

Bilag: COM(2025) 335 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 25.6.2025
COM(2025) 335 final

2025/0335 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

**om sikkerheden, modstandsdygtigheden og bæredygtigheden for rumaktiviteter i
Unionen**

{SEC(2025) 335 final} - {SWD(2025) 335 final} - {SWD(2025) 336 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

Rumaktiviteter udvides hurtigt på verdensplan, drevet af en stigende efterspørgsel efter rumbaserede data og rumtjenester samt en reduktion i omkostningerne ved fremstilling og opsendelse af satellitter. Rumøkonomien har også tiltrukket nye aktører på markedet.

For at understøtte denne udvidelse af rumaktiviteter og den stigende inddragelse af nye kommercielle aktører i grænseoverskridende rumaktiviteter har 13 medlemsstater vedtaget national rumlovgivning. Dette afspejler folkeretlige forpligtelser, der kræver tilsyn med rumaktiviteter. Det deraf følgende kludetæppe af lovgivningsmæssige tilgange fører til et fragmenteret indre marked. Denne fragmentering vil sandsynligvis stige, efterhånden som flere medlemsstater planlægger at etablere retlige rammer for rumaktiviteter.

Forskelle i de nationale tilgange til beskyttelse af ruminfrastrukturens sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssige bæredygtighed kan have en negativ indvirkning på leveringen af rumbaserede data og rumtjenester i Unionen. Dette påvirker i sidste ende rumindustriens konkurrenceevne i Unionen og de grænseoverskridende værdikæders funktion. Det overordnede mål med dette initiativ er at støtte udviklingen og funktionen af det indre marked for rumsektoren. Initiativet har navnlig til formål at:

- fastlægge en EU-retlig ramme for levering af rumbaserede data og rumtjenester fra EU-rumoperatører for at fremme innovation og skabe et stabilt, forudsigeligt og konkurrencedygtigt erhvervsklima
- sikre, at rumobjekter kan spores, og mindske genereringen af rumaffald og dermed øge sikkerheden ved rumaktiviteter
- udarbejde en ramme for risikovurdering, der er skræddersyet til ruminfrastrukturens specifikke cybersikkerhedsbehov, og derved styrke rumaktiviteters modstandsdygtighed
- skabe en fælles metode til beregning af miljøpåvirkningen fra rumaktiviteter i Unionen og dermed styrke rumaktiviteters bæredygtighed.

Initiativet forventes at skabe den retssikkerhed, som EU-rumoperatørerne har brug for til at udføre rumaktiviteter og fremme rumindustriens konkurrenceevne, samtidig med at de risici, der opstår som følge af den eksponentielle vækst i rumaktiviteter, imødegås, og den langsigtede udnyttelse af rummet sikres.

De politiske retningslinjer for Europa-Kommissionen 2024-2029⁽¹⁾ samt Draghi-rapporten om fremtiden for den europæiske konkurrenceevne identificerer rummet som en central strategisk sektor for Unionen⁽²⁾ og anbefaler, at der på kort sigt etableres en fælles EU-lovgivningsramme for et velfungerende indre marked for rummet. Kommissionen har udpeget den foreslåede Eu-retsakt om rumsektoren som en nøgleprioritet i to nylige fælles meddelelser: EU's tilgang til rumtrafikstyring og EU's rumstrategi for sikkerhed og forsvar⁽³⁾. Dette lovgivningsinitiativ afspejler medlemsstaternes opfordringer til handling for

⁽¹⁾ Politiske retningslinjer for den næste Europa-Kommission 2024-2029, fremlagt af Ursula von der Leyen den 18.7.2025, https://commission.europa.eu/document/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_da.

⁽²⁾ "The future of European competitiveness", rapport af 9.9.2024 udarbejdet af Mario Draghi.

⁽³⁾ Fælles meddelelse fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik til Europa-Parlamentet og Rådet, JOIN(2022) 4 final af 15.2.2022, og fælles

at etablere et indre marked for rumaktiviteter gennem en sammenhængende og stabil lovgivningsmæssig ramme. I Rådets nylige konklusioner har medlemsstaterne anerkendt behovet for at undgå fragmentering af det indre marked for rumtjenester og -produkter og for at styrke EU's rumindustri's globale konkurrenceevne⁽⁴⁾. De har anerkendt relevansen af Unionens indsats for at sikre ligebehandling af rumoperatører og lige vilkår for Unionens rumindustri⁽⁵⁾. Betydningen af at etablere en retlig ramme for at sikre rummets bæredygtighed på lang sigt er også blevet anerkendt af de nationale parlamenter⁽⁶⁾. Rumindustrien, herunder små og mellemstore virksomheder (SMV'er), har også udtrykt støtte til en klar og forudsigelig retlig ramme⁽⁷⁾.

- **Sammenhæng med de gældende regler på samme område**

De Forenede Nationers traktat om principper for staters aktiviteter ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum (FN-traktaten om det ydre rum) regulerer de globale rammer for det ydre rum og understreger princippet om statsligt ansvar. Den kræver, at staterne godkender, fører tilsyn med og er ansvarlige for deres rumaktiviteter. Manglen på specifikke bindende tekniske regler til gennemførelse af de generelle forpligtelser i FN-traktaten om det ydre rum har imidlertid ført til forskellige tilladelseskrav, da medlemsstaterne har fulgt forskellige reguleringsmæssige tilgange.

I dag har 13 medlemsstater indført national rumlovgivning. Andre medlemsstater er i gang med at udarbejde rumlovgivning eller opdatere eksisterende love for at håndtere fremkomsten af nye kommercielle aktører og deres voksende aktiviteter. Den manglende koordinering mellem de forskellige lovgivningsmæssige tilgange har ført til et fragmenteret lovgivningslandskab, hvor nye hindringer kan hæmme det indre markeds funktion for rumtjenester og rumbaserede data i Unionen.

Den foreslåede EU-retsakt om rumsektoren harmoniserer den retlige ramme i hele Unionen ved at integrere krav fastsat i nationale rumlovgivninger for at undgå overlap, dobbeltarbejde og konflikter samt for at forbedre det indre markeds funktion.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

For det første har Unionen for så vidt angår modstandsdygtighed vedtaget lovgivning om cybersikkerhed (NIS 2-direktivet) og fysisk modstandsdygtighed for kritiske enheder (direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed), som styrker modstandsdygtigheden af jordinfrastruktur, der understøtter rumtjenester.

Mens NIS 2-direktivet omhandler operatører af jordsegmenter på den ene side og udbydere af elektronisk kommunikation på den anden side, dækker hverken NIS 2-direktivet eller direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed EU-ejede aktiver, der opererer inden for

meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om en rumstrategi for sikkerhed og forsvar, JOIN(2023) 9 final af 10.3.2023.

(4) Rådets konklusioner om EU-rumstrategien for sikkerhed og forsvar, 14512/23, vedtaget den 13. december 2023, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14512-2023-INIT/da/pdf>.

(5) Konklusioner om rumtrafikstyring: status, 15231/23, vedtaget den 8. december 2023, <https://www.consilium.europa.eu/da/press/press-releases/2023/12/08/space-traffic-management-council-adopts-conclusions-on-the-current-state-of-play>.

(6) https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/dossiers/loi_europeenne_espace.

(7) Navnlig positionspapirer fra Eurospace (sammenslutning, der repræsenterer synspunkterne hos mere end 80 rumfartsvirksomheder, herunder hovedentreprenører), SME4Space (sammenslutning, der forsvare synspunkterne hos mere end 800 virksomheder, herunder 90 nystartede virksomheder) og YEES (nyligt oprettet sammenslutning, der repræsenterer synspunkterne hos 13 New Space-virksomheder).

rammerne af Unionens rumprogram. De udgør således ikke en fuldstændig ramme for risikostyring for alle segmenter af ruminfrastruktur eller for alle rumoperatører.

Den foreslåede EU-retsakt om rumsektoren udfylder dette hul ved at fastsætte specifikke og udtrykkelige cybersikkerhedsregler, der gælder for alle rumoperatører og aktiver i ruminfrastrukturen, hvorved der skabes et skræddersyet referencescenarie for rumsektorens modstandsdygtighed. Offentlige og private aktører i rumsektoren vil få klarhed over deres retlige forpligtelser, som er nødvendige for at sikre ruminfrastrukturens og rummissionernes modstandsdygtighed. Desuden opstår der, i takt med at medlemsstaterne gennemfører og implementerer NIS 2-direktivet, et akut behov for at tilpasse sådanne nye regler til de specifikke krav for rumsektoren. Forslaget sikrer en klar sammenhæng med den generelle ramme for cybersikkerhed på EU-plan. Da EU-retsakten om rumsektoren bliver "lex specialis" i forhold til cybersikkerhedsforanstaltninger for EU-rumoperatører, der kvalificerer som væsentlige eller vigtige enheder i NIS 2-direktivet, vil sådanne rumoperatører anvende kapitlet om modstandsdygtighed og dermed undgå overlappende krav.

For det andet sikrer den foreslåede EU-retsakt om rumsektoren synergi med Unionens sikkerhedspolitikker og -lovgivning hvad angår sikkerhedsspørgsmål. Når rumaktiviteter berører flere medlemsstater, koordineres indsatsen med lufttrafikstyringen via forordning (EU) 2019/123, som optimerer de europæiske netfunktioner. Hændelser i skæringspunktet mellem luftfarts- og rumaktiviteter indberettes systematisk via den obligatoriske EU-indberetningsordning, der er oprettet i henhold til forordning (EU) nr. 376/2014. Fremadrettet kan eventuelle fremtidige regler for operationer i stor højde omfatte definitioner af løfteraketter og dermed sikre en omfattende lovgivningsmæssig dækning af disse nye områder.

For det tredje bidrager den foreslåede EU-retsakt om rumsektoren i overensstemmelse med den europæiske grønne pagt⁽⁸⁾ og Unionens bæredygtighedsmål⁽⁹⁾ til at reducere miljøaftrykket fra rumaktiviteter og gør det muligt fremover at imødekomme potentielle nye forpligtelser for Unionen i henhold til internationale konventioner, der er indgået på området.

Metoder til evaluering af virkningerne af rumaktiviteter, f.eks. livscyklusvurdering eller miljørelaterede EU-politikker og -værktøjer såsom produkters miljøaftryk⁽¹⁰⁾, er i dag klart underudviklede⁽¹¹⁾. Desuden tager ingen af de generelle bæredygtigheds- eller miljørelaterede rammer, såsom de miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige (ESG) rammer⁽¹²⁾, hensyn til rumaktiviteters specifikke og særligt komplekse miljøvirkninger.

Med udgangspunkt i tilgangen vedrørende produkters miljøaftryk indeholder den foreslåede EU-retsakt om rumsektoren derfor forslag om udvikling og obligatorisk anvendelse af en rumspecifik metodologi for livscyklusvurdering.

⁽⁸⁾ Den europæiske grønne pagt – Europa-Kommissionen (europa.eu).

⁽⁹⁾ Den langsigtede strategi for 2050 – Europa-Kommissionen (europa.eu).

⁽¹⁰⁾ Henstilling om anvendelsen af miljøaftryksmetoder – Europa-Kommissionen (europa.eu).

⁽¹¹⁾ Dette ses tydeligt hvad angår virkningerne vedrørende f.eks. afbrænding af drivmiddel, bortskaffelse af rakettrin, miljørisikoen ved genindtræden og virkningerne af kernekraftkilder, der er integreret i rummissioner.

⁽¹²⁾ Direktiv 2022/2464 – direktivet om virksomheders bæredygtighedsrapportering – <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Retsgrundlaget for dette forslag er artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), som indeholder bestemmelser om vedtagelse af foranstaltninger, der skal sikre det indre markeds oprettelse og funktion.

Selv om traktaten specifikt fastsætter et retsgrundlag for foranstaltninger vedrørende rumpolitik (artikel 189 i TEUF), kan dette retsgrundlag ikke anvendes til dette initiativ. Artikel 189 i TEUF omfatter kun foranstaltninger, der fremmer fælles initiativer, støtter forskning og teknologisk udvikling eller koordinerer indsatsen for udforskning og udnyttelse af rummet. Den udelukker udtrykkeligt enhver harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Imidlertid kan artikel 114 i TEUF, i overensstemmelse med fast retspraksis, anvendes som retsgrundlag for oprettelsen og funktionen af det indre marked for rumtjenester og rumbaserede data⁽¹³⁾. I denne forbindelse kan medlemsstaternes forskellige tilgange gøre det vanskeligere for rumoperatører at udføre rumaktiviteter, især at gennemføre grænseoverskridende operationer, som kræver, at de indhenter flere tilladelser fra flere medlemsstater (f.eks. tilladelse i den stat, hvor operationerne finder sted, og hvor et rumfartøj opsendes).

Den foreslåede EU-retsakt om rumsektoren medfører målrettet harmonisering af centrale aspekter af sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed, som behandles i tilladelserne til rumaktiviteter. Den vil sikre oprettelsen og funktionen af det indre marked for rumtjenester og rumbaserede data, der genereres gennem brug og drift af ruminfrastruktur. Medlemsstaterne vil anerkende tilladelser til rumaktiviteter udstedt af andre medlemsstater, for så vidt angår de centrale forhold, der er omfattet af denne forordning. De vil dog samtidig bevare muligheden for at indføre strengere krav, hvis det er objektivt nødvendigt for at beskytte sikkerheden, modstandsdygtigheden eller den miljømæssige bæredygtighed ved rumfartøjsoperationer eller opsendelser på deres område, i forbindelse med rummissioner udført af EU-rumoperatører, der er godkendt i andre medlemsstater.

Den foreslåede EU-retsakt om rumsektoren vil skabe mere ensartede og konsekvente tilladelseskraav på det indre marked, hvilket igen vil bidrage til at gøre Unionens rumindustri mere konkurrencedygtig. EU-retsakten om rumsektoren vil gøre det muligt for EU-rumoperatører at udføre aktiviteter på tværs af flere jurisdiktioner uden hindringer og vil skabe den nødvendige retssikkerhed. Dette vil fremme investeringer i sektoren og også gøre det lettere for "New Space"-virksomheder at opskalere. På samme måde vil de nye teknologier, der er drevet af kravene i lovgivningen (dvs. operationer og tjenester i rummet, affalds- og sporingsrelateret teknologi samt mørk og stille himmel), stimulere den industrielle innovation i sektoren og bidrage til rumaktiviteternes sikkerhed, bæredygtighed og modstandsdygtighed på lang sigt.

• Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)

Medlemsstaterne har valgt forskellige tilgange hvad angår rumaktiviteternes sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssige bæredygtighed. En indsats på EU-plan er afgørende for

⁽¹³⁾ Sag C-376/98, Forbundsrepublikken Tyskland mod Parlamentet og Rådet [2000], Sml. s. I-8419, og sag C-380/03, Forbundsrepublikken Tyskland mod Parlamentet og Rådet [2006], Sml. I-1157.

at opnå målrettet harmonisering af flere centrale aspekter, der i øjeblikket ikke er lige dækket af de nationale tilladelseskrav.

Etableringen af en ramme på EU-plan vil øge det fælles niveau for rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed og skabe betydelig merværdi sammenlignet med individuelle tiltag på medlemsstatsniveau.

En indsats på EU-plan vil navnlig: 1) skabe lige vilkår i hele Unionen gennem tilnærmelse af tilladelseskravene vedrørende sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed, 2) integrere de nye regler gnidningsløst i den nuværende rumlovgivning for at undgå overlap, dobbeltarbejde og konflikter og dermed forbedre det indre markeds funktion, 3) sikre, at tilladelser til rumaktiviteter, der er udstedt i én medlemsstat, anerkendes i andre medlemsstater, 4) sørge for en bedre og mere ensartet beskyttelse af alle ruminfrastrukturaktiver i hele Unionen og bidrage til at sikre, at en sådan infrastruktur leverer rumbaserede data og rumtjenester sikkert og forsvarligt og 5) sikre ensartethed i evalueringen af rumaktiviteternes indvirkning på miljøet.

En fælles tilgang på EU-plan vil samtidig etablere Unionen som en global standardsætter på et område, der akut kalder på langsigtede løsninger.

- **Proportionalitetsprincippet**

Som skitseret i den ledsagende konsekvensanalyse går forslaget ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå de mål, der forfølges med dette initiativ, og pålægger ikke uforholdsmæssigt store omkostninger, der kan skade EU's rumindustris konkurrenceevne.

Unionens indsats skaber et fælles referencescenarie for sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed i forbindelse med rumaktiviteter i Unionen, samtidig med at a) den står i rimeligt forhold til de specifikke risici ved hver kredsløbsbane, højde eller til de særlige forhold, der gør sig gældende for ikkekritiske rummissioner, b) forbliver teknologineutral, og c) fuldt ud respekterer medlemsstaternes beføjelser med hensyn til national sikkerhed.

Forslaget minimerer unødige byrder ved at strømline konstellationstilladelser (f.eks. én tilladelse pr. konstellation i stedet for pr. satellit). Der gælder en mere lempelig sikkerhedsordning for rummissioner i meget lavt kredsløb om jorden, hvis hurtige genindtræden i atmosfæren naturligt begrænser affald, mens forpligtelserne vedrørende modstandsdygtighed tilpasses rumoperatørens størrelse, missionens kritikalitet og brug af fremdrift.

- **Valg af instrument**

Artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde bemyndiger Europa-Parlamentet og Rådet til at vedtage forordninger og direktiver.

Kommissionen har besluttet at fremsætte et forslag til forordning for at sikre en ensartet gennemførelse i hele Unionen. Dette vil forhindre, at forskelle hæmmer leveringen af rumaktiviteter og rumbaserede data på det indre marked, garantere retssikkerhed og gennemsigtighed, sikre en ensartet beskyttelse af rettigheder og forpligtelser for alle udbydere af rumtjenester fra EU og tredjelande på det indre marked og muliggøre en ensartet gennemførelse i alle medlemsstater.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSETER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Efterfølgende evalueringer/kvalitetskontrol af gældende lovgivning**

Ikke relevant

- **Høringer af interessenter**

Ved udarbejdelsen af forslaget har Kommissionen i overensstemmelse med retningslinjerne for bedre regulering gennemført omfattende høringer af alle relevante interessenter. Den gennemførte en målrettet høring og en åben offentlig høring, udsendte en indkaldelse af feedback, gennemførte specifikke undersøgelser om de tre hovedområder, der er omfattet af forslaget, og afholdt fire workshoper for interessenter. Inputtet blev integreret i undersøgelsen til støtte for Kommissionens forberedende arbejde.

a) Målrettet høring af interessenter

Den målrettede høring af interessenter fandt sted fra den 29. september til den 2. november 2023. Høringen var rettet mod rumindustrien og omfattede foretagender såsom akademiske institutioner/forskningsinstitutioner, erhvervsorganisationer, rumfartøjsproducenter, rumoperatører, luftfartsselskaber eller luftfartstjenesteudbydere, forbrugerorganisationer, miljøorganisationer, ikkestatslige organisationer (NGO'er), offentlige myndigheder, fagforeninger og offentligheden. Der blev indsendt bidrag fra 27 EU-medlemsstater (47 % af respondenterne) og flere tredjelande såsom Canada, Japan, Norge, Schweiz, USA og Det Forenede Kongerige (5 %). Oprindelsen af resten af svarene (49 %) var ikke angivet.

Der blev modtaget i alt 333 bidrag, og der blev indsendt 65 ledsagende dokumenter, hvoraf 170 var fra organisationer, 153 fra enkeltpersoner og resten var anonyme bidrag. Blandt organisationerne var 62 % mikrovirksomheder, små eller mellemstore virksomheder.

Både svarene på undersøgelsen og de modtagne holdningspapirer, herunder fra brancheorganisationer, viste bred opbakning til en EU-retsakt om rumsektoren. Der er især bred enighed blandt den europæiske rumindustri om, at en EU-retsakt om rumsektoren vil skabe en klar og fælles ramme, der harmoniserer de forskellige centrale regler for rumaktiviteter i Unionen. Dette anses for at være særligt værdifuldt, da det gør det muligt for organisationer nemt at udvide til udlandet og tilbyde deres tjenester i flere medlemsstater. Desuden ses indførelsen af en EU-retsakt om rumsektoren som en mulighed for Unionen til at tage føringen med at fastsætte globale standarder for at gøre rummet sikrere, mere modstandsdygtigt og mere bæredygtigt.

Samtidig understregede industrien, at der med EU's retsakt om rumsektoren bør sigtes mod at bevare konkurrenceevnen ved at lade virksomheder fra tredjelande, der bringer produkter eller tjenesteydelser på EU-markedet, være omfattet af dens anvendelsesområde. Repræsentanter for og sammenslutninger af industrien gav også udtryk for bekymring over den potentielle byrde og de yderligere omkostninger, som EU's retsakt om rumsektoren kan pålægge nystartede virksomheder og SMV'er, og opfordrede til støtteforanstaltninger for at opveje denne indvirkning.

b) Offentlig høring

Den offentlige høring blandt interessenter fandt sted fra den 4. oktober til den 28. november 2023. Undersøgelsen indeholdt 11 spørgsmål af generel karakter om sikkerhedsrisici for rumaktiviteter samt spørgsmål om potentielle foranstaltninger på EU-plan. I alt blev der modtaget 44 bidrag fra enkeltpersoner, organisationer, akademiske institutioner/forskningsinstitutioner, offentlige myndigheder, erhvervsorganisationer og NGO'er.

Undersøgelsen viste stor opbakning blandt interessenterne til en EU-retsakt om rumsektoren. Respondenterne fremhævede utilstrækkeligheden af den nuværende nationale og internationale rumlovgivning og understregede behovet for en omfattende reguleringsramme. De fleste interessenter går ind for en kombination af bindende og frivillige foranstaltninger for at garantere sikre, modstandsdygtige og bæredygtige rumoperationer, med bred anerkendelse af betydningen af internationalt samarbejde.

- **Indhentning og brug af ekspertbistand**

Kommissionen baserede sig på ekstern ekspertise ved udarbejdelsen af konsekvensvurderingsrapporten:

- Deloitte og Roland Berger ydede konsulentbistand til konsekvensvurderingsrapporten.
- Cyberinflight og RHEA Group bidrog med ekspertise inden for cybersikkerhed i rummet.
- Kommissionen afholdt to workshoper med eksperter i europæisk rumlovgivning den 16. februar 2023 og den 13. november 2023.
- Euroconsult gennemførte en undersøgelse af den europæiske rumindustri og det europæiske rummarked.
- Kommissionen samarbejdede med forskellige interessenter (f.eks. Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet (EUSPA), andre af Kommissionens tjenestegrene, Den Europæiske Rumorganisation (ESA) og industrisammenslutninger) for at indsamle omfattende data til støtte for konsekvensanalysen.

- **Konsekvensanalyse**

I overensstemmelse med sin politik for bedre lovgivning gennemførte Kommissionen en konsekvensanalyse af dette forslag. Kommissionens Udvalg for Forskriftskontrol afgav den 22. februar 2024 en positiv udtalelse med forbehold om konsekvensanalysen⁽¹⁴⁾. Den overvejede følgende politiske muligheder.

- Løsningsmodel 1: Kommissionen letter kodificeringen af ikkebindende foranstaltninger mellem industrien og medlemsstaterne gennem en samreguleringstilgang. Samregulering er en kombination af på den ene side lovgivnings- og forskriftsmæssige foranstaltninger og på den anden foranstaltninger truffet af de mest berørte aktører på grundlag af deres praktiske erfaring. Derudover fremmer det udviklingen af mærkningsordninger af industrien.
- Løsningsmodel 2: vedtagelse af en bindende EU-ramme.
- Løsningsmodel 2+: vedtagelse af en bindende EU-ramme som omhandlet i løsningsmodel 2, kombineret med ikkebindende og støttende foranstaltninger.
- Løsningsmodel 2++: løsningsmodel 2 og 2+ med internationale bilaterale aftaler for at fremme en global tilgang til rumsikkerhed, modstandsdygtighed og rumaktiviteters indvirkning på miljøet.

På grundlag af vurderingen og sammenligningen af alle løsningsmodeller blev løsningsmodel 2+ "vedtagelse af en bindende ramme på EU-plan kombineret med ikkebindende

⁽¹⁴⁾ Links til resuméet og den positive udtalelse fra Udvalget for Forskriftskontrol vil blive medtaget efter offentliggørelsen

foranstaltninger" udpeget som den foretrukne løsning. Dette resultat er også i overensstemmelse med den foretrukne løsning, som interessenter (herunder SMV'er) valgte i den målrettede høring.

Oversigt over de økonomiske virkninger

Gennemførelsen af en reguleringsramme for rumsektoren medfører flere omkostninger og fordele for både den offentlige og den private sektor.

Hvad angår den offentlige sektor vurderer medlemsstater med etablerede rumprogrammer allerede mange af de krav, der overvejes, i overensstemmelse med FN's traktatforpligtelser. Sådanne medlemsstater huser størstedelen af den europæiske rumsektor, og deres regler vil kun kræve mindre tilpasninger, hvilket vil medføre en minimal administrativ byrde (1-2 fuldtidsækvivalenter). Derimod huser medlemsstater uden rumlovgivning typisk spirende rumaktiviteter. I dette tilfælde vil tilpasningsomkostningerne for nye krav stadig være begrænsede (op til 4 fuldtidsækvivalenter).

I forbindelse med den tekniske vurdering med henblik på opfyldelse af EU-tilladelseskravene kan medlemsstaterne vælge at basere sig på den tekniske vurdering fra ESA og Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet (EUSPA eller "agenturet").

Hvad angår den private sektor varierer omkostningerne afhængigt af virksomheden. Satellitoperatører kan opleve en stigning på op til 10 % i produktionsomkostningerne for satellitplatforme, afhængigt af kravene til rummissionen. Udbydere af opsendelsestjenester vil pådrage sig yderligere udgifter, idet store udbydere potentielt betaler op til 1,5 mio. EUR for tunge løfteraketter (Ariane 64-klassen) og SMV'er op til 200 000 EUR. Virksomhedernes omkostninger til risikostyring anslås til 10 % af deres IT-budgetter, og tilladelseskravene pr. produktlinje vil koste ca. 100 000 EUR. Gennemførelsen af reglerne for en produktkategoris miljøaftryk vil koste 4 000-8 000 EUR.

På trods af disse omkostninger forventes en forenkling af lovgivningen at give betydelige fordele. Muligheden for at markedsføre et enkelt produkt i 27 medlemsstater strømliner adgangen og mindsker de administrative hindringer, hvilket muliggør hurtigere markedsføring. Et skift fra individuelle satellittilladelser til konstellationstilladelser alene forventes at spare satellitoperatørerne 68 mio. EUR i løbet af det næste årti. Desuden anslås forlængelsen af levetiden for satellitter i lavt jordkredsløb fra fem til seks år at have en årlig økonomisk virkning på 1,3 mia. EUR. Virksomhederne vil opnå en global konkurrencefordel ved at drage fordel af høje cybersikkerhedsstandarder, der reducerer de cyberrelaterede risici, og producenterne vil potentielt kunne spare 320 mio. EUR om året. På lang sigt forventes den foreslåede EU-retsakt om rumsektoren at støtte Unionens rumindustri (beregnet til 20 % af et forventet marked på 700 mia. EUR senest i 2031), samtidig med at den fremmer fremkomsten af nye forretningssegmenter såsom aktiv fjernelse af affald, servicering i kredsløb, samling og fremstilling samt krypteringsteknologier.

Oversigt over sociale virkninger

I forhold til de andre muligheder vil den foretrukne løsning medføre betydelige fordele i form af øget overholdelse i betragtning af de påtænkte foranstaltningers bindende karakter (kombineret med ikkebindende og støttende foranstaltninger). Den vil beskytte offentlighedens adgang til rumbaserede tjenester, øge tilliden til og afhængigheden af rumsystemtjenester og rumbaserede data samt forbedre forvaltningen gennem harmoniserede tilladelsesbetingelser. Desuden vil den også beskytte astronomer og oprindelige samfund ved at reducere lysforurening og bidrage til innovation, vækst og konkurrenceevne inden for rumsektoren.

Oversigt over miljøpåvirkning

Den foretrukne løsningsmodel vil have en positiv miljømæssig indvirkning på grund af de obligatoriske krav om udtrækning af satellitter og en fælles livscyklusvurdering. På grundlag af reglerne for en produktkategoris miljøaftryk vil tilladelseskravet give et overblik over de forskellige miljøpåvirkningskategorier. Det vil også lette adgangen til bæredygtig finansiering for Unionens rumindustri.

- **Målrettet regulering og forenkling**

En fælles lovgivningsramme vil styrke konkurrenceevnen for Unionens rumindustri ved at 1) reducere den administrative byrde og omkostningerne for virksomheder, som ikke længere skal opfylde flere ukoordinerede krav på tværs af Unionen og 2) øge pålideligheden af Unionens rumvirksomheder gennem styrket modstandsdygtighed og sikkerhed, hvilket giver dem en global konkurrencefordel.

Styrket integration af det indre marked vil også åbne døren for nye markeder for SMV'er, udvide størrelsen af det relevante EU-marked og fremme innovation. Dette vil også tiltrække flere private investeringer og bidrage til opskalering og vækst i New Space-industrien i Unionen (hovedsagelig nystartede virksomheder, vækstvirksomheder og SMV'er, der har behov for større kapitalrejsning).

Formålet med det foreslåede initiativ er at skabe lige vilkår på EU-plan og sikre, at EU-rumoperatører ikke udsættes for konkurrenceforvridning fra rumoperatører, der er etableret uden for Unionen, og som nyder godt af mindre strenge standarder. Muligheden for gensidig anerkendelse kan i sidste ende øge EU-rumoperatørernes markedsandel.

Omkostningerne for industrien og især SMV'er vil stamme fra behovet for at opfylde tekniske og operationelle krav, kombineret med yderligere omkostninger til administrativ kontrol og håndhævelse. Overordnet set vil disse ændringer sandsynligvis øge den administrative byrde og omkostningerne i hele branchen, herunder for SMV'er. Produktionsomkostningerne kan stige med 3-10 %. Denne virkning kan afbødes ved: i) støtteforanstaltningernes virkning og ii) den proportionalitet, der er indbygget i reglerne (for f.eks. at tage hensyn til virksomhedernes størrelse og missionens eller kredsløbets kritikalitet). Initiativet vil også medføre operationelle fordele for SMV'er i form af øgede indtægter som følge af længere satellitlevetid.

- **Grundlæggende rettigheder**

Forpligtelserne respekterer fuldt ud friheden til at oprette og drive egen virksomhed (artikel 16 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder). En fælles lovramme vil øge retssikkerheden og fremme et miljø, der er befordrende for innovation og konkurrence i rumsektoren. Kravene forfølger legitime mål af almen interesse, der garanterer rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssige bæredygtighed. Desuden er de begrænset til, hvad der er nødvendigt og forholdsmæssigt, med garantier for at sikre, at enhver indvirkning på rumoperatørers aktiviteter fortsat er begrænset og i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, der er fastsat i chartrets artikel 52, stk. 1.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

En detaljeret oversigt over forslagets konsekvenser for Den Europæiske Unions budget findes i den "lovgivningsmæssige finansielle og digitale erklæring", der er knyttet til dette forslag.

Forslaget har indvirkning på de kompetente myndigheder på nationalt plan (dvs. de myndigheder, der er ansvarlige for at udstede relevante tilladelser til udførelse af rumaktiviteter). Disse virkninger er beskrevet mere detaljeret i oversigten over de økonomiske virkninger og i konsekvensvurderingen.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

De specifikke mål for initiativet vil blive overvåget årligt. Forslaget vil blive evalueret fem år efter dets ikrafttræden for at vurdere indvirkningen på og markedets reaktion, navnlig blandt SMV'er.

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

AFSNIT I Almindelige bestemmelser

Afsnit I (artikel 1-5) fastsætter de generelle regler vedrørende forordningens genstand. Disse regler omfatter tilladelse til, registrering af og tilsyn med rumaktiviteter i Unionen, styring af kredsløbstrafik, styrings- og håndhævelsesaspekter samt indførelse af et EU-rummærke. I artikel 2 ("Anvendelsesområde") præciseres, hvilke udbydere af rumtjenester og rumobjekter forordningen finder anvendelse på, herunder tredjelandsoperatører, der leverer rumtjenester eller rumbaserede data i Unionen. I afsnit I er princippet om fri bevægelighed for rumbaserede data og rumtjenester i Unionen endvidere fastsat, og det indeholder en klausul, der bevarer medlemsstaternes kompetence med hensyn til national sikkerhed. Endelig fastsættes de vigtigste definitioner, der anvendes i hele forordningen.

AFSNIT II Tilladelse til og registrering af rumaktiviteter

Kapitel I (artikel 6-10) indeholder de betingelser, som EU-rumoperatører skal opfylde for at opnå tilladelse til at udføre rumaktiviteter. Medlemsstaternes nationale kompetente myndigheder fører tilsyn med processen for udstedelse af tilladelser til EU-rumoperatører og meddeler agenturet alle godkendte rumoperatører. Agenturet registrerer alle rumoperatører i EU-registret over rumobjekter, herunder tredjelandsrumoperatører, for hvilke Kommissionen har truffet afgørelse som omhandlet i kapitel III. Der indføres en forenklet tilladelsesprocedure og efterfølgende fornyelse eller inddragelse heraf for opsendelse af en satellitkonstellation. Der fastsættes lempelige ordninger og specifikke undtagelser for visse kategorier af EU-rumoperatører i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.

I **kapitel II** (artikel 11-13) fastsættes tilladelsesproceduren for EU-rumoperatører, der har til hensigt at drive eller opsende EU-ejede aktiver. Kommissionen udsteder tilladelsen (på grundlag af et forslag om teknisk vurdering fra agenturet), fører løbende tilsyn og suspenderer eller inddrager en tilladelse i relation til EU-ejede aktiver under de omstændigheder, der er fastsat i forordningen.

I **kapitel III** (artikel 14-23) fastsættes reglerne for registrering af tredjelandsoperatører og internationale organisationer, der leverer rumbaserede tjenester i Unionen. Det omfatter specifikke undtagelser for opsendelsestjenester leveret af enheder i tredjelande, statslige enheder i tredjelande samt en nødsituationsklausul for det indre marked. Tredjelandsrumoperatører og internationale organisationer, der leverer rumtjenester eller rumbaserede data i Unionen, skal registreres i EU-registret over rumobjekter efter påvisning af overholdelse af de tekniske krav, der er fastsat i forordningen. Agenturet udarbejder også en særskilt liste over alle primære udbydere af rumbaserede data i Unionen. Rumoperatører, der er etableret i et tredjeland, for hvilket Kommissionen har truffet en ækvivalensafgørelse, formodes at opfylde kravene i forordningen. Tredjelandsoperatører skal udpege en retlig repræsentant i Unionen for at sikre et effektivt samarbejde med de kompetente myndigheder, Kommissionen og agenturet.

Kapitel IV (artikel 24-27) indeholder regler for oprettelsen af EU-registret over rumobjekter, e-certifikatet samt leveringen af rumbaserede data og rumtjenester i Unionen. Agenturet

udsteder e-certifikater, der attesterer, at rumbaserede data og rumtjenester, der leveres af enheder i tredjelande og internationale organisationer, opfylder forordningens krav. Kontrakter om levering af rumbaserede data og rumtjenester i Unionen skal ledsages af et e-certifikat, og de primære udbydere af rumbaserede data meddeler agenturet eventuelle formodede uregelmæssigheder.

AFSNIT III Styringsaspekter

I **kapitel I** (artikel 28-39) fastlægges i afdeling 1 de vigtigste styringsprincipper for medlemsstaterne vedrørende tilladelse til og tilsyn med rumaktiviteter samt markedsovervågning. Hver medlemsstat skal udpege eller oprette en kompetent myndighed med tilstrækkelige ressourcer og beføjelser til at føre tilsyn med, at EU-rumoperatører overholder reglerne. De nationale kompetente myndigheder skal have beføjelser til at føre tilsyn, foretage undersøgelser, korrigere og sanktionere.

I afdeling 2 fastsættes procedurer for medlemsstater, der har til hensigt at udpege kvalificerede tekniske organer til rumaktiviteter. Disse medlemsstater udpeger en myndighed til at vurdere, udpege og overvåge de kvalificerede tekniske organer. Dette kan være det nationale akkrediteringsorgan, der er udpeget på nationalt plan, og som har til opgave at sikre, at sådanne organer opfylder og opretholder den tekniske kompetence, der er nødvendig for at vurdere overholdelsen af de tekniske krav i forordningens afsnit IV. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen deres kvalificerede tekniske organer. I afdeling 3 beskrives proceduren for ansøgning om at blive et kvalificeret teknisk organ for spørgsmål, der er omfattet af afsnit IV, samt de gældende krav. Medlemsstaterne sikrer, at de afgørelser, der træffes af kvalificerede tekniske organer kan påklages.

I **kapitel II** (artikel 40-57) fastlægges styringen på EU-niveau, og de nærmere roller og ansvarsområder beskrives i afdeling 1. Agenturet tildeles nye opgaver, navnlig med henblik på at støtte og bistå Kommissionen i forbindelse med godkendelsen af og tilsynet med EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver, registrering af tredjelandsrumoperatører og internationale organisationer, der leverer rumbaserede data og rumtjenester i Unionen. Agenturet opretter og forvalter de nødvendige databaser (EU-registret over rumobjekter og EU-kontaktlistedatabasen for varslinger om episoder af stor interesse) og udsteder e-certifikaterne.

Agenturet opretter dedikerede interne strukturer (overholdelsesudvalg og klagenævn) til at støtte og bistå Kommissionen i godkendelsen og registreringen af rumoperatører og tredjelandsrumoperatører samt til at støtte medlemsstater uden kvalificerede tekniske organer gennem tekniske vurderingsprocesser. Agenturet vil støtte Kommissionen i udøvelsen af tilsynsbeføjelser over for EU-rumoperatører og tredjelandsrumoperatører. Klagenævnet skal sikre retten til et forsvar mod afgørelser truffet af agenturet. De nye opgaver skal finansieres gennem en ordning med registreringsgebyrer. I afdeling 2 præciseres agenturets og Kommissionens beføjelser med hensyn til operatører af EU-ejede aktiver og tredjelandsrumoperatører.

AFSNIT IV Tekniske krav

Afsnit IV indeholder de krav, som de forskellige kategorier af udbydere af rumtjenester skal opfylde, og som hovedsagelig vedrører spørgsmål om sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed.

I **kapitel I** (artikel 58-73) fastsættes regler for sikkerhed og bæredygtighed i rummet, der omfatter løfteraketter (afdeling 1) og rumfartøjer (afdeling 2). Sikkerhedsreglerne har til formål at reducere kollisionsrisici, begrænse dannelsen af affald i kredsløb og sikre sikker opsendelse og genindtræden med specifikke procedurer og tekniske krav for rumoperatører.

I henhold til afdeling 1 skal opsendelsesoperatører koordinere med myndigheder og trafiktjenesteudbydere for at mindske risikoen for kollisioner under opsendelse og genindtræden. De skal installere flyvesikkerhedssystemer og gennemføre foranstaltninger til kontrol af rumaffald. Kommissionen skal vedtage detaljerede metoder til beregning af muligheder for kollisionsforebyggelse, ulykkesrisikotærskler og koordineringsprocedurer ved hjælp af gennemførelsesretsakter.

I henhold til afdeling 2 skal operatører af rumfartøjer sikre sporbarhed af rumfartøjer og benytte tjenester til forebyggelse af kollisioner. De skal koordinere genindtræden og opretholde en vis manøvreedygtighed. Yderligere forpligtelser omfatter behovet for at udarbejde planer for afbødning af rumaffald, begrænse lys- og radioforurening samt opfylde yderligere sikkerheds- og affaldsafbødningsstandarter for store konstellationer. Rumoperatører kan anmode om forlængelse af missioner, hvis de fortsat opfylder kravene til endt livscyklus og rumaffald. Rumoperatører skal sikre, at leverandørernes producenter overholder de konstruktions- og fremstillingskrav, der er fastsat i dette kapitel.

I kapitel II (artikel 74-95) fastsættes generelle principper for risikostyring af ruminfrastruktur og kravet om at foretage risikovurdering på grundlag af eksisterende lovgivning om cybersikkerhed og fysisk modstandsdygtighed for kritiske enheder. Rumoperatører skal pålægges at træffe omfattende, forholdsmæssige og helhedsorienterede foranstaltninger for at håndtere alle risici for ruminfrastrukturen. Disse foranstaltninger gælder gennem hele livscyklussen for en rummission (fra konstruktion og fremstilling til opsendelse, drift og bortskaffelse) og omfatter både digitale og fysiske trusler.

Selv om rumsektoren fortsat skal være en del af NIS 2-økosystemet, skal de cyberregler, der er skræddersyet til rumsektoren, og som er fastsat i dette kapitel, finde anvendelse på EU-rumoperatører, der er identificeret i punkt 8 og 11 i bilag I til NIS 2-direktivet, for at undgå overlapning og udfylde hullerne i dækningen af rumsektoren. Rumoperatører skal foretage risikovurderinger, identificere sårbarheder, gennemføre afhjælpende foranstaltninger og tilpasse risikoscenarier til hver rummissions særlige karakteristika. Rumoperatører skal fastlægge og opretholde omfattende politikker for informationssikkerhedsforvaltning, sikre strenge adgangskontrolrettigheder og fysisk beskyttelse af rumaktiver. Der er fastsat yderligere regler om opsporing og overvågning af hændelser, indførelse af kryptografi, backupprotokoller, udarbejdelse af omfattende politikker for forretningskontinuitet samt indsats- og genopretningsplaner. Rumoperatører, der er omfattet af den forenkledte risikostyringsordning, skal anvende lempeligere foranstaltninger, samtidig med at de sikrer modstandsdygtigheden af kritiske aktiver og funktioner. EU-rumoperatører skal indberette væsentlige hændelser med EU-ejede aktiver til agenturet. Et EU-netværk for modstandsdygtighed i rummet (EUSRN) skal lette samarbejdet mellem Kommissionen, agenturet og de nationale kompetente myndigheder vedrørende overvågning og håndtering af væsentlige cyberhændelser samt tilpasning af foranstaltninger til modstandsdygtighed til andre EU-cybersikkerhedsrammer.

Kapitel III (artikel 96-100) vedrører miljømæssig bæredygtighed. Det kræver, at rumoperatører beregner miljøaftrykket i hele rummissionens livscyklus, herunder konstruktions-, fremstillings- og driftsfasen og fasen ved endt livscyklus, medmindre de opfylder betingelserne for en undtagelse. Rumoperatører skal indsende en deklaration af miljøaftryk som en del af deres tilladelsesansøgning sammen med supplerende undersøgelser og data vedrørende miljøaftrykket, der er verificeret ved hjælp af et certifikat, som udstedes af et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter. De skal indhente alle relevante data fra deres leverandører, sende aggregerede og opdelt datasæt til Kommissionen med henblik på optagelse i miljøaftryksdatabasen og holde dem ajour.

Kapitel IV (artikel 101) vedrører krav til operationer og tjenester i rummet. Rumfartøjer skal være udstyret til at kunne modtage servicering i rummet via dedikerede grænseflader. Kommissionen vil nærmere specificere designprincipperne for disse grænseflader og kan fastsætte yderligere betingelser for fjernelse af affald fra truende genstande.

Kapitel V (artikel 102 og 103) indeholder regler for kredsløbstrafik, herunder regler for, hvordan kollisionsundvigelsesmanøvrer skal udføres i forbindelse med varslinger om hændelser af stor interesse. Der indføres en "vigepligtsregel", der skal lette løsningen af kollisioner mellem flere manøvredygtige rumfartøjer.

Kapitel VI (artikel 104) giver Kommissionen beføjelse til at anmode de europæiske standardiseringsorganisationer om at udarbejde standarder eller vedtage gennemførelsesretsakter med henblik på at fastsætte fælles specifikationer for visse tekniske krav.

AFSNIT V Ækvivalensafgørelser, internationale aftaler og regler for internationale organisationer

Afsnit V (artikel 105-108) giver Kommissionen mulighed for at træffe ækvivalensafgørelser for rumoperatører fra tredjelande og fastsætter reglerne for internationale organisationer, afhængigt af typen af aktiv. Unionen bestræber sig i overensstemmelse med artikel 218 i TEUF på, hvor det er relevant, at indgå aftaler med internationale organisationer, der forvalter EU-ejede aktiver.

AFSNIT VI Støtteforanstaltninger

I **kapitel I** (artikel 109-111) fastsættes en række støtteforanstaltninger, der skal bidrage til at opveje en del af gennemførelsesomkostningerne, navnlig for nystartede virksomheder, vækstvirksomheder og SMV'er, samt støtte forordningens gennemførelse. Støtteforanstaltningerne omfatter kapacitetsopbyggende foranstaltninger (f.eks. udarbejdelse af vejledningsmateriale), teknisk bistand (f.eks. oprettelse af en pulje af uafhængige eksperter, der skal støtte rumoperatører i at udarbejde de tekniske dossierer) og finansiering af en digital løsning (dvs. en one-stop-informationsportal).

I **kapitel II** (artikel 112 og 113) indføres en "EU-ramme for rummærker" for tildeling af et EU-rummærke til rumoperatører, der frivilligt ønsker at opfylde højere krav til sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed ud over dem, der er fastsat i forordningen.

AFSNIT VII Overgangsbestemmelser og afsluttende bestemmelser

Afsnit VII (artikel 114-120) indeholder bestemmelser om Kommissionens beføjelse til at vedtage delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter samt om tavshedspligten. Den indeholder også en revisionsklausul, overgangsperioder samt datoen for ikrafttrædelse og anvendelse.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING**om sikkerheden, modstandsdygtigheden og bæredygtigheden for rumaktiviteter i Unionen**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —
 under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,
 under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
 efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
 under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg⁽¹⁾,
 under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget⁽²⁾,
 efter den almindelige lovgivningsprocedure, og
 ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rumbaserede data og rumtjenester er blevet en vigtig del af Unionens økonomi og borgernes dagligdag. De anvendes inden for sektorer, der er afgørende for det indre markeds funktion, herunder dem, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2557⁽³⁾ om kritiske enheders modstandsdygtighed og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2555⁽⁴⁾ om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen.
- (2) Rumbaserede data og rumtjenester yder uvurderlige bidrag til en lang række områder, såsom internetforbindelse, satellit-tv, navigationsstyring og miljøovervågning. De muliggør anvendelser til videnskabelige formål eller sikkerheds- og forsvarsoperationer, såsom eftersøgnings- og redningsmissioner, kommunikation til kommando- og kontrolformål og rekognosceringskapaciteter. Rumbaserede data og rumtjenester understøtter i stigende grad gennemførelsen af medlemsstaternes offentlige politikker og fremmer Unionens politiske dagsorden samt dens vej mod den digitale og den grønne omstilling.
- (3) Unionens rumsektor har gennem det seneste årti været underlagt strukturelle ændringer. Disse ændringer blev delvist udløst af en øget efterspørgsel efter rumtjenester og af, at adgangen til rummet er blevet lettere på grund af teknologiske fremskridt og lavere omkostninger. Rumaktiviteter, der tidligere var koncentreret i

⁽¹⁾ EUT C [...], [...], s. [...].

⁽²⁾ EUT C [...], [...], s. [...].

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2557 af 14. december 2022 om kritiske enheders modstandsdygtighed og om ophævelse af Rådets direktiv 2008/114/EF (EUT L 333 af 27.12.2022, s. 164, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2555 af 14. december 2022 om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen, om ændring af forordning (EU) nr. 910/2014 og direktiv (EU) 2018/1972 og om ophævelse af direktiv (EU) 2016/1148 (NIS 2-direktivet) (EUT L 333 af 27.12.2022, s. 80, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

nogle få medlemsstater og domineret af store etablerede industrielle aktører, er gradvist blevet åbnet for nye markedsaktører. Fremkomsten af de såkaldte "New Space"-aktører i de fleste medlemsstater, hvoraf de fleste er private virksomheder, har muliggjort en udvidelse af Unionens rummarked, samtidig med at rumaktiviteternes iboende grænseoverskridende karakter er blevet tydeliggjort.

- (4) En sådan grænseoverskridende dimension af rumaktiviteter afspejles i det tværnationale indkøb af aktiver i ruminfrastruktur, hvor produkter, komponenter og systemer fra forskellige segmenter af ruminfrastruktur samt den relevante teknologi og ekspertise samles af eller fra flere medlemsstater. Samtidig er medlemsstaterne afhængige af hinandens kapaciteter, når de gennemfører opsendelser af rumfartøjer. På samme måde synliggør opsendelses- og genindflyvningsoperationerne den iboende grænseoverskridende dimension gennem den indvirkning, som rumaktiviteter har på luftrummet over flere medlemsstater.
- (5) De strukturelle ændringer, som Unionens rumsektor har gennemgået, væksten i rumaktiviteterne og de private aktørers øgede rolle i udførelsen af rumaktiviteter har tilsvarende udvidet de nationale reguleringsmæssige indgreb. 13 medlemsstater har allerede vedtaget lovgivning, der regulerer rumaktiviteter, mens flere andre er i færd med at forberede lignende lovgivning.
- (6) Nationale reguleringsindgreb er drevet af medlemsstaternes legitime behov for at fastlægge rammerne for, hvordan deres rumaktiviteter udføres. Medlemsstaterne opfylder deres forpligtelser i henhold til artikel VI i De Forenede Nationers (FN's) traktat om principper for staters virksomhed ved udforskning og udnyttelse af det ydre rum, herunder månen og andre himmellegemer (FN-traktaten om det ydre rum), idet de i henhold til denne traktat har et internationalt ansvar og erstatningsansvar for alle nationale aktiviteter, der udføres i det ydre rum af statslige organer eller ikkestatslige enheder. FN-traktaten om det ydre rum kræver, at nationale aktiviteter udføres i overensstemmelse med dens bestemmelser, og kræver udtrykkeligt, at aktiviteter i det ydre rum, der udføres af ikkestatslige enheder, skal være underlagt tilladelse og løbende tilsyn af den relevante stat, der er part i traktaten.
- (7) Hverken FN-traktaten om det ydre rum eller nogen anden international traktat i FN's retlige ramme for rummet indeholder imidlertid specifikke og detaljerede regler til håndtering af de nye risici, der er forbundet med stigningen i rumaktiviteter. Retningslinjerne for den langsigtede bæredygtighed, som FN har vedtaget, udgør en ramme for nationale og regionale enheders indsats for at sikre den fremtidige beskyttelse af kredsløb. Ud over disse ikkebindende retningslinjer udgør overbelastningen af kredsløb, risikoen for kollision, risikoen for afbrydelse af rumtjenester som følge af cyberangreb på ruminfrastruktur samt rumaktiviteternes indvirkning på miljøet imidlertid en voksende grund til bekymring for rumaktiviteternes sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssige bæredygtighed, for hvilke der ikke findes nogen lovgivning på internationalt plan, hvilket efterlader et lovgivningsmæssigt tomrum.
- (8) Desuden går de internationale rumtraktater tilbage til en tid, hvor rumretten var i sin vorden og danner grundlaget for en generel ramme af generelle principper og forpligtelser. I mangel af ajourførte og detaljerede tekniske normer til håndtering af nye risici for sikkerhed, modstandsdygtighed og bæredygtighed har medlemsstaterne fulgt deres egne strategier for regulering og tilladelser med forskellige regler for satellitoperationer, opsendelsessteder og -operationer, løfteraketter og satellitter om bord.

- (9) Disse strategier har et fælles mål, nemlig at fastsætte tilladelsesbetingelserne for at imødegå ovennævnte risici. Medlemsstaterne anerkender dermed betydningen af at bevare sikkerheden i kredsløb og ruminfrastrukturens modstandsdygtighed under behørig hensyntagen til en optimal og bæredygtig udnyttelse af det ydre rum. Sådanne nationale rumlovgivninger varierer imidlertid med hensyn til omfanget og dybden af de specifikke krav til håndtering af risiciene for rumaktiviteternes sikkerhed, modstandsdygtighed og bæredygtighed. I denne henseende varierer medlemsstaternes tilgange fra minimalistiske til detaljerede normative holdninger. Forskellige nationale krav kan føre til fragmentering af det indre marked og mindske den retssikkerhed, som EU-rumoperatører har brug for.
- (10) Som følge heraf opstår der forskellige fragmenterede rammer for rumaktiviteter i hele Unionen, udløst af en række forskellige normer med forskelle i deres detaljeringsgrad, hvilket også resulterer i manglende koordination mellem medlemsstaterne.
- (11) Fragmentering af tilladelsesbetingelserne i forhold til centrale elementer i ruminfrastrukturen, såsom rumfartøjer, eller til regler for cyberrisikostyring ved levering af rumtjenester, eller til rumaktiviteters miljøpåvirkning, kan have en negativ indvirkning på friheden til at levere rumbaserede data, der genereres af ruminfrastruktur, samt på leveringen og udrulningen af rumtjenester i Unionen.
- (12) Typiske aktiver i ruminfrastrukturen, såsom rumfartøjer, der ikke opfylder de specifikke krav fastsat i visse lovgivninger, kan forhindres i at blive anvendt på det indre marked for rumtjenester. Nogle medlemsstater har f.eks. af sikkerhedsmæssige årsager valgt at stille strengere krav til satellitkonstruktion for så vidt angår satellitter, der er godkendt til opsendelse i henhold til andre medlemsstaters lovgivning. Denne forskel kan ikke blot vanskeliggøre den grænseoverskridende handel for en virksomhed, der leverer satellitter, men medlemsstater, der vurderer kravene om sikkerhedsgodkendelse strengt, kan vælge ikke at tillade opsendelser fra deres område af satellitter, der er godkendt til drift i medlemsstater med mindre strenge sikkerhedskrav. På lignende vis kan leveringen af rumtjenester, såsom drifts- og opsendelsestjenester på det indre marked, blive negativt påvirket, i tilfælde hvor overvågnings- og sporingskrav før og efter opsendelsen af satellitter eller specifikke regler for cyberrisikostyring kun er indført i nogle medlemsstater.
- (13) I sidste ende kan sådanne hindringer have en negativ indvirkning på leveringen af rumbaserede data og rumtjenester i hele Unionen. Da rumtjenester er afhængige af rumbaserede data, der genereres gennem og ved brug af aktiver i ruminfrastrukturen, afhænger leveringen af rumtjenester af sikkerhedsniveauet og modstandsdygtigheden af aktiverne i ruminfrastrukturen.
- (14) Krav, der medfører højere omkostninger, såsom designkrav for at undgå spredning af rumaffald, eller risikovurderinger, der har til formål at sikre cybersikkerheden i de forskellige segmenter af ruminfrastrukturen, kan få EU-rumoperatører til at søge at etablere sig i jurisdiktioner med mindre strenge tilladelseskrav.
- (15) Den grænseoverskridende karakter af Unionens rumaktiviteter vil sandsynligvis blive intensiveret i betragtning af det stigende antal EU-rumoperatører samt det stigende antal virksomheder, der udvikler opsendelsesløsninger, og medlemsstater, der planlægger at udvikle opsendelseskapaciteter. På denne baggrund vil divergerende betingelser på tværs af de nationale tilladelsesordninger sandsynligvis skabe flere hindringer i rumsektoren, hvilket vil have indvirkning på kontinuiteten i forsyningen af rumbaserede data og leveringen af rumtjenester, som igen understøtter mange aktivitetsområder på det indre marked, herunder kritiske sektorer og infrastruktur.

- (16) For at sikre og forbedre det indre markeds funktion bør der derfor på EU-plan fastsættes et sæt ensartede, effektive og forholdsmæssige obligatoriske regler, som harmoniserer centrale aspekter af rumtjenester i forbindelse med tilladelser til rumaktiviteter, for at sikre uhindret levering af rumbaserede data og rumtjenester i hele det indre marked.
- (17) Ved at fastsætte teknologineutrale nøglekrav bør innovation fremmes ved at give udbydere af rumtjenester adgang til nuværende og potentielle nye markeder, hvilket vil give slutbrugerne flere valgmuligheder.
- (18) Kun i begrænsede tilfælde, og under hensyntagen til den strategiske betydning for Unionen eller medlemsstaterne af at have adgang til visse rumtjenester, bør Kommissionen indrømme en undtagelse fra kravene i denne forordning for opsendelsestjenester, hvis dette er begrundet i almene hensyn. Kommissionen bør tillægges gennemførelsesbeføjelser til at indrømme den pågældende tredjelandsopsendelsesoperatør en undtagelse, hvis betingelsen om en offentlig interesse er opfyldt.
- (19) Samtidig kan det i nødsituationer eller kriser undtagelsesvis og midlertidigt være nødvendigt at handle hurtigt for at gøre brug af rumbaserede data eller rumtjenester, der leveres af udbydere af rumtjenester, som ikke er registreret i Unionen.
- (20) Udbydere af rumtjenester, der er etableret i Unionen, bør være underlagt en tilladelsesordning for at håndtere centrale aspekter af sikkerhed og modstandsdygtighed ved typiske rumtjenester, som f.eks. vedrører drift af rumfartøjer, levering af opsendelsestjenester samt drift og vedligeholdelse af opsendelsessteder. EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver bør godkendes af Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet ("agenturet"), der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/696⁽⁵⁾, mens EU-rumoperatører, der driver andre aktiver end EU-ejede aktiver, bør godkendes af medlemsstaterne.
- (21) Udbydere af rumtjenester, der er etableret i Unionen, og som leverer avancerede rumtjenester såsom kollisionsforebyggelse eller operationer og tjenester i rummet, understøtter de typiske rumtjenester og spiller en rolle i beskyttelsen og den langsigtede bæredygtighed af aktiver i ruminfrastrukturen. Det er derfor hensigtsmæssigt at underlægge denne kategori af nye udbydere af rumtjenester et begrænset sæt regler. Dette vil muliggøre udviklingen af nye applikationer og markeder inden for rumsektoren (rumøkonomi).
- (22) Primære udbydere af rumbaserede data spiller en central rolle som mellemlid mellem sektorerne i leverandørleddet og aftagerleddet, da de kanaliserer rumbaserede data fra rumoperatører til de forskellige efterfølgende anvendelser af sådanne rumbaserede data til gavn for hele økonomien og borgerne. Selv om de materielle regler, der gælder for rumoperatører, ikke bør finde anvendelse på dem, spiller de stadig en vigtig rolle i rumsektoren ved at sikre, at de rumbaserede data, som de videregiver i værdikæden, stammer fra rumoperatører, der overholder denne forordning. Agenturet bør derfor udarbejde en liste over sådanne primære udbydere af rumbaserede data i Unionen. I lyset af deres rolle som mellemlid er de primære udbydere af rumbaserede data bedst placeret til at modtage varslinger eller klager over potentielle uregelmæssigheder i

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/696 af 28. april 2021 om oprettelse af Unionens rumprogram og Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet og om ophævelse af forordning (EU) nr. 912/2010, (EU) nr. 1285/2013 og (EU) nr. 377/2014 og afgørelse nr. 541/2014/EU (EUT L 170 af 12.5.2021, s. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

forbindelse med anvendelsen i Unionen af rumbaserede data, til direkte at advare deres leverandører eller til at gøre agenturet eller den relevante kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor de er etableret, bekendt med eventuelle påstande om rumbaserede data, der potentielt stammer fra ikkeregistrerede eller inkompatible rumoperatører, og som kan være i brug på det indre marked.

- (23) For at skabe lige vilkår for at operere på det indre marked bør reglerne for alle udbydere af rumtjenester inden for denne forordnings anvendelsesområde, herunder EU-rumoperatører, finde anvendelse, i det omfang rumbaserede data og rumtjenester leveres i Unionen.
- (24) For at sikre, at ingen rumoperatør får en fordel ved ikke at være omfattet af reglerne i denne forordning, er det derfor hensigtsmæssigt at sikre en ensartet behandling af alle rumoperatører, herunder udbydere af rumtjenester fra tredjelande, såsom operatører af rumfartøjer fra tredjelande, udbydere af opsendelser fra tredjelande og primære udbydere af rumbaserede data fra tredjelande, hvis de leverer rumbaserede data eller rumtjenester i Unionen.
- (25) Denne forordning bør derfor finde anvendelse på udbydere af rumtjenester, uanset hvor de er etableret, hvis de rumbaserede data eller rumtjenester leveres i Unionen, hvorved der påvises en væsentlig forbindelse til det indre marked, risikoen for omgåelse af regler til skade for Unionens forbrugere og virksomheder forebygges, og effektiviteten af de mål, der forfølges med denne forordning, sikres.
- (26) Alle udbydere af rumtjenester, der er etableret i et tredjeland, bør skriftligt udpege en eller flere retlige repræsentanter i Unionen, afhængigt af deres kommercielle behov og organisatoriske krav. Sådanne retlige repræsentanter i Unionen bør være udstyret med alle nødvendige beføjelser og ressourcer til at samarbejde med de relevante myndigheder, Kommissionen og agenturet om alle aspekter, der er nødvendige for modtagelse af oplysninger og afgørelser vedrørende overholdelse og håndhævelse af denne forordning.
- (27) Visse tredjelandsjurisdiktioner kan overholde høje niveauer for rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed og som sådan anvende krav til sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed, der svarer til dem, der er fastsat i denne forordning.
- (28) I disse tilfælde skal en ækvivalensmekanisme sikre anerkendelse af et beskyttelsesniveau, der kan sammenlignes med det, der kræves i henhold til denne forordning. Hvis Kommissionen har foretaget en vurdering af de gældende retlige rammer og de retligt bindende regler i et tredjeland, og disse anses for at være ækvivalente med kravene i denne forordning, bør overholdelsen for udbydere af rumtjenester, der er etableret i det pågældende tredjeland, således fastslås på dette grundlag. Sådanne udbydere af rumtjenester bør kunne levere rumbaserede data og rumtjenester i Unionen på grundlag af en ækvivalensafgørelse, der træffes af Kommissionen.
- (29) Udbydere af rumtjenester, der er etableret i et tredjeland, for hvilket der ikke er truffet en ækvivalensafgørelse, bør underkastes kontrol for at fastslå, om kravene i denne forordning er opfyldt. For at fremme konvergens mellem tilsynsmetoderne bør agenturet foretage de tekniske vurderinger, der er nødvendige for, at Kommissionen kan fastslå overholdelse, og give Kommissionen mulighed for på grundlag af tekniske vurderinger at træffe afgørelse om registrering af udbydere af rumtjenester i Unionen

og om eventuelle tilsynsforanstaltninger. Med henblik herpå bør der oprettes et register på EU-plan.

- (30) Unionen bør gradvist søge at indgå aftaler om gensidig anerkendelse med tredjelande.
- (31) For at dække alle aktiver i ruminfrastrukturen fuldt ud og undgå huller bør denne forordning også finde anvendelse på aktiver, der drives af internationale organisationer, der deltager i rumaktiviteter, såsom Den Europæiske Rumorganisation (ESA) eller Den Europæiske Organisation til Udnyttelse af Meteorologiske Satellitter (EUMETSAT). Sådanne internationale organisationer er, i betragtning af deres omfattende tekniske, videnskabelige og operationelle ekspertise samt deres dedikerede infrastruktur og kapaciteter på rumområdet, nøglepartnere for Kommissionen, agenturet og medlemsstaterne, navnlig i forbindelse med gennemførelsen af komponenter i Unionens rumprogram, gennemførelse af fælles indkøb eller medlemsstaternes programmer.
- (32) For at opnå reguleringsmæssig sammenhæng i forbindelse med den harmonisering, der følger af denne forordning, bør sådanne internationale organisationer, når de forvalter deres egne aktiver, være underlagt EU-retten på passende betingelser vedrørende midlerne til anvendelse og håndhævelse af EU-retten over for dem, som bør fastsættes i internationale aftaler indgået mellem Unionen og hver af disse internationale organisationer. Hvis sådanne internationale organisationer forvalter medlemsstaternes aktiver, bør håndhævelsen af reglerne fastsat i denne forordning sikres af de kompetente myndigheder. Hvis sådanne internationale organisationer forvalter EU-ejede aktiver, bør håndhævelsen sikres i overensstemmelse med bestemmelserne i de bidragsaftaler, som Kommissionen har indgået med henblik herpå.
- (33) ESA er en international organisation med omfattende ekspertise på rumområdet og en vigtig partner i gennemførelsen af Unionens rumprogram. ESA udvikler og driver, i overensstemmelse med særlige aftaler, aktiver i ruminfrastrukturen til Unionens rumprogram og Unionens program for sikker konnektivitet. ESA udvikler også rummissioner på vegne af medlemsstaterne inden for sine obligatoriske aktiviteter og valgfrie programmer og yder, efter anmodning fra en eller flere medlemsstater, bistand til nationale projekter på rumområdet. ESA er også en central drivkraft for udviklingen af tekniske standarder for rumaktiviteter. Betingelserne for gennemførelsen af denne forordning for ESA bør defineres nærmere i en aftale under behørig hensyntagen til ESA's status og institutionelle ramme.
- (34) Reglerne i denne forordning bør omfatte både EU-ejede aktiver, som omhandlet i forordning (EU) 2021/696 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/588⁽⁶⁾, samt medlemsstaternes aktiver, uanset om de ejes eller drives af statslige eller kommercielle operatører, herunder aktiver med dobbelt anvendelse, der er under civil kontrol, og når de anvendes til civile formål.
- (35) For så vidt angår EU-ejede aktiver, bør udbydere af rumtjenester indhente tilladelse fra agenturet til at drive sådanne EU-ejede aktiver, der opfylder kravene om sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed.
- (36) For at bevare medlemsstaternes kompetencer bør denne forordning ikke finde anvendelse på rumobjekter, der udelukkende anvendes til at nå mål med hensyn til

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/588 af 15. marts 2023 om oprettelse af EU-programmet for sikker konnektivitet for perioden 2023-2027 (EUT L 79 af 17.3.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

forsvar eller national sikkerhed, uanset hvilken enhed der udfører sådanne rumaktiviteter. Rumobjekter, der kun delvist anvendes til forsvarsformål, bør udelukkes fra denne forordnings anvendelsesområde, når de kun skal være under en medlemsstats operation og kontrol til forsvarsformål i den periode, hvor de respektive rummissioner udføres af de militære styrker. I sådanne tilfælde er det op til hver medlemsstat, under hensyntagen til sagens omstændigheder, at afgøre, om et sådant rumobjekt er omfattet af ovennævnte undtagelse.

- (37) Denne forordning bør således ikke berøre medlemsstaternes kompetence for så vidt angår alle spørgsmål vedrørende national sikkerhed, hvilket også omfatter tilfælde, hvor medlemsstaterne med henblik på og udøvelse af en sådan national sikkerhedskompetence er nødt til at udføre specifikke rumoperationer, f.eks. ved at overtage kontrollen med et rumobjekt under deres jurisdiktion.
- (38) Under hensyntagen til den eksisterende regulering af radiofrekvenser i henhold til internationale telekommunikationsregler samt national lovgivning og EU-lovgivning i overensstemmelse hermed, og navnlig Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse 676/2002/EF⁽⁷⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972⁽⁸⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 243/2012/EU⁽⁹⁾, bør denne forordning ikke omfatte aspekter vedrørende tildelingen af eller tilladelsen vedrørende radiofrekvenser. Hvis en enhed, der er udbyder af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, udelukkende fungerer som bruger af en facilitet, der stilles til rådighed af en rumoperatør, bør den endvidere kun betragtes som en primær udbyder af rumbaserede data i henhold til denne forordning. Hvis en udbyder af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester også driver eller kontrollerer en satellit, en opsendelse eller en opsendelsesinfrastruktur, bør den betragtes som en rumoperatør i henhold til denne forordning.
- (39) Denne forordning berører ikke Unionens konkurrenceregler, herunder kartel-, fusions- og statsstøttere reglerne.
- (40) De centrale harmoniserede minimumsregler for rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og bæredygtighed, der er fastsat i denne forordning, bør integrere de tilladelser, der udstedes af kompetente myndigheder, eller, hvor det er relevant, de ordninger, som medlemsstaterne har fastsat for statslige enheder, der gennemfører et nationalt rumprogram. Visse enheders særlige karakter bør anerkendes, såsom statslige rumagenturer, der gennemfører nationale rumprogrammer, som ikke nødvendigvis er omfattet af tilladelser på samme måde som andre udbydere af rumtjenester. Medlemsstaterne bør derfor for så vidt angår disse enheder sikre et passende tilsyn, der respekterer og gennemfører principperne om adskillelse af roller og fravær af interessekonflikter.
- (41) For at muliggøre gnidningsløse tilladelsesprocedurer i hele det indre marked og sikre ligebehandling af alle EU-rumoperatører bør den samlede varighed af tilladelser være

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 676/2002/EF af 7. marts 2002 om et frekvenspolitisk regelsæt i Det Europæiske Fællesskab (frekvenspolitikbeslutningen) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2002/676\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2002/676(1)/oj)).

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT L 321 af 17.12.2018, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj>).

⁽⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 243/2012/EU af 14. marts 2012 om indførelse af et flerårigt radiofrekvenspolitikprogram (EUT L 81 af 21.3.2012, s. 7, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243(2)/oj)).

12 måneder, med mulighed for at udsætte de frister, der gælder i tilladelsesproceduren, for at tage hensyn til behovet for yderligere præciseringer og vurderinger.

- (42) Medlemsstaterne bør fortsat frit kunne foretage enhver form for udveksling med potentielle ansøgere forud for deres formelle tilladelsesprocedurer i overensstemmelse med nationale regler. Sådanne indledende og uformelle udvekslinger vil gøre det muligt for ansøgerne bedre at forstå og sikre overholdelse af kravene i denne forordning og i national lovgivning, alt efter hvad der er relevant, herunder eventuel relevant lovgivning i andre medlemsstater, hvor der f.eks. kræves flere tilladelser på det indre marked, under hensyntagen til kriterier som nationalitet eller etablering, driftssted og lanceringssted.
- (43) De kompetente myndigheder i en medlemsstat bør acceptere og anerkende de tilladelser, der er udstedt af de kompetente myndigheder i andre medlemsstater, for så vidt angår de forhold, der er omfattet af denne forordning. Samtidig bør der sikres fuld gennemsigtighed om de nationale krav, som medlemsstaterne kan fastsætte, herunder strengere krav, der kan være nødvendige for at beskytte sikkerheden, modstandsdygtigheden eller den miljømæssige bæredygtighed af en operation eller opsendelse, der udføres på deres område i forbindelse med en rummission, der udføres af rumoperatører, som er godkendt i deres egen medlemsstat, hvor de er etableret. Sådanne oplysninger bør stilles til rådighed via en fælles informationsportal.
- (44) I lyset af den tekniske kompleksitet og den lange forberedelsestid for en rummission bør ansøgerne have tilstrækkelig tid til at fremlægge alle nødvendige oplysninger eller afklaringer. Der bør derfor også forudses en udsættelse af de frister, der gælder for de kompetente myndigheder i forbindelse med tilladelsesprocedurerne.
- (45) Rumobjekters overensstemmelse med kravene i denne forordning bør formodes både hvad angår udbydere af rumtjenester, der er etableret i Unionen, da en sådan overensstemmelse er blevet verificeret af de nationale kompetente myndigheder ved udstedelsen af tilladelsen, og hvad angår udbydere af rumtjenester, der er etableret i et tredjeland, for hvilket Kommissionen har truffet en ækvivalensafgørelse.
- (46) Når det er fastslået, at kravene i denne forordning er opfyldt, bør registreringen i EU-registret over rumobjekter og udstedelsen af et elektronisk certifikat (e-certifikat) – som beviser, at de rumbaserede data er genereret af rumobjekter, der er i overensstemmelse med denne forordning, og at rumtjenesterne er baseret på anvendelse og drift af rumobjekter, der er i overensstemmelse med denne forordning – muliggøre fri levering af rumbaserede data og rumtjenester i hele Unionen. Agenturet bør udstede de individuelle e-certifikater til registrerede udbydere af rumtjenester.
- (47) Konsoliderede lister over alle udbydere af rumtjenester, der er registreret i EU-registret over rumobjekter, og som er etableret i Unionen og i tredjelande, bør gøres tilgængelige for offentligheden via registrets websted, hvorved der sikres gennemsigtighed om alle udbydere af rumtjenester, der er registreret i Unionen. Enhver person kan kontrollere kilden til de rumbaserede data med henblik på til enhver tid at kunne sikre sig, at de rumtjenester, der leveres i Unionen, gør brug af data, der er genereret af rumobjekter i overensstemmelse med kravene i EU-retten.
- (48) En specifik standard for e-certifikatet bør udarbejdes efter anmodning fra Kommissionen og være på plads på datoen for denne forordnings ikrafttræden. E-certifikatet vil etablere forbindelsen mellem et givet rumobjekt og de rumbaserede data, der er genereret gennem dets anvendelse, og garantere integriteten af sådanne rumbaserede data.

- (49) For at imødekomme den øgede kundeefterspørgsel efter satellittjenester, udnytte fordelene ved teknologiske fremskridt og de tilhørende omkostningsreduktioner samt sikre bedre adgang til kapital bør tilladelsesprocedurerne for opsendelse af satellitkonstellationer forenkles. Under visse betingelser og med forbehold af en række sikkerhedsforanstaltninger bør en forenklet tilladelsesprocedure være tilgængelig, hvilket fører til udstedelse af én enkelt tilladelse, der gælder for hele satellitkonstellationen.
- (50) I erkendelse af den særlige karakter og de specifikke mål for forskningsrumfartøjer, som fortsat er afgørende for at fremme videnskabelig viden og teknologiske kapaciteter, bør denne forordning fastsætte visse undtagelser for sådanne kategorier med henblik på at imødekomme deres specifikke behov og karakteristika, samtidig med at der sikres sikkerhed og bæredygtighed i kredsløbene.
- (51) Rumoperatører bør nyde godt af særlige undtagelser fra de regler, der er fastsat på de forskellige områder, der er omfattet af denne forordning. Når de udfører forskningsrummissioner, bør de undtages fra visse regler om sikkerhed. Ligeledes bør rumoperatører, der kvalificerer sig som små virksomheder eller er forsknings- eller uddannelsesinstitutioner, anvende en forenklet risikostyring med fokus på kritiske aktiver og håndtering af de væsentligste risici. Rummissioner til kredsløbsdemonstration og -validering bør også undtages fra beregningen af rumaktiviteters miljøaftryk.
- (52) Sikring af sikker, modstandsdygtig, bæredygtig og omkostningseffektiv adgang til rummet er afgørende for at opnå en række tjenester og støtte den videnskabelige forskning, samtidig med at det er i overensstemmelse med de centrale principper og rettigheder, der er nedfældet i FN-traktaten om det ydre rum. Samtidig kan opsendelsesoperatører også have brug for tid til at tilpasse sig de nye sikkerhedsforanstaltninger vedrørende opsendelse. Denne forordning bør indeholde en passende mekanisme til at sikre adgang til rummet, mens industrien tilpasser sig det nye sikkerhedsreferencescenarie, der indføres på EU-plan.
- (53) Overbelastningen af visse kredsløb, der udløser en øget risiko for sammenstød mellem satellitter og spredning af rumaffald, samt det geopolitiske trusselslandskab med en øget risiko for cybersikkerheden i ruminfrastrukturen, sammen med risikoen for fysisk kontakt i rummet, såsom nærhed og forstyrrelser, udgør udfordringer af global karakter, som mange rumfartsnationer er begyndt at tage hånd om.
- (54) Markedet for løfteraketter har udviklet sig fra mikro- til tungeløfteraketter. Der udvikles nye kapaciteter, såsom genanvendelighed af f.eks. løfteraketers første trin og boostere. Flere medlemsstater udvikler opsendelseskapaciteter og intensiverer dermed adgangen til rummet.
- (55) Adgang til rummet er afgørende for EU's strategiske autonomi. En øget opsendelsestrafik har imidlertid også konsekvenser for sikkerheden ved opsendelse og genindtræden samt for sikkerheden i luften og på jorden. Den øgede opsendelsestrafik kan også have en negativ indvirkning på det fælles europæiske luftrums økonomiske, miljømæssige og operationelle effektivitet. Risikoen for afbrydelse af luft- og søtrafikken bør minimeres i samarbejde med de relevante myndigheder og lufttrafiktjenesteudbydere. Koordinering mellem de relevante myndigheder og de kompetente lufttrafiktjenesteudbydere på nationalt plan bidrager til at begrænse virkningerne af trafikforstyrrelser og risikoen for sammenstød. Når opsendelser af rumfartøjer berører mere end én medlemsstat, er der behov for rettidig koordinering mellem rumoperatører og den europæiske netforvalter. Denne koordinering bør

omfatte en vurdering af størrelsen på lukningen af det europæiske luftrum, varigheden og de berørte luftruter. Først på et senere tidspunkt bør der etableres passende mekanismer til omkostningsdeling for brugen af luftrummet. Dette vil tilskynde til sikker og bæredygtig udnyttelse af luftrummet for alle brugere. Desuden kan faserne for opsendelse og genindtræden også skabe en risiko for ulykker på jorden, som skal begrænses gennem tæt koordinering med de berørte relevante myndigheder og trafiktjenesteudbydere. Den stigende risiko for kollision med luftfartøjer under overgangsfasen for opsendelse og genindtræden kan imødegås ved hjælp af veletablerede luftfartssikkerhedsmetoder og bedste praksis for risikovurdering.

- (56) Opsendelsesaktiviteter er i sagens natur risikable og kan forårsage uoprettelig skade, hvis de ikke håndteres korrekt. Der bør derfor fastsættes regler for at sikre, at løfteraketter kan spores og underkastes en risikovurdering, der identificerer og iværksætter flere foranstaltninger for så vidt muligt at afbøde de dermed forbundne risici.
- (57) Prognoser viser, at selv uden nye opsendelser vil kollisioner mellem rumobjekter, der allerede er i rummet, blive en stor kilde til affald. Risikoen for kollisioner mellem rumobjekter vil i sidste ende sætte et allerede overbelastet lavt jordkredsløb (LEO) under pres, hvilket skaber en risiko for den fremtidige adgang til rummet. Målt på masse stammer det meste rumaffald fra dele fra løfteraketter (raketlegemer). I mellemtiden vokser antallet af rumfartøjer i kredsløb hurtigt på grund af udviklingen af satellitkonstellationer.
- (58) For at beskytte rummiljøet er det nødvendigt at sikre, at løfteraketter og rumfartøjer producerer mindst muligt affald. Forebyggelse af affald er også i overensstemmelse med forebyggelsestilgangen som første trin i affaldshierarkiet, der er fastlagt i affaldsrammedirektivet⁽¹⁰⁾. Der bør derfor fastsættes forpligtelser både i konstruktionsfasen og under kredsløbets levetid. Denne nødvendighed anerkendes også på internationalt plan, hvor Den Internationale Standardiseringsorganisation (ISO) har vedtaget flere standarder. Tilladelsen til at udføre rumaktiviteter bør derfor være betinget af, at rumoperatører indsender specifikke planer for rumaffald for at påvise, hvordan løfteraketter og rumfartøjer vil begrænse skabelsen af affald.
- (59) Kollisionsforebyggende rumtjenester kræver, at rumfartøjet har kapacitet til præcist at transmittere sin position. Sporbarhedskrav bør udvikles for at forbedre de offentlige tjenester, der leveres af Unionens partnerskab om overvågning og sporing i rummet (EU-SST), og for at spare tid og penge, som sådanne sporingstjenester bruger på præcist at bestemme kredsløbspositionen. Evnen til at spore rumfartøjer bør sikres både på rumfartøjsniveau og på jordsegmentniveau.
- (60) På grund af en øget mængde affald og trafik i kredsløb er brugen af en kollisionsforebyggende rumtjeneste uundværlig for alle rumfartøjer. Et sådant krav er nødvendigt for at sikre kendskab til rumfartøjets daglige position. Et obligatorisk abonnement på en kollisionsforebyggende rumtjeneste bør være helt centralt i kravene til rumsikkerhed. Som følge heraf skal den enhed, der er ansvarlig for at levere den kollisionsforebyggende rumtjeneste, kunne påvise visse kapaciteter.

⁽¹⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver (EUT L 312 af 22.11.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/2024-02-18>).

- (61) Desuden bør det forbedre koordineringen af reaktionerne på en varsling om en episode af stor interesse at have en enhed med ansvar for den kollisionsforebyggende tjeneste for alle rumfartøjer i Unionen og samtidig begrænse risikoen for, at en sådan varsling udløser forskellige reaktionsstrategier, som i sig selv potentielt kan føre til en kollision.
- (62) Udviklet som en del af SSA-komponenten i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/696 har EU-SST-partnerskabet eller enhver efterfølgende enhed ved hjælp af dets sensorer og veludviklede knowhow demonstreret sin evne til at håndtere et stort antal rumfartøjer og dermed sin egnethed til at være Unionens udbyder af kollisionsforebyggende rumtjenester med ansvar for den kollisionsforebyggende rumtjeneste.
- (63) Generering af affald bør så vidt muligt undgås ved at kræve kapacitet til at udføre kollisionsforebyggende manøvrer og flytte satellitter til kirkegårdskredsløb. Som følge heraf bør alle rumfartøjer være udstyret med en vedvaren manøvreedygtighed, undtagen for rumfartøjer placeret under 400 km, da den atmosfæriske luftmodstand i så fald på naturlig vis vil sikre en kort kredsløbslevetid for det pågældende rumfartøj.
- (64) Det er almindelig praksis, at operatører af rumfartøjer får tilladelse til at forlænge en rummission. Når operatører af EU-rumfartøjer ansøger om en forlængelse, bør de dog være forpligtet til at indsende reviderede planer for afbødning af rumaffald for at sikre, at den forlængede missionsvarighed ikke risikerer at skabe rumaffald.
- (65) På grund af øget kredsløbstrafik oplever astronomer lys- og radiofrekvensforstyrrelser i deres astronomiske observationer. Sådanne forstyrrelser har en direkte indvirkning på forskning og planetens forsvarskapacitet. Derfor bør der udvikles afbødende foranstaltninger for at beskytte den mørke og stille himmel.
- (66) Konstellationer er et aktiv for en effektiv udrulning af rumtjenester til gavn for borgerne og virksomhederne. På grund af deres store antal er deres virkning på rummiljøet imidlertid mere betydelig end virkningen af et enkelt rumfartøj. Desuden kan enhver katastrofal episode, der opstår i en konstellation, udløse Kessler-effekten, hvilket kan gøre adgang til rummet umulig i fremtiden. Som følge heraf bør konstellationer pålægges specifikke forpligtelser, som varierer alt efter konstellationens størrelse.
- (67) For at sikre effektiviteten af de centrale krav, der er fastsat for sikkerhed og bæredygtighed i rummet, bør yderligere tekniske elementer præciseres for at garantere retssikkerhed for rumoperatører.
- (68) Indtil nu er cybersikkerheden inden for rumsektoren kun delvist blevet behandlet på EU-plan gennem en generelt gældende ramme, som fastsat ved direktiv (EU) 2022/2555. Den nuværende cybersikkerhedsordning dækker ikke alle typer aktører og tjenester, der er relevante for rumsektoren, fuldt ud. Der bør derfor fastsættes cybersikkerhedskrav for udbydere af ikkeoffentlige elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, enheder, der ligger under størrelsesloftet for mellemstore virksomheder i henhold til artikel 2 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF,⁽¹¹⁾ samt forsknings- og uddannelsesinstitutioner, og kravene bør ligeledes omfatte observationsdata og opsendelser ved brug af løfteraketter uden for Unionen.

⁽¹¹⁾ Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

- (69) Samtidig mangler referencescenariet for cybersikkerhed på tværs af hele rumsektoren set under ét tilpasning og sammenhæng. Selv om modstandsdygtigheden af EU-ejede aktiver er opnået som følge af komponenterne i Unionens rumprogram, kan der gælde lavere beskyttelsesniveauer for dele af aktiverne fra national ruminfrastruktur. Sådanne forskelle vil kun fortsætte med at vokse og skabe asymmetrier. Desuden opererer Unionens rumprogram i en stadig mere sammenflettet arkitektur, der integrerer nationale kommercielle satellitters nyttelast. Medlemsstaternes ruminfrastruktur bør således i tilstrækkelig grad nå op på højere niveauer af modstandsdygtighed for også at undgå at bringe sikkerheden af EU-ejede aktiver og Unionens rumprogramms funktion i fare og i sidste ende undgå at påvirke leveringen af rumbaserede data og rumtjenester til støtte for aktiviteter samt kritiske enheder og sektorer i hele det indre marked negativt.
- (70) Den nuværende ubalance skyldes ikke kun, at rumprogrammer er blevet udviklet under parallelle spor (på EU-plan og medlemsstatsplan). Det hænger også sammen med manglen på et fælles referencescenarie for cybersikkerhed og risikostyring, der er tilpasset ruminfrastrukturens specifikke behov. Selv om det kun er nogle medlemsstater, der har valgt en normativ tilgang, varierer niveauet eller dybden af sådanne krav på tværs af det indre marked. Ruminfrastrukturens modstandsdygtighed afhænger i mange tilfælde af de finansielle kapaciteter og i sidste ende af virksomhedernes vilje til at overholde god risikostyringspraksis og integrere cybersikkerhed i deres konstruktion og drift af rummissioner.
- (71) For at afhjælpe sådanne mangler og ubalancer bør der fastsættes et skræddersyet referencescenarie for modstandsdygtighed for hele rumsektoren. Disse regler bør finde anvendelse på hele ruminfrastrukturen i Unionen og omfatte EU-ejede aktiver samt nationale statslige og ikkestatslige aktiver. Alle jord-, rum- og forbindelsessegmenter i ruminfrastrukturen samt de digitale og fysiske, både rum- og jordbaserede systemer og delsystemer, bør dækkes på en sammenhængende måde med henblik på at dække alle relevante risici, såsom cyberindblanding, elektronisk indblanding og fysiske risici.
- (72) Da denne forordning øger niveauet for harmonisering af den risikostyring, der finder anvendelse på rumsektoren, udgør dette højere niveau også en øget harmonisering i forhold til kravene i direktiv (EU) 2022/2555. Denne forordning bør derfor udgøre lex specialis i forhold til artikel 21 i direktiv (EU) 2022/2555. Samtidig bør rumsektoren bevare en tæt forbindelse til Unionens horisontale ramme for cybersikkerhed, der er fastsat i direktiv (EU) 2022/2555, for at sikre fuld overensstemmelse med de cybersikkerhedsregler og -strategier, som medlemsstaterne har vedtaget, samt den institutionelle struktur, der er oprettet ved nævnte direktiv. Kløften mellem de referencescenarier for modstandsdygtighed, der gælder for EU-ejede aktiver og medlemsstaternes aktiver, bør derfor udjævnes. Der bør derfor indføres strengere risikostyringskrav rettet mod rumsektoren for at opnå en øget harmonisering i forhold til de nuværende krav i direktiv (EU) 2022/2555.
- (73) Det er afgørende at sikre cybersikkerheden i ruminfrastrukturen i alle faser af konstruktion, udvikling og drift af ruminfrastrukturen. Som følge heraf bør der indføres robuste risikostyringsforanstaltninger i hele rummissionernes livscyklus med behørig hensyntagen til alle centrale faser. Der bør opnås tilstrækkelig beskyttelse af alle aktiver, systemer og data fra konstruktion og fremstilling, over opsendelse og drift og indtil fasen ved endt livscyklus.
- (74) Den risikostyring, der udføres af EU-rumoperatører, bør tage udgangspunkt i risikovurderinger, der skal foretages på segment-, system- og komponentniveau,

baseret på risikoscenarier, og som mindst skal omfatte de kritiske aktiver såsom tekniske systemer, flyvesoftware, telemetri-/telekommandoenhed, missionskontrolcentre eller rumfartøjskontrolcentre. Listen over kategorier af kritiske aktiver, operationer og faser i hele livscyklussen for rummissioner, for hvilke sådanne risikoscenarier skal udarbejdes af EU-rumoperatører, samt risikoscenarier og trusselsmodelleringsmetoder til støtte for sådanne risikovurderinger, bør udarbejdes af Kommissionen.

- (75) I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet bør denne forordning anerkende den særlige stilling, som rumoperatører, der er små virksomheder eller forsknings- eller uddannelsesinstitutioner, indtager. Sådanne kategorier kan i kraft af deres størrelse, ressourcer og aktiviteter omfang have en mindre indvirkning. Det afgørende mål i dette tilfælde er at sikre beskyttelsen af kritiske funktioner og aktiver samt at imødegå centrale risici, såsom risikoen for tab af kontrol over aktiver med fremdrift og indblandingskapacitet.
- (76) For at sikre en fælles tilgang til driften af al ruminfrastruktur bør der fastsættes grundlæggende regler for identifikation og forvaltning af aktiver samt for forvaltning og kontrol af adgangsrettigheder for at beskytte adgangen til jordsegmentet og kontrollen med rumsegmentet. Der bør fastsættes centrale elementer til sikring af aktivernes modstandsdygtighed, navnlig vedrørende net- og informationssystemernes modstandsdygtighed, under hensyntagen til behovet for at opretholde en effektiv teknisk kontrol med rumsegmentet.
- (77) Der bør fastlægges centrale minimumsprincipper for EU-rumoperatører for at sikre forsvarlig krypteringspraksis gennem definitionen af et kryptografisk koncept til at imødekomme rummissionernes specifikke cybersikkerhedsbehov, en skræddersyet politik for forvaltning af kryptografiske nøgler samt end-to-end-autentifikation af forbindelser mellem satellitkontrolcentre og rumsegmentet.
- (78) EU-rumoperatører bør indføre centrale foranstaltninger for at muliggøre hurtig og effektiv forretningskontinuitet samt indsats- og genopretningsforanstaltninger for at sikre en effektiv reaktion på hændelser og opretholde kontinuiteten i kritiske operationer under rummissioner.
- (79) For at opnå en høj grad af modstandsdygtighed i ruminfrastrukturen og i overensstemmelse med gældende praksis bør EU-rumoperatører pålægges regelmæssigt at afprøve systemerne under hensyntagen til de risikovurderinger, der er foretaget. Denne prøvning kan omfatte udførelse af trusselsbaseret gennemtrængningsprøvning under iagttagelse af sikkerhedsforanstaltninger for betingelserne for at udføre denne prøvning og de kriterier, som prøvepersonalet skal opfylde.
- (80) Komplexiteten i rumsektorens forsyningskæde kan udgøre en specifikke cybersikkerhedsrisiko i lyset af de mange kilder, der anvendes til anskaffelse af komponenter. Disse komponenter indkøbes ofte globalt og kan mangle de nødvendige integritetskontroller, især når de integreres eller samles i forskellige ruminfrastruktursystemer. For at imødegå denne risiko bør EU-rumoperatører etablere en ramme for risikostyring i forsyningskæden med særlige strategier, der har til formål at reducere risiciene i forsyningskæden ved at indføre softwareintegritets- og ægthedskontroller, fastsætte kriterier for valg af softwareprodukter og tage behørigt hensyn til cybersikkerheden i de net- og informationssystemer, der midlertidigt er sammenkoblet, f.eks. i forbindelse med vedligeholdelse eller support.

- (81) Denne forordning bør indgå som en integreret del af den generelle EU-ramme for kritiske enheders modstandsdygtighed. For så vidt angår EU-ejede aktiver og i overensstemmelse med forordning (EU) 2021/696 skulle medlemsstaterne i forbindelse med Rådets direktiv 2008/114/EF⁽¹²⁾, som nu er afløst af direktiv 2022/2557, med henblik på beskyttelse af infrastruktur på jorden beliggende på deres område, der er en del af Unionens rumprogram, sikre foranstaltninger, der mindst svarer til dem, der er fastsat i forbindelse med gennemførelsen af nævnte direktiv. For at sikre fuld sammenhæng med de nuværende EU-regler om kritiske enheders modstandsdygtighed og for at bevare fuld kontinuitet i forholdet mellem den generelle ajourførte ordning for modstandsdygtighed og de harmoniserede regler på rumområdet, bør der i forbindelse med denne forordning anvendes en lignende tilgang for så vidt angår forholdet mellem direktiv (EU) 2022/2557 og denne forordning. Med hensyn til jordsegmentets fysiske modstandsdygtighed bør alle EU-rumoperatører derfor anvende de foranstaltninger, der er fastsat i denne forordning, og sikre, at de som minimum svarer til de foranstaltninger, der er truffet i henhold til direktiv (EU) 2022/2557. Det bør desuden præciseres, at EU-rumoperatører, som defineret og omfattet af denne forordning, kan identificeres som kritiske enheder i henhold til direktiv (EU) 2022/2557, når de er operatører af den jordbaserede infrastruktur, der er omhandlet i punkt 10 i bilaget til nævnte direktiv. Nævnte direktiv omfatter derfor rumoperatører, der er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, for så vidt som de af medlemsstaterne er identificeret som kritiske enheder. På den anden side bør denne forordning omfatte alle rumoperatører, uanset om de er identificeret som kritiske enheder i henhold til nævnte direktiv eller ej. Endelig bør det præciseres, at jordsegmentet, som defineret og omfattet af denne forordning, skal forstås som omfattende den jordbaserede infrastruktur, der er omhandlet i nævnte direktiv.
- (82) Direktiv (EU) 2022/2557 fastsætter centrale regler for minimumsharmonisering, der har til formål at styrke kritiske enheders modstandsdygtighed og forbedre det grænseoverskridende samarbejde mellem kompetente myndigheder. Direktiv (EU) 2022/2557 bør fortsat udgøre grundlaget for den fysiske modstandsdygtighed hos kritiske enheder, der driver jordbaseret infrastruktur, som er omfattet af dette direktiv og denne forordning. For disse enheder bør denne forordning finde anvendelse med forbehold af og i komplementaritet med direktiv (EU) 2022/2557. Modstandsdygtigheden hos de kritiske enheder, der er omfattet af direktiv (EU) 2022/2557, bør sikres i overensstemmelse med nævnte direktiv. Den kritiske infrastruktur, som disse enheder driver, kan omfatte kontrolcentre, antenner, prøvefaciliteter, anlæg, herunder opsendelsessteder, fysisk udstyr og komponenter, hardware, systemer og delsystemer, der er en del af ruminfrastrukturen, ingeniørsystemer, elsystemer og fremdriftssystemer.
- (83) Desuden kan en kritisk enhed i henhold til direktiv (EU) 2022/2557, hvis den har foretaget andre risikovurderinger eller udarbejdet dokumenter i henhold til forpligtelser fastsat i andre retsakter, der er relevante for den kritiske enheds risikovurdering, anvende disse vurderinger og dokumenter til at opfylde visse krav i direktiv (EU) 2022/2557. Direktiv (EU) 2022/2557 fastsætter i denne forbindelse en udtrykkelig mulighed for, at en kompetent myndighed i henhold til nævnte direktiv under udøvelsen af sine tilsynsfunktioner og på visse betingelser kan erklære, at en

⁽¹²⁾ Rådets direktiv 2008/114/EF af 8. december 2008 om indkredsning og udpegning af europæisk kritisk infrastruktur og vurdering af behovet for at beskytte den bedre (EUT L 345 af 23.12.2008, s. 75, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/114/oj>).

sådan vurdering helt eller delvist opfylder de relevante forpligtelser i henhold til nævnte direktiv.

- (84) I betragtning af de stærke forbindelser mellem denne forordning og direktiv (EU) 2022/2557 bør de kompetente myndigheder, der er oprettet i henhold til disse to retsakter, samarbejde for at styrke synergierne mellem deres respektive foranstaltninger, navnlig når risikovurderinger, der foretages i henhold til denne forordning af EU-rumoperatører, der er omfattet af nævnte direktiv, anvendes til at påvise overholdelse af visse krav i nævnte direktiv.
- (85) For så vidt angår rumsegmentets fysiske modstandsdygtighed, anerkendes det i denne forordning, at operationer og tjenester i rummet vil bidrage til at øge modstandsdygtigheden og levetiden for aktiver i rummet.
- (86) Ud over at fastsætte centrale regler for håndtering og undersøgelse af hændelser bør der etableres en mekanisme for indberetning af hændelser fra EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver inden for rammerne af Unionens rumprogram, som udfylder eksisterende huller i indberetningen af hændelser. Agenturet bør få adgang til oplysninger om væsentlige hændelser for alle komponenter i Unionens rumprogram gennem den sikkerhedsovervågningscenterstruktur, der er oprettet inden for rammerne af Unionens rumprogram, og yde støtte samt overvåge de relevante systemers sikkerhed døgnet rundt. For at opnå sammenhæng med den generelle ramme for cybersikkerhed bør en sådan mekanisme bringes i overensstemmelse med den indberetning af hændelser, der er fastsat i direktiv (EU) 2022/2555.
- (87) Desuden bør denne forordning, for så vidt angår indberetning af væsentlige hændelser, der påvirker medlemsstaternes ruminfrastruktur, ikke berøre nogen af de krav til indberetning af hændelser, der i øjeblikket er fastsat i direktiv (EU) 2022/2555 eller direktiv (EU) 2022/2557. Derfor bør indberetningsreglerne i disse to direktiver fortsat finde fuld anvendelse på EU-rumoperatører, der er henholdsvis væsentlige eller vigtige enheder og kritiske enheder, i henhold til disse direktiver.
- (88) De tilsynsmyndigheder, der er oprettet ved direktiv (EU) 2022/2555 og (EU) 2022/2557, kan være forskellige fra de kompetente myndigheder, der er udpeget eller oprettet i henhold til denne forordning. Med henblik på at øge de kompetente myndigheders forståelse og bevidsthed om omfanget og virkningen af de væsentlige hændelser, der påvirker ruminfrastrukturen, bør EU-rumoperatører indberette væsentlige hændelser, der påvirker nationale aktiver i ruminfrastrukturen, til de kompetente myndigheder i henhold til denne forordning, som derefter bør videregive relaterede sammenfattende oplysninger til agenturet.
- (89) Der bør etableres koordinering og regelmæssige udvekslinger mellem agenturet og de nationale kompetente myndigheder for at strømline indberetningen af hændelser i rumsektoren og opnå ensartede tilgange i hele Unionen i forbindelse med håndtering af væsentlige hændelser, der påvirker ruminfrastrukturen. EU-netværket for modstandsdygtighed i rummet (EUSRN) bør spille en vigtig rolle med hensyn til at opbygge en sådan sammenhæng og sikre koordinering med de relevante strukturer, der er oprettet ved de generelle rammer for cybersikkerhed og modstandsdygtighed, der er fastsat i direktiv (EU) 2022/2555 og (EU) 2022/2557, navnlig med netværket af enheder, der håndterer IT-sikkerhedshændelser (CSIRT), og det europæiske netværk af forbindelsesorganisationer for cyberkriser (EU-CyCLONe), der er oprettet i henhold til direktiv (EU) 2022/2555, f.eks. ved at levere situationsopdateringer, eller hvor væsentlige hændelser i ruminfrastrukturen kan påvirke sektorer og tjenester, der er omfattet af nævnte direktivers anvendelsesområde. EUSRN's arbejde vil navnlig også

være afgørende for at styre forslag til løsninger til strømlining af indberetningen af cyberhændelser på tværs af rumsektoren for at tilpasse sig forenklingstilgangen i forbindelse med NIS 2-direktivet og dermed bane vejen for fuld konvergens mellem rum- og cybersektorerne til gavn for hele rumsamfundet.

- (90) Bevarelsen af ruminfrastrukturens og rumaktiviteternes modstandsdygtighed er et kerneelement i det indre marked for rumbaserede data og tjenester. Samtidig, og i betragtning af rummets betydning for en lang række anvendelser (civile, sikkerhedsmæssige og forsvarsmæssige), bør de modstandsdygtighedsforanstaltninger, der er fastsat i denne forordning, også kunne støtte andre initiativer, f.eks. i forbindelse med overvågning af trusler fra rummet i udviklingen af EU's arkitektur for reaktion på trusler fra rummet. Øget opmærksomhed hos agenturet om hændelser, der indberettes af alle rumoperatører, og koordinering med relevante cybermyndigheder vil gøre det muligt for EU-netværket for modstandsdygtighed i rummet at bidrage til identifikation og indberetning af episoder i forbindelse med rumsystemer, der udgør en trussel mod Unionen og medlemsstaterne, og give dem mulighed for at handle og koordinere i henhold til Rådets afgørelse (FUSP) 2021/698 om sikkerheden i systemer og tjenester, der indføres, drives og anvendes under Unionens rumprogram, og som kan påvirke Unionens sikkerhed.
- (91) En frivillig udveksling af oplysninger om cybertrusler og cyberangreb, elektronisk indblanding såsom jamming eller spoofing, kompromitteringsindikatorer, fjendtlige taktikker, teknikker og procedurer, sårbarheder, trusselsaktørspecifikke oplysninger samt udveksling af god praksis og anbefalinger på cybersikkerhedsområdet vil øge ruminfrastrukturens overordnede modstandsdygtighed. Det er derfor vigtigt at fastlægge betingelserne for en sådan informationsudveksling, som bidrager til at øge rumoperatørernes kapacitet til at forebygge hændelser og begrænse virkningerne heraf.
- (92) EU-rumoperatører bør udveksle disse oplysninger gennem informationsudvekslingsordninger, der på behørig vis beskytter de udvekslede oplysningers potentielt følsomme karakter og er underlagt et specifiktadfærdskodeks, med fuld respekt for forretningshemmeligheder, reglerne om beskyttelse af personoplysninger i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679⁽¹³⁾, samt konkurrencereglerne. Kommissionen bør spille en aktiv rolle i at lette sådanne ordninger ved at støtte og fremme oprettelsen af et EU-center for udveksling og analyse af rumrelaterede oplysninger, der også bygger på erfaringer fra andre sektorer.
- (93) Der bør fastsættes harmoniserede regler om miljømæssig bæredygtighed for at realisere det indre markeds potentiale og fremme miljømæssig bæredygtighed i rumsektoren, forhindre markedsfragmentering og fremme overgangen til en retfærdig, klimaneutral, ressourceeffektiv og cirkulær økonomi.
- (94) Et skift mod praksis baseret på cirkulær økonomi og bæredygtighed i rummet bør understøtte den langsigtede bæredygtige anvendelse af ressourcer i rumaktiviteter. Ved at begynde at tage principperne for den cirkulære økonomi til sig bør rumindustrien indføre mere bæredygtige metoder, der er kendt for at være effektive, samtidig med at den fremmer innovation mod nye produkter med reduceret miljøpåvirkning. I denne

⁽¹³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

forbindelse bør operationer og tjenester i rummet også spille en nøglerolle i at fremme dette skift mod bæredygtighed og en cirkulær økonomi i rummet.

- (95) Da denne forordning er en del af Unionens omfattende indsats for at etablere en robust politisk ramme for miljømæssigt bæredygtige produkter, tjenesteydelser og forretningsmodeller, bør den supplere de foranstaltninger, der er fastsat i forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter og i rammen for handlingsplanen for den cirkulære økonomi. Miljøaftryksundersøgelserne i forbindelse med denne forordning bør i denne sammenhæng understøtte udviklingen af forbedrede metoder for miljøvenligt design og bidrage til at kortlægge energi- og materialestrømme i Unionens rumsektor, herunder strategiske og/eller kritiske råstoffer, samt muliggøre større modstandsdygtighed i forsyningskæden.
- (96) Rumoperatører bør derfor pålægges at beregne miljøaftrykket af deres rumaktiviteter gennem hele rummissionernes livscyklus. Et certifikat bør udstedes af et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter, der foretager kontrol og validering af beregningen af rumaktiviteters miljøaftryk, for at attestere dette.
- (97) For at begrænse rumaktiviteters miljøpåvirkning og fremme deres bæredygtighed bør Kommissionen udvikle en detaljeret metode til beregning af rumaktiviteters miljøaftryk, baseret på videnskabeligt velfunderede vurderingsmetoder eller internationale standarder, såsom dem, der er skitseret i Kommissionens henstilling om anvendelse af miljøaftryksmetoder, med henblik på at lette sammenligningen mellem rumsystemer.
- (98) Samtidig kan miljøanprisningernes integritet ikke dokumenteres uden pålidelige, sammenlignelige og kontrollerbare oplysninger. Data skal opfylde høje standarder for nøjagtighed. Standardiserede data om rumaktiviteters miljøpåvirkning bør indgå i en centraliseret database på EU-plan, som bør lagre data vedrørende miljøaftryk og dermed lette gennemsigtigheden samt tilskynde til samarbejde og datadeling vedrørende livscyklusvurderingen for rumaktiviteter. Unionens ejerskab af de afledte datasæt bør ikke berøre EU-rumoperatørers, tredjelandsrumoperatørers og internationale organisationers ejerskab af data, der indgår i de aggregerede og opdelte datasæt, der overføres til Kommissionens database vedrørende miljøaftryk. Hverken afledte datasæt eller aggregerede datasæt må, når de offentliggøres af Kommissionen, gøre det muligt at rekonstruere eller dekompile dataene på en sådan måde, at dataenes oprindelse kan identificeres.
- (99) Enhver operation og tjeneste i rummet bør gennemføres på en sikker, ansvarlig og fredelig måde, der respekterer andre medlemsstaters og tredjelandes ret til at udforske og anvende det ydre rum. Det nye område for operationer og tjenester i rummet med tilhørende applikationer og kapaciteter bør være til gavn for den fremtidige udvikling af Unionens rumøkosystem, bidrage til skabelsen af nye markeder (rumøkonomi), fremme bæredygtighed og øge ruminfrastrukturens modstandsdygtighed, tilpasningsevne og skalerbarhed samt mindske risici i forbindelse med rumaffald.
- (100) Selv om teknologien vedrørende operationer og tjenester i rummet i sagens natur er til dobbelt anvendelse, bør en gennemsigtig ramme baseret på nøgleprincipper mindske risikoen for misbrug af kapaciteter og teknologi i forbindelse med levering af operationer og tjenester i rummet. Da de første operationer og tjenester i rummet allerede er tilgængelige i Unionen, f.eks. til kontrol og transport, er det nødvendigt sideløbende at fremme forskning i og udvikling af teknologi vedrørende operationer og tjenester i rummet og demonstrere dedikerede teknologier og tjenester i rummet.

- (101) Rummissioner i forbindelse med operationer og tjenester i rummet kan være af kompleks karakter og kræver derfor detaljeret forberedelse. Et servicerumfartøj udfører møder og nærhedsoperationer i rummet med det specificerede niveau af autonomi og udfører typiske operationer, såsom f.eks. docking-, robot- og optankningsoperationer. Risikoen for kollision mellem et servicerumfartøj og et kunderumfartøj eller affaldsobjektet bør forebygges og afbødes gennem passende foranstaltninger, såsom at forberede det fremtidige rumfartøj til modtagelse af rumtjenester.
- (102) For så vidt angår kollisionsforebyggelse og regler for kredsløbstrafik bør EU-operatører af rumfartøjer og EU-udbydere af kollisionsforebyggende rumtjenester samarbejde for at sikre effektive kollisionsforebyggende rumtjenester, navnlig i tilfælde af en varslings om en episode af stor interesse.
- (103) Da de kompetente myndigheder udsteder tilladelser til EU-rumoperatører for alle faser af en rummission, er der behov for adgang til data for hvert enkelt godkendt rumfartøj indtil endt livscyklus. For fuldt ud at udnytte de eksisterende kapaciteter bør de kompetente myndigheder basere sig på EU-SST-partnerskabets kapaciteter til at udføre overvågningen under kredsløbsfasen og fasen ved endt livscyklus.
- (104) Enhver effektiv reaktion på en varslings om en hændelse af stor interesse mellem to forskellige rumfartøjer kræver en dialog mellem de involverede operatører rumfartøjer. For at sikre, at en sådan dialog kan indledes hurtigt, bør udbyderen af den kollisionsforebyggende rumtjeneste fungere som facilitator ved at have de forskellige kontaktpunkter for EU-operatører af rumfartøjer.
- (105) På grund af det stigende antal varslinger om hændelser af stor interesse bør operatører af EU-rumfartøjer kunne reagere hyppigere på sådanne varsler. Efter modtagelse af en varslings om en hændelse af stor interesse vil udbyderen af kollisionsforebyggende rumtjenester foreslå operatøren af EU-rumfartøjet en liste over aktioner. For at lette responstiden for udbyderen af kollisionsforebyggende tjenester bør der indføres en standardiseret procedure for færdselsregler i rummet.
- (106) Medlemsstaterne spiller en central rolle i håndhævelsen af denne forordning. For at tage hensyn til de iboende forskelle mellem institutionelle strukturer på nationalt plan og for at beskytte eksisterende ordninger bør medlemsstaterne udpege eller oprette en eller flere kompetente myndigheder, som på nationalt plan er ansvarlige for at kontrollere anvendelsen af denne forordning. Hvis medlemsstaterne har mere end én kompetent myndighed, bør kun én sådan myndighed med henblik på denne forordning fungere som et centralt kontaktpunkt for den pågældende medlemsstat for at lette kommunikationen med Kommissionen.
- (107) Det er nødvendigt at styrke konvergensen i de kompetente myndigheders beføjelser for at muliggøre en effektiv håndhævelse af denne forordning i hele det indre marked. Fælles mindstebeføjelser kombineret med de nødvendige ressourcer bør garantere effektiv tilsynsførelse. De kompetente myndigheder bør derfor tillægges et minimumssæt af tilsyns- og undersøgelsesbeføjelser i overensstemmelse med national ret. De kompetente myndigheder bør, når de udøver deres beføjelser i henhold til denne forordning, handle objektivt og upartisk og fortsat træffe deres beslutninger selvstændigt. Medlemmerne af de kompetente myndigheder bør afholde sig fra at foretage handlinger, der er uforenelige med deres hverv, og bør være underlagt regler om fortrolighed.

- (108) Medlemsstaterne bør træffe alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at bestemmelserne i denne forordning gennemføres, herunder ved at fastsætte sanktioner for overtrædelse heraf, som er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning. Ved vurderingen af bødernes størrelse bør medlemsstaterne i hvert enkelt tilfælde tage hensyn til alle relevante omstændigheder i den konkrete situation, navnlig overtrædelsens art, grovhed og varighed, skadernes varighed eller eventuelle tidligere overtrædelser.
- (109) De kompetente myndigheder bør samarbejde med hinanden og udveksle god praksis om anvendelsen af denne forordning, herunder f.eks. ved at yde gensidig bistand og foretage fælles undersøgelser under fuld overholdelse af nationale procedurer.
- (110) Tekniske vurderinger vedrørende rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed kræver specialiseret viden om disse områder. De kompetente myndigheder bør i de fleste tilfælde basere sig på teknisk viden og ekspertise fra tekniske organer, der er i stand til at foretage vurderinger og kontrol for at sikre, at kravene i denne forordning er opfyldt, således at tilladelserne til at udføre rumaktiviteter efterfølgende kan udstedes af de kompetente myndigheder.
- (111) I erkendelse af behovet for at bevare fleksible ordninger bør medlemsstaterne fortsat frit kunne vælge at støtte sig til agenturets eller internationale organisationers tekniske ekspertise til at foretage sådanne tekniske vurderinger.
- (112) Medlemsstater, der har til hensigt at oprette og anvende kvalificerede tekniske organer til rumaktiviteter, bør gøre brug af det akkrediteringssystem, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008,⁽¹⁴⁾ når de udpeger en bemyndigende myndighed til vurdering og overvågning af kvalificerede tekniske organer til rumaktiviteter.
- (113) For at sikre et ensartet niveau af kvalitet, ekspertise og integritet ved udførelsen af en teknisk vurdering af forhold, der er omfattet af denne forordning, er det nødvendigt at fastsætte krav til disse organers kompetence, uafhængighed og fravær af interessekonflikter. Medlemsstaternes bemyndigende myndigheder bør anvende det elektroniske underretningsværktøj, som Kommissionen har udviklet og forvalter i forbindelse med bemyndigede organer på andre områder af det indre marked (NANDO-informationssystemet).
- (114) De kompetente myndigheder, der oprettes i henhold til denne forordning, skal tage behørigt hensyn til tekniske vurderinger og udtalelser fra nationale kompetente myndigheder, fælles kontaktpunkter eller enheder, der håndterer IT-sikkerhedshændelser, og som er oprettet i henhold til direktiv (EU) 2022/2555, med henblik på at sikre tilsynsmæssig konvergens og skabe en kultur, der respekterer myndighedernes tilsynsbeføjelser i henhold til direktiv 2022/2555.
- (115) Tilpassede forvaltningsstrukturer for agenturet er afgørende for en effektiv udøvelse af de opgaver, der er tildelt ved denne forordning. Der bør oprettes et overholdelsesudvalg, som får til opgave at foretage alle nødvendige tekniske vurderinger, der gør det muligt for Kommissionen at træffe afgørelse om godkendelsen af og tilsynet med EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver samt om

⁽¹⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 765/2008 af 9. juli 2008 om kravene til akkreditering og markedsovervågning i forbindelse med markedsføring af produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 339/93 (EUT L 218 af 13.8.2008, s. 30, <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/765/oj>).

registreringen og det løbende tilsyn med tredjelandsoperatører, der leverer rumbaserede data og rumtjenester i Unionen.

- (116) For at sikre, at agenturet fungerer forsvarligt og uafhængigt, bør medlemmerne af overholdelsesudvalget handle uafhængigt og i Unionens interesse. De bør ikke søge, følge eller modtage instrukser fra en medlemsstats regering, fra Unionens institutioner, organer, kontorer eller fra nogen offentlig eller privat enhed. Desuden bør der fastsættes praktiske ordninger for forebyggelse og håndtering af interessekonflikter i forretningsordenen.
- (117) Hvis der opstår behov for at drøfte spørgsmål vedrørende opgaver eller aspekter af interesse for EU-agenturer eller -organer, eller som er direkte relateret til tredjelands eller internationale organisationer vedrørende aktiver i sådanne tredjelands eller internationale organisationers ruminfrastruktur, eller hvis overholdelsesudvalget har brug for præciseringer eller oplysninger fra en relevant tilsynsmyndighed i et tredjeland om forhold, hvor overholdelsesudvalget skal sikre, at udbydere af rumtjenester, der er etableret i tredjelands, overholder denne forordning, bør deltagelse som observatører være mulig, med forbehold af yderligere ordninger, der fastsætter betingelserne for deltagelse af repræsentanter for sådanne tredjelands eller internationale organisationer gennem indgåelse af relevante aftaler.
- (118) For at udnytte de nationale kompetente myndigheders og de kvalificerede tekniske organers specifikke kompetencer, tekniske færdigheder og ekspertise inden for rumaktiviteter bør overholdelsesudvalget trække på nationale kapaciteter vedrørende tilsyn og teknik ved at nedsætte dedikerede underudvalg om spørgsmål vedrørende sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed samt samle dedikerede tværfaglige fællesteams til at udføre de tekniske kontroller.
- (119) Med henblik på at afsløre overtrædelser af denne forordning for så vidt angår EU-ejede aktiver og udbydere af rumtjenester, der er etableret i tredjelands, er det nødvendigt, at Kommissionen og agenturet har effektive beføjelser, værktøjer og ressourcer, der sikrer fuld tilsynseffektivitet. Kommissionen og agenturet bør derfor have beføjelse til at anmode om oplysninger og foretage undersøgelser og kontrol på stedet. Kommissionen bør opnå tilsynsbeføjelser og kræve, at EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver og udbydere af rumtjenester, der er etableret i tredjelands, bringer overtrædelser til ophør samt pålægger bøder og tvangsbøder.
- (120) I forbindelse med undersøgelses- og kontrolbeføjelserne kan adgang til lokaler tilhørende EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver og udbydere af rumtjenester, der er etableret i tredjelands, være nødvendig, hvis udbydere af rumtjenester, som er blevet anmodet om oplysninger, ikke efterkommer anmodningen, eller hvis dokumenter, som anmodningen om oplysninger vedrører, vil blive fjernet, forvansket eller destrueret. En sådan adgang bør baseres på samtykke fra tredjelandsenheden og den relevante tredjelandsmyndighed.
- (121) Respekten for retten til forsvar for udbydere af rumtjenester, der er etableret i et tredjeland, bør sikres gennem hele processen med registrering og overvågning af løbende overholdelse foretaget af agenturet, navnlig ved at give ret til at indgive begrundede erklæringer med henblik på de foreløbige vurderinger i forbindelse med registrering samt ret til at klage over agenturets afgørelser til det nyoprettede klagenævn.
- (122) Alle agenturets og Kommissionens beføjelser bør udøves under fuld overholdelse af de grundlæggende rettigheder og de principper, som anerkendes i traktaten om Den

Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, navnlig retten til respekt for privatliv og familieliv, retten til beskyttelse af personoplysninger, retten til ytrings- og informationsfrihed, friheden til at drive egen virksomhed, ejendomsretten, retten til forbrugerbeskyttelse, adgangen til effektive retsmidler og retten til forsvar. Denne forordning bør følgelig fortolkes og anvendes under overholdelse af disse rettigheder og principper.

- (123) Desuden bør der fastsættes et sæt procedureregler i forbindelse med udøvelsen af undersøgelsesbeføjelser. Hvis agenturet eller Kommissionen finder alvorlige tegn på, at der foreligger forhold, der kan udgøre en eller flere overtrædelser af denne forordning, bør de foretage undersøgelser under fuld overholdelse af retten til forsvar for den berørte EU-rumoperatør eller udbyderen af rumtjenester i et tredjeland. I forbindelse med vedtagelsen af midlertidige foranstaltninger kan agenturet og Kommissionen, hvis der er behov for en hurtig indsats for at forhindre en overhængende og betydelig skade, fastsætte kortere frister for den pågældende rumoperatør til at fremsætte bemærkninger og give mulighed for kun at fremsætte skriftlige bemærkninger.
- (124) For effektivt at beskytte retten til forsvar i forbindelse med alle agenturets afgørelser bør agenturet af hensyn til procesøkonomien og for at mindske byrden for Den Europæiske Unions Domstol give fysiske og juridiske personer mulighed for at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til de beføjelser, som agenturet er tillagt ved denne forordning, og som er rettet til dem, eller som berører dem umiddelbart og individuelt.
- (125) Der bør derfor oprettes et klagenævn for at sikre, at de parter, der berøres af agenturets afgørelser, har adgang til de nødvendige retsmidler. Klagenævnet bør være uafhængigt af enhver reguleringsmæssig og administrativ struktur i agenturet og bør ikke være bundet af nogen instrukser. Klagenævnets afgørelse bør kunne indbringes for Den Europæiske Unions Domstol.
- (126) Denne forordning bør bygge på den nuværende europæiske standardiseringsramme, der er baseret på principperne i den nye metode, som fastsat i Rådets resolution af 7. maj 1985 om tilgangen til teknisk harmonisering og standarder og på Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012⁽¹⁵⁾. Da denne forordning er den første lovgivningsmæssige tilgang på EU-plan på området, bør der også anlægges en afbalanceret og gradvis tilgang til standardisering. De tekniske krav, der er nødvendige for agenturets indførelse af e-certifikatet samt for det mørke og stille lufttrum, bør udvikles gennem standardiseringsprocessen. Kommissionen bør derfor anmode de europæiske standardiseringsorganisationer om at udvikle standarder i forbindelse med sådanne væsentlige krav. Kommissionen bør tillægges beføjelser til at vedtage gennemførelsesretsakter, der fastsætter fælles specifikationer for disse væsentlige krav i begrænset omfang og under hensyntagen til standardiseringsorganisationernes rolle og funktioner.

⁽¹⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012 af 25. oktober 2012 om europæisk standardisering, om ændring af Rådets direktiv 89/686/EØF og 93/15/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 98/34/EF, 2004/22/EF, 2007/23/EF, 2009/23/EF og 2009/105/EF og om ophævelse af Rådets beslutning 87/95/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1673/2006/EF EØS-relevant tekst, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj>).

- (127) Med henblik på at skabe en fælles tilgang for EU-rumoperatører, der ønsker at gå videre end det minimumsniveau, der er fastsat i denne forordning, hvad angår rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed eller miljømæssige bæredygtighed, bør der etableres en EU-ramme for rummærker.
- (128) EU-rummærkningsordningerne bør afhjælpe de nuværende mangler, der skyldes sameksistensen af forskellige standarder eller underudviklet praksis, og dermed bidrage til at opbygge en fælles tilgang. Der bør udvikles en EU-rummærkningsordning med inddragelse af medlemsstaterne, EU-rummærkegruppen (EUSLG) og interessentgruppen for rummærkning under Kommissionens ledelse og med støtte fra agenturet. EU-rummærkegruppen (EUSLG) bør bestå af repræsentanter for kompetente myndigheder i rumsektoren og andre relevante nationale myndigheder, mens interessentgruppen for rummærkning bør bestå af repræsentanter fra brancheorganisationer og den akademiske verden.
- (129) Efter en sådan anmodning bør agenturet uden unødigt forsinkelse udarbejde forslag til ordninger for det specificerede anvendelsesområde og emne. Agenturet bør gennem offentlige høringer evaluere enhver sandsynlig indvirkning af Kommissionens anmodning på markedet, navnlig enhver potentiel indvirkning på SMV'er og små midcapvirksomheder, på innovation, hindringer for adgang til markedet eller medførte omkostninger.
- (130) Der bør udvælges en ekspertpulje til at evaluere de tekniske krav for hver enkelt mærkningsordning. Ekspertpuljen bør bestå af repræsentanter fra den akademiske verden og fra den kollisionsforebyggende EU-rumtjenesteudbydere, der er udpeget i henhold til denne forordning, og sikre, at der ikke er interessekonflikter mellem eksperterne, mærkningsordningens indhold og ansøgerne.
- (131) Med henblik på at lette og ledsage gennemførelsen af de krav, der er fastsat i denne forordning, bør der være en række støtte- og ledsageforanstaltninger på plads indtil og under hele dens gennemførelse. Disse foranstaltninger vil bestå i at yde vejledning og bistand til rumoperatører i forbindelse med udarbejdelsen af tekniske dossierer med henblik på tilladelse eller registrering om spørgsmål, der er omfattet af denne forordning, samt af en række foranstaltninger til kapacitetsopbygning og finansiering.
- (132) Kommissionen bør udvikle kriterier og metoder til at bistå de kompetente myndigheder med at evaluere sikkerhedsrisikovurderingerne, således at sammenligneligheden af tilsynsrevisioner lettes, og præcisere, hvad der udgør en alvorlig operationel forstyrrelse af de rumaktiviteter, der udføres, eller af de tjenester, der leveres af en rumoperatør. Kommissionen bør nærmere præcisere anvendelsen af kryptografiske produkter ved hjælp af delegerede retsakter, der skal udarbejdes for kryptografiske produkter, som skal certificeres under de fremtidige EU-cybersikkerhedscertificeringsordninger på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/881⁽¹⁶⁾, for at sikre beskyttelsen af telemetri og telekommandoer.
- (133) På området miljømæssig bæredygtighed bør Kommissionen ved gennemførelsesretsakter yderligere præcisere regler, herunder en specifik metode til beregning og kontrol af miljøaftrykket fra rumaktiviteter.

⁽¹⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/881 af 17. april 2019 om ENISA (Den Europæiske Unions Agentur for Cybersikkerhed), om cybersikkerhedscertificering af informations- og kommunikationsteknologi og om ophævelse af forordning (EU) nr. 526/2013 (forordningen om cybersikkerhed) (EØS-relevant tekst), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj>.

- (134) For at sikre at de retlige rammer på behørig vis afspejler udviklingen i den teknologiske udvikling eller Unionens nye forpligtelser i henhold til internationale konventioner og dermed kan tilpasses efter behov, bør beføjelsen til at vedtage retsakter i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF delegeres til Kommissionen med henblik på at ændre den prioriterede rækkefølge for fjernelse af rumfartøjer i LEO, anerkende de teknologiske fremskridt med hensyn til operationer og tjenester i rummet, supplere kravene til og elementerne i sikkerhedsrisikovurderingerne, kravene til fysisk modstandsdygtighed, opsporingssystemer og -mekanismer for jordstationerne, beskyttelsen af net- og informationssystemer, den nødvendige backup for at sikre tilstrækkelig overlevelsessevne i rumsegmentet og lette hurtig genopretning efter hændelser samt risikostyring i forsyningskæden. Beføjelsen til at vedtage retsakter bør delegeres til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF med henblik på at supplere denne forordning ved at præcisere anvendelsen af certificerede kryptografiske produkter og nøgleforvaltningsprodukter eller -tjenester til beskyttelse af telemetri og telekommandoer, ved at præcisere kriterierne for alvorlige operationelle forstyrrelser af rumaktiviteter eller -tjenester, ved for operationer og tjenester i rummet at præcisere den operationelle tilstand og de krav, der er nødvendige for aktiv fjernelse af affald, ved at præcisere størrelsen af de gebyrer, som agenturet opkræver, og den måde, hvorpå de skal betales, ved at præcisere pålæggelsen af bøder og tvangsbøder, ved at præcisere kriterierne for sammensætningen af og ekspertisen hos det personale, der udgør de fælles undersøgelseshold til de tekniske råd, og ved at præcisere de områder, der drager fordel af samfinansiering. Det er særlig vigtigt, at Kommissionen under sit forberedende arbejde gennemfører de rette høringer, herunder eksperthøringer, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.
- (135) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser til på grundlag af en detaljeret vurdering at træffe ækvivalensafgørelser, at indrømme undtagelser for løfteraketter, hvis betingelsen om en offentlig interesse er opfyldt, at give en offentlig enhed i et tredjeland mulighed for at levere rumtjenester eller rumbaserede data i Unionen indtil indgåelsen af internationale aftaler, at udvikle foranstaltninger til kollisionsforebyggelse ved opsendelse, ulykkesrisiko ved opsendelse og genindtræden, afbødning af rumaffald fra løfteraketter, sporing af rumfartøjer, regler for kredsløbstrafik, placering af rumfartøjer i kredsløb, afbødning af rumaffald fra rumfartøjer, konstellationer af rumfartøjer, at præcisere indholdet af og modellerne for indberetning af væsentlige hændelser, at præcisere metoden til beregning og kontrol af rumaktiviteters miljøaftryk samt skabelonerne og indholdet af indberetningen for så vidt angår deklarationen af miljøaftryk, at præcisere designprincipperne for særlige grænseflader til rumfartøjers tjenester (SSI'er) og sammensatte og udskiftelige funktionelle satellitmoduler for operationer og tjenester i rummet, at fastsætte fælles specifikationer for de tekniske krav til e-certifikatet og for den mørke og stille himmel, at fastlægge skabeloner for EU-rummærkningsordningerne og at vedtage nye eller ændrede EU-rummærkningsordninger. Disse beføjelser bør udøves i

overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011⁽¹⁷⁾.

- (136) Kommissionen bør vedtage gennemførelsesretsakter, der finder anvendelse straks, når det i behørigt begrundede tilfælde vedrørende kriser eller nødsituationer på det indre marked af tvingende hastende grunde er nødvendigt, for en midlertidig periode, at anvende rumbaserede data eller tjenester, der ikke er registreret hos EU-registret over rumobjekter.
- (137) Da målene for denne forordning, nemlig at oprette et indre marked for rumsektoren gennem harmoniserede fælles regler, der har til formål at imødegå centrale risici for ruminfrastruktur og rumtjenester og dermed sikre rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssige bæredygtighed, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, men på grund af omfanget eller virkningerne bedre kan nås på Eu-plan, kan Unionen derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (138) Overholdelse af reglerne om miljømæssig bæredygtighed for rumoperatører, der er små virksomheder eller forsknings- eller uddannelsesinstitutioner, bør kræves 48 måneder fra datoen for denne forordnings ikrafttræden, mens kravene vedrørende levering af operationer og tjenester i rummet bør gælde 60 måneder fra datoen for denne forordnings ikrafttræden.
- (139) Desuden tager denne forordning behørigt hensyn til varigheden af forberedelsen af rummissioner samt de tekniske og komplekse begrænsninger, der gør sig gældende ved de forskellige milepæle gennem rumfartøjets konstruktions- og fremstillingsfaser. En overgangsperiode synes nødvendig for at tage højde for sådanne begrænsninger i forbindelse med de tekniske tilpasninger, der kræves i en rummissions forberedende faser inden for rammerne af den kritiske konstruktionsgennemgangsfase.
- (140) Rumoperatører bør have tilstrækkelig tid til at tilpasse sig kravene i denne forordning. Nærværende forordning bør derfor finde anvendelse fra 24 måneder efter ikrafttrædelsen.

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Afsnit I

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. I denne forordning fastsættes reglerne for oprettelsen og funktionen af det indre marked for rumbaserede data og rumtjenester.

⁽¹⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

2. For at opnå et højt fælles niveau af sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed for rumtjenester gennem drift og anvendelse af ruminfrastruktur, der genererer rumbaserede data, fastsættes i denne forordning harmoniserede regler om:
- a) tilladelse til, registrering af og tilsyn med rumaktiviteter, der udføres af udbydere af rumtjenester, som er etableret i Unionen, samt registrering af og tilsyn med rumaktiviteter, der udføres af internationale organisationer og udbydere af rumtjenester, der er etableret i tredjelande, når de leverer rumbaserede data eller rumtjenester i Unionen, for så vidt angår spørgsmål om rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssige bæredygtighed
 - b) regler for trafikstyring af kredsløb gennem levering af kollisionsforebyggende tjenester
 - c) forvaltnings- og håndhævelsesaspekter
 - d) oprettelse af et EU-rummærke og kapacitetsopbyggende foranstaltninger.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Denne forordning finder anvendelse på følgende udbydere af rumtjenester:
 - a) rumoperatører
 - b) udbydere af kollisionsforebyggende rumtjenester
 - c) primære udbydere af rumbaserede data
 - d) internationale organisationer.
2. Bestemmelserne i afsnit IV, kapitel I og V, finder ikke anvendelse på kredsløb, der ligger længere ude end det geostationære kredsløb (GEO).
3. Denne forordning finder ikke anvendelse på:
 - a) rumobjekter, der udelukkende anvendes til forsvarsformål eller national sikkerhed, uanset hvilken udbyder af rumtjenester der udfører rumaktiviteterne
 - b) rumobjekter, der midlertidigt er anbragt til forsvarsformål under en militær operation og kontrol, i hele den pågældende rummissions varighed
 - c) tilladelse til eller forvaltning af radiospektrum, der er omfattet af beslutning 676/2002/EF, direktiv (EU) 2018/1972 og afgørelse nr. 243/2012/EU
 - d) aktiver, der er opsendt før den 1. januar 2030.
4. Kravene i afsnit IV, kapitel I, vedrørende konstruktion og fremstilling af rumobjekter finder anvendelse på rumobjekter, hvis drift genererer rumbaserede data, der anvendes i Unionen, eller muliggør levering af rumtjenester i Unionen.

Artikel 3

Fri bevægelighed

1. Medlemsstaterne må ikke af årsager, der vedrører sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed, som er omfattet af denne forordning, begrænse

leveringen af rumbaserede data og rumtjenester i Unionen fra udbydere af rumtjenester, der er registreret i Unionens register over rumobjekter, jf. artikel 24.

2. Uanset stk. 1 kan medlemsstaterne, hvis en udbyder af rumtjenester i Unionen har til hensigt at operere i eller opsende fra en anden medlemsstat end etableringsmedlemsstaten, ved udstedelse af de respektive tilladelser til drift eller opsendelse pålægge strengere krav til sikkerhed, modstandsdygtighed eller miljømæssig bæredygtighed i relation til den pågældende rummission, i det omfang sådanne krav er objektivt nødvendige for at beskytte sikkerheden, modstandsdygtigheden eller den miljømæssige bæredygtighed af den pågældende drift eller opsendelse, der kræver tilladelse på deres område.
3. Medlemsstaterne skal give alle relevante oplysninger om de krav, der er omhandlet i stk. 2, via den informationsportal, der er oprettet i overensstemmelse med artikel 110.

Artikel 4

National sikkerhed

Denne forordning berører ikke medlemsstaternes ansvar for at beskytte national sikkerhed og andre væsentlige statslige funktioner.

Artikel 5

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) "rumobjekt": en menneskeskabt genstand, der er sendt til det ydre rum, herunder et rumfartøj og en løfterakets kredsløbstrin
- 2) "rumfartøj": et rumobjekt, der er konstrueret til at udføre en specifik funktion eller rummission, som f.eks. at levere kommunikations-, navigations- eller observationstjenester eller udføre operationer og tjenester i rummet, herunder en satellit, løfterakettens øverste trin eller en reentrykapsel
- 3) "konstellation": en gruppe rumobjekter bestående af mindst 10 og ikke flere end 99 operationelle rumfartøjer, der arbejder sammen om en fælles rummission og er underlagt en foruddefineret plan for kredsløbsressourceanvendelse
- 4) "megakonstellation": en konstellation, der indeholder mindst 100 og ikke flere end 999 af disse rumfartøjer
- 5) "gigakonstellation": en konstellation, der indeholder mindst 1000 operationelle rumfartøjer
- 6) "GEO-beskyttet område": et segment af den sfæriske skal, der defineres ved følgende: nedre højde = geostationær højde minus 200 km øvre højde = geostationær højde plus 200 km-15 grader $\leq$ breddegrad $\leq$ +15 gradergeostationær højde (det geostationære kredsløb har en højde på 35 786 km)
- 7) "minisatellitklasse": en klasse af satellitter med en vægt på 201 kg eller derover og under 600 kg
- 8) "rummission": en brugerdefineret mission, der udføres af et rumobjekt

- 9) "ruminfrastruktur": ethvert aktiv eller sæt af aktiver, systemer og delsystemer eller dele heraf, der anvendes til at udføre rumaktiviteter gennem interaktion med og drift af jord-, rum- og forbindelsessegmenterne
- 10) "jordsegment": det segment af ruminfrastrukturen, der er placeret på jorden, enten inden for eller uden for Unionens område, og som omfatter den jordbaserede infrastruktur, der er nævnt i bilaget til direktiv (EU) 2022/2557, herunder jordstationer, terminaler, jordbaseret udstyr, der er nødvendigt for at kommunikere med rumobjekter og understøtte udførelsen af rumaktiviteter, missionskontrolcentre samt andre kontrolcentre, generisk infrastruktur og net på jorden, hjælpefaciliteter såsom faciliteter til samling, prøvning og integration af rumfartøjer, opsendelsesramper og tilhørende infrastruktur, der er nødvendig for udførelsen af opsendelsesaktiviteter
- 11) "rumsegment": det segment af ruminfrastrukturen, der befinder sig i det ydre rum, herunder rumobjekter, rumstationer, rumsonder, bemandede rumtransportsystemer samt indbygget hardware og software i informationssystemerne og andet indbygget materiale eller udstyr
- 12) "rumbaserede data": data, der modtages fra det ydre rum, herunder men ikke begrænset til data om aflytning, lokalisering, transmission af et signal genereret af et rumobjekt eller observationsdata, og som stammer fra jorden, et himmellegeme, et rumobjekt eller fra det ydre rum
- 13) "rumaktiviteter": en række operationer, der udføres i det ydre rum, navnlig:
- a) drift og kontrol af rumobjekter, herunder ved genindtræden
 - b) opsendelsestjenester, herunder opsendelsesforsøg
 - c) drift og vedligeholdelse af opsendelsessteder og -faciliteter
 - d) aktiviteter i forbindelse med udforskning af det ydre rum, såsom bemandet rumflyvning, rumtransport og gennemførelse af eksperimenter, herunder af videnskabelig karakter, i det ydre rum
 - e) aktiviteter i forbindelse med brug og forvaltning af rumobjekter i det ydre rum, såsom operationer og tjenester i rummet
 - f) operationer, der indebærer overvågning af rumaffald
 - g) operationer, der indebærer bortskaffelse af rumaffald
- 14) "rumtjenester": en af følgende tjenester:
- a) drift og kontrol af et rumobjekt
 - b) levering af opsendelsestjenester samt levering af tjenester vedrørende drift og vedligeholdelse af opsendelsesstederne
 - c) enhver af de tjenester, der leveres af en primær udbyder af rumbaserede data
 - d) tjenester og operationer i rummet
 - e) kollisionsforebyggende rumtjenester
- 15) "udbyder af rumtjenester": en udbyder af rumtjenester, der er omfattet af denne forordning

- 16) "rumoperatør": en offentlig eller privat enhed, der driver ruminfrastrukturen ved at udføre mindst én af følgende rumtjenester på grundlag af en tilladelse eller en særlig ordning for gennemførelse af et nationalt rumprogram:
- a) drift, kontrol og tilbagevenden af et rumobjekt ("rumfartøjsoperatør")
 - b) drift, kontrol og overvågning af opsendelsesprocessen for et rumobjekt ("opsendelsesoperatør")
 - c) drift, kontrol og vedligeholdelse af faciliteter i ruminfrastrukturens jordsegment, der anvendes til opsendelsesprocessen ("opsendelsesstedsoperatør")
 - d) drift og kontrol af et rumobjekt med henblik på levering af operationer og tjenester i rummet, herunder til andre rumobjekter ("udbyder af operationer og tjenester i rummet")
- 17) "EU-rumoperatør": en rumoperatør, der er etableret i Unionen, eller som kontrolleres af en fysisk person eller en juridisk person, der er en udbyder af rumtjenester, og som er etableret i Unionen
- 18) "kontrol": med henblik på nr. 17) muligheden for at udøve afgørende indflydelse på en retlig enhed direkte eller indirekte gennem en eller flere mellemliggende retlige enheder
- 19) "tredjelandsrumoperatør": en rumoperatør, der er etableret i et tredjeland, og som udfører en af følgende tjenester:
- a) leverer rumtjenester til EU-rumoperatører eller i relation til de rumaktiver, der er defineret i nr. 20) og 21)
 - b) fungerer selv som den primære leverandør af rumbaserede data
 - c) leverer tjenester til primære udbydere af rumbaserede data
- 20) "EU-ejede aktiver": EU-ejede materielle og immaterielle aktiver, der er skabt eller udviklet under Unionens rumprogram som omhandlet i [artikel 9, stk. 1, i forordning \(EU\) 2021/696](#) og [artikel 1 i forordning \(EU\) 2023/588](#)
- 21) "statslige eller ikkestatslige rumaktiver": aktiver, bortset fra dem, der er defineret i nr. 20), uanset om de er offentligt eller privat ejede, som drives af en offentlig myndighed eller en privat part etableret i en medlemsstat, herunder aktiver med dobbelt anvendelse, der er under civil kontrol
- 22) "primære udbydere af rumbaserede data": udbydere af rumtjenester, der er etableret i Unionen eller i et tredjeland, og som indleder den første behandling af rumbaserede data, som er teknisk tilstrækkelig til at muliggøre enhver efterfølgende levering af rumbaserede data, som følger:
- a) udbydere af elektroniske kommunikationstjenester, når de pågældende rumbaserede data er kommunikation
 - b) udbydere af rumtjenester, der sikrer den første behandling af observationsdata, før anden behandling heraf, hvis de pågældende rumbaserede data er observationsdata
- 23) "international organisation": en international organisation, der leverer rumtjenester eller rumbaserede data i Unionen, som er genereret af rumobjekter, der er placeret i en bane, der ikke er højere end GEO, og som drives af sådanne internationale organisationer

- 24) "udbyder af kollisionsforebyggende rumtjenester": en udbyder af kollisionsforebyggende tjenester, herunder den kollisionsforebyggende enhed i Unionen eller udbydere af kollisionsforebyggende tjenester, der er etableret i et tredjeland
- 25) "forsknings- og uddannelsesinstitution": en udbyder af rumtjenester, der udfører rumaktiviteter til forsøgsformål, uanset om resultaterne af denne forskning udnyttes til kommercielle formål eller ej
- 26) "små og mellemstore virksomheder" ("SMV'er"): små og mellemstore virksomheder som defineret i [artikel 2 i bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF](#)
- 27) "små midcapvirksomheder": virksomheder som defineret i artikel 2 i bilaget til Kommissionens henstilling C(2025) 3500 final
- 28) "enheder, der anvender forenklet risikostyring": rumoperatører, der er små virksomheder eller forsknings- eller uddannelsesinstitutioner, og som anvender den forenkledte risikostyring, der er omhandlet i artikel 10, stk. 3, og artikel 15, stk. 2
- 29) "løfteraket": et system, der er en del af rumsegmentet, og som er konstrueret til at transportere et eller flere rumobjekter ud i det ydre rum
- 30) "løfterakettens kredsløbstrin": et komplet element af en løfteraket, der er konstrueret til at frembringe en defineret fremdrift i en bestemt fase af løftekøretøjets operation og opnå kredsløb
- 31) "opsendelsestjeneste": en tjeneste, der har til formål at bringe et rumobjekt i kredsløb, herunder opsendelsesforsøg
- 32) "opsendelsessted": en lokalitet på jorden, der er en del af ruminfrastrukturens jordsegment, hvorfra opsendelsen af et rumobjekt finder sted
- 33) "episoder af stor interesse": tætte kontakter med et højt risikoniveau, som potentielt kræver, at en rumoperatør udfører kollisionsundvigelsesmanøvrer
- 34) "nominel operation": udførelse af planlagte opgaver eller den funktion, som et rumfartøj eller løfterakettens kredsløbstrin er konstrueret til
- 35) "konjunktionsdatameddelelser": oplysninger om en konjunktion mellem to rumobjekter
- 36) "kollisionsforebyggelse": udførelse af manøvrer til at undgå kollision for at mindske risikoen for kollision i det ydre rum
- 37) "delta V": den hastighedsforøgelse, der er nødvendig for at nå et bestemt kredsløb eller en bestemt flyvebane
- 38) "interesseobjekt": ethvert objekt, der er involveret i en situation, som kan påvirke andre rumobjekter eller situationen på jorden
- 39) "genindtræden": et rumobjekts permanente tilbagevenden til jordens atmosfære
- 40) "bortskaffelse": en række handlinger, der udføres af et rumfartøj eller løfterakettens kredsløbstrin, med eller uden støtte fra et servicerumfartøj, med henblik på permanent at reducere risikoen for utilsigtet fragmentering og opnå langsigtet rydning af kredsløb

- 41) "bortskaffelsesfase": tidsrummet mellem afslutningen af rummissionen for et rumfartøj eller løfterakettens kredsløbstrin og afslutningen af dens livscyklus
- 42) "endt livscyklus": det øjeblik, hvor et rumfartøj eller løfterakettens kredsløbsfase permanent slukkes, typisk når det afslutter sin bortskaffelsesfase, genindtræder i jordens atmosfære, eller ikke længere kan kontrolleres af en rumoperatør
- 43) "missionens afslutning": den fase, hvor et rumfartøj eller løfterakettens kredsløbsfase har fuldført de opgaver, som det eller den er konstrueret til, bortset fra bortskaffelse, ikke fungerer som følge af en fejl, eller standses permanent ved en frivillig beslutning
- 44) "passivering": den handling, der består i permanent at udtømme, uigenkaldeligt deaktivere eller sikre alle ombordværende kilder til lagret energi, der kan forårsage utilsigtet fragmentering
- 45) "rumaffald": ethvert rumobjekt, herunder rumfartøjer eller fragmenter og elementer heraf, der er i kredsløb om jorden og om månen, eller som genindtræder i jordens atmosfære eller månes atmosfære, og som ikke fungerer eller ikke længere tjener noget specifikt formål, herunder dele af raketter eller kunstige satellitter eller inaktive kunstige satellitter
- 46) "net- og informationssystem": et net- og informationssystem som defineret i [artikel 6, nr. 1\), i direktiv \(EU\) 2022/2555](#)
- 47) "sikkerhed i net- og informationssystemer": sikkerhed i net- og informationssystemer som defineret i [artikel 6, nr. 2\), i direktiv \(EU\) 2022/2555](#)
- 48) "kritisk infrastruktur": kritisk infrastruktur som defineret i artikel 2, nr. 4), i direktiv (EU) 2022/2557
- 49) "missionskontrolcenter": det element i jordsegmentet, der er dedikeret til kontrol og overvågning af en rummissions gennemførelse
- 50) "satellitkontrolcenter": det element i jordsegmentet, der er dedikeret til kontrol af satellitplatformens konfiguration
- 51) "effektiv teknisk kontrol": en rumoperatørs forsikring om, at et rumobjekt kun udfører kommandoer, der sendes af autoriserede kilder, og at disse kommandoer udføres i den korrekte rækkefølge og på det tilsigtede tidspunkt
- 52) "telemetri/telekommando": de forbindelser, der overfører telemetri fra rumsegmentet til jordsegmentet, og de forbindelser, der sender telekommando fra jordsegmentet til rumsegmentet
- 53) "modstandsdygtighed": evnen til at forebygge, beskytte mod, reagere på og modstå, afbøde, absorbere, tilpasse sig og komme sig efter en hændelse
- 54) "cybertrussel": en cybertrussel som defineret i [artikel 2, nr. 8\), i forordning \(EU\) 2019/881](#)
- 55) "væsentlig cybertrussel": en væsentlig cybertrussel som defineret i [artikel 6, nr. 11\), i direktiv \(EU\) 2022/2555](#)
- 56) "hændelse": en episode, der bringer en eller flere af følgende i fare:

- a) tilgængeligheden, autenticiteten, integriteten eller fortroligheden af lagrede, overførte eller behandlede data eller af de tjenester, der tilbydes af eller er tilgængelige via net- og informationssystemer
 - b) den fysiske sikkerhed for aktiver i ruminfrastrukturen og rumoperatører
- 57) "håndtering af hændelser": håndtering af hændelser som defineret i [artikel 6, nr. 8\), i direktiv \(EU\) 2022/2555](#)
- 58) "yderligere påvirkningskategorier": kategorier af miljøoplysninger, der falder uden for de påvirkningskategorier for miljøaftryk, som beregnes og meddeles sammen med resultaterne af produkters miljøaftryk
- 59) "aggregeret datasæt": en livscyklusopgørelse over flere enhedsprocesser eller livscyklusfaser, for hvilke input og output kun leveres horisontalt eller vertikalt på aggregeret niveau
- 60) "miljømæssig bæredygtighed": evnen til at bevare og beskytte det naturlige jordmiljø over tid gennem passende praksis og politikker, der opfylder de nuværende behov, uden at det går ud over tilgængeligheden af ressourcer i fremtiden
- 61) "opdeling": den proces, der opdeler et aggregeret datasæt i mindre horisontale eller vertikale enhedsprocesdatasæt
- 62) "afledt datasæt": et datasæt, der opnås ved gennem matematiske operationer at kombinere to eller flere datasæt eller ved at kombinere mindst ét datasæt med væsentlige yderligere oplysninger eller andre datasæt
- 63) "operationer og tjenester i rummet": aktiviteter, der udføres i rummet (i kredsløb og i det ydre rum) med henblik på at levere tjenester på aktiver i rumsegmentet, og som omfatter udførelse af opgaver såsom kontrol, møder, docking, reparation, optankning, omkonfiguration, fremstilling, samling og demontering, genbrug, genanvendelse, fjernelse og transport af operationelle, ikkeoperationelle og defekte genstande (affald) i rummet med et servicerumfartøj med en høj grad af autonomi, herunder platforme eller større strukturer
- 64) "operation i forbindelse med operationer og tjenester i rummet": udførelsen af de planlagte operationer og tjenester, der involverer et eller flere rumobjekter
- 65) "servicerumfartøj til operationer og tjenester i rummet": et rumfartøj, der er specielt konstrueret med det formål at levere specifikke operationer og tjenester i rummet
- 66) "kunderumfartøj": et rumfartøj, der modtager operationer og tjenester i rummet
- 67) "kompetent myndighed": en offentlig myndighed, der er oprettet eller udpeget som kompetent myndighed i overensstemmelse med artikel 28
- 68) "kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter": et teknisk organ etableret i en medlemsstat, som udfører teknisk vurdering i forbindelse med spørgsmål om sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed, der er omfattet af denne forordning, og som er meddelt Kommissionen i henhold til denne forordning
- 69) "teknisk vurdering": processen, der påviser, at udbydere af rumtjenester opfylder de tekniske krav, der er fastsat i denne forordning

- 70) "standard": en standard som defineret i [artikel 2, nr. 1\), i forordning \(EU\) nr. 1025/2012](#)
- 71) "fælles specifikationer": et sæt tekniske krav, der ikke er en standard, og som giver mulighed for at opfylde de krav, der gælder for e-certifikatet samt lys- og radioforurening
- 72) "omsætning": en virksomheds provenu i den i [artikel 5, stk. 1, i forordning \(EF\) nr. 139/2004](#) anvendte betydning
- 73) "EU-rummærke": et dokument udstedt af Den Europæiske Unions Agentur for Unionens Rumprogram, der er oprettet ved [artikel 1 i forordning \(EU\) 2021/696](#) ("agenturet"), som attesterer, at et givet rumobjekt er blevet evalueret med henblik på overholdelse af de specifikke krav til sikkerhed, modstandsdygtighed eller miljømæssig bæredygtighed, der er fastsat i en EU-rummærkningsordning
- 74) "EU-rummærkningsordning": et sammenhængende sæt regler, tekniske krav, standarder og procedurer, der er fastsat på EU-plan, og som finder anvendelse på overensstemmelseskontrol af produkter, processer, tjenester, herunder prøvnings- og kontrolaktiviteter, der udføres i forbindelse med spørgsmål om sikkerhed, modstandsdygtighed eller miljømæssig bæredygtighed
- 75) "kritisk konstruktionsgennemgang": det trin i tilrettelæggelses-, fremstillings- og udviklingsprocessen, hvor det fastslås, at konstruktionen og konfigurationen af systemer og delsystemer opfylder alle specificerede krav til rummissionen med hensyn til ydeevne, kompatibilitet, produktspecifikationer, risikovurdering, foreløbig prøvningsplanlægning, tilstrækkelig foreløbig drift og tilvejebringelse af dokumentation, hvilket muliggør overgang til systemimplementering og integration.

Afsnit II

TILLADELSE TIL OG REGISTRERING AF RUMAKTIVITETER

Kapitel I

GODKENDELSE AF EU-RUMOPERATØRER

Artikel 6

Tilladelse til at udføre rumaktiviteter

1. EU-rumoperatører må ikke levere rumtjenester, medmindre de i en medlemsstat har opnået tilladelse til at udføre rumaktiviteter, der dokumenterer overholdelse af kravene i afsnit IV, kapitel I-V, alt efter hvad der er relevant, afhængigt af den pågældende kategori af rumoperatør.
2. En medlemsstat anerkender tilladelser udstedt af en anden medlemsstat for så vidt angår kravene i afsnit IV, kapitel I til V.
3. En tilladelse udstedes af den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor ansøgeren er etableret, og, hvis det er relevant, af den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor ansøgeren har til hensigt at operere eller foretage opsendelse, hvis denne medlemsstat er forskellig fra etableringsmedlemsstaten.

De kompetente myndigheder i de pågældende medlemsstater sikrer koordinering for at lette deres respektive tilladelsesprocedurer.

4. Med henblik på udstedelse af en tilladelse tager en kompetent myndighed hensyn til den udtalelse, der er afgivet af det kvalificerede tekniske organ for rumaktiviteter i forbindelse med tekniske vurderinger, der foretages i overensstemmelse med artikel 8.
5. EU-rumoperatører, der har til hensigt at benytte sig af rumtjenester leveret af en tredjelandsumoperatør eller en international organisation, dokumenterer i deres ansøgning om tilladelse over for de relevante kompetente myndigheder registreringen i EU-registret over rumobjekter af den pågældende tredjelandsumoperatør eller internationale organisation i overensstemmelse med henholdsvis artikel 17 eller artikel 18.

Hvis proceduren for registrering i EU-registret over rumobjekter endnu ikke er afsluttet, arbejder EU-rumoperatøren tæt sammen med tredjelandsumoperatøren eller den internationale organisation, den relevante kompetente myndighed og agenturet, herunder ved at kræve opdateringer af status for registreringsprocessen.

Agenturet meddeler straks disse opdateringer for at undgå unødvendige forsinkelser i EU-rumoperatørens tilladelsesprocedure.

6. Hvis der opstår behov for levering af rumtjenester fra en tredjelandsumoperatør eller en international organisation, efter at der er udstedt en tilladelse, f.eks. i tilfælde af operationer og tjenester i rummet, oplyser EU-rumoperatøren uden ophold den kompetente myndighed herom og fremlægger dokumentation for registrering i EU-registret over rumobjekter af den pågældende tredjelandsumoperatør eller internationale organisation.

Artikel 7

Tilladelsesprocedure

1. En ansøger indgiver ansøgning om tilladelse hos den kompetente myndighed, der er omhandlet i artikel 6, stk. 3.
2. Ansøgningen om tilladelse skal indeholde et teknisk dossier med al nødvendig dokumentation og støttedokumentation, der påviser overensstemmelse med kravene i afsnit IV, kapitel I-V, alt efter hvad der er relevant.
3. I ansøgningen om tilladelse angiver ansøgeren over for den kompetente myndighed, hvilke kvalificerede tekniske organer til rumaktiviteter ansøgeren har til hensigt at anvende til den tekniske vurdering af kravene i afsnit IV, kapitel I-V, alt efter hvad der er relevant.
4. Medlemsstaterne indfører procedurer, der gør det muligt for de kompetente myndigheder at fremsende den tekniske dokumentation til de kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter, som ansøgeren har angivet, eller at give ansøgeren mulighed for at henvende sig direkte til de kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter.
5. Et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter vurderer opfyldelsen af kravene i afsnit IV, kapitel I-V, alt efter hvad der er relevant, og afgiver inden for seks måneder fra datoen for modtagelsen af det tekniske dossier en udtalelse om de

påtænkte rumaktiviteters overensstemmelse med kravene i afsnit IV, kapitel I-V, alt efter hvad der er relevant.

De kompetente myndigheder tager størst muligt hensyn til den tekniske vurdering, som de kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter har foretaget i forbindelse med afsnit IV, kapitel II, i henhold til artikel 8, stk. 2, tredje afsnit.

6. Senest 12 måneder efter datoen for modtagelsen af ansøgningen udsteder den kompetente myndighed tilladelsen eller afslår ansøgningen og meddeler ansøgeren dette.

Fristen udsættes, indtil ansøgeren har fremlagt fuldstændige oplysninger efter anmodning fra den kompetente myndighed.

7. Med henblik på registrering i EU-registret over rumobjekter underretter en kompetent myndighed agenturet om alle godkendte EU-rumoperatører og udbydere af primære rumtjenester samt om enhver tredjelandsrumoperatør, som de har godkendt til at foretage opsendelser fra deres område.

Artikel 8

Tekniske vurderinger

1. Ved oprettelsen af tilladelsessystemerne afgør medlemsstaterne om de tekniske vurderinger skal foretages af:
 - a) kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter
 - b) internationale organisationer med særlig teknisk ekspertise på områder, der er omfattet af denne forordning
 - c) agenturet
 - d) en kombination af de muligheder, der er omhandlet i litra a), b) og c).

2. Medlemsstater, der agter at gøre brug af det system, der er omhandlet i stk. 1, litra a), sikrer, at der er etableret kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter på deres område.

Med henblik på at foretage tekniske vurderinger af alle spørgsmål, der er omfattet af afsnit IV, kapitel I til V, anvender medlemsstaterne kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter, som er etableret på deres område.

Medlemsstaterne sikrer, at den kompetente myndighed, der er oprettet i henhold til artikel 8, stk. 1, i direktiv 2022/2555, er kompetent til at foretage den tekniske vurdering af forhold, der er omfattet af afsnit IV, kapitel II, for så vidt angår EU-rumoperatører, dog ikke hvis der opereres med aktiver som omhandlet i artikel 5, første afsnit, nr. 20).

3. Udbydere af rumtjenester som omhandlet i stk. 1, litra b), der udfører tekniske vurderingsaktiviteter, skal opfylde kravene i afsnit III, kapitel I, afdeling 3.

Medlemsstater, der gør brug af det system, der er omhandlet i stk. 1, litra b), sikrer retslig håndhævelse af den forpligtelse, der er omhandlet i første afsnit.

4. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om deres valg i henhold til stk. 1 og enhver ændring heraf.

Artikel 9

Tilladelser til konstellationer

1. Hvis en EU-rumoperatør har til hensigt at udføre en rummission, der indebærer opsendelse af en satellitkonstellation, indsender denne en ansøgning til den kompetente myndighed om en fælles tilladelse, der omfatter opsendelsen eller, alt efter hvad der er relevant, opsendelsen og driften, for så vidt angår alle satellitter, der er en del af konstellationen, forudsat at alle følgende betingelser er opfyldt:
 - a) alle satellitter, der planlægges opsendt under den pågældende rummission, er identiske og udfører de samme opgaver på samme måde
 - b) opsendelsen af alle satellitter er planlagt til at skulle gennemføres med den samme løfteraket og fra det samme opsendelsessted.EU-rumoperatøren sikrer, at de satellitter, der indgår i konstellationen, opfylder kravene i afsnit IV, kapitel I til V, og erklærer, at betingelserne i første afsnit er opfyldt.
2. Hvis den kompetente myndigheds vurdering af en enkelt satellit, der skal opsendes under den pågældende rummission, efter modtagelsen af en ansøgning i overensstemmelse med stk. 1, første afsnit, viser, at kravene i afsnit IV, kapitel I-V, er opfyldt, udsteder den kompetente myndighed en tilladelse for hele satellitkonstellationen ("fælles tilladelse").
3. De kompetente myndigheder kan fra datoen for meddelelsen af den fælles tilladelse foretage stikprøvekontrol af enhver af de satellitter i konstellationen, der ikke har været genstand for den forudgående kontrol, som den fælles tilladelse er baseret på.
4. Den kompetente myndighed inddrager den fælles tilladelse, når resultaterne af stikprøvekontrollerne fastslår, at satellitten ikke opfylder tilladelseskravene.
5. Hvis de stikprøvekontroller, der er omhandlet i stk. 3, afdækker forhold, der er i strid med den erklæring, der er omhandlet i stk. 1, andet afsnit, uden dog at udgøre manglende overholdelse, og den kompetente myndighed efter en vurdering, hvor der tages hensyn til EU-rumoperatørens forklaringer, ikke finder nogen væsentlige risici for den pågældende rummission, kan den kompetente myndighed pålægge en sanktion.
6. De kompetente myndigheder tager tilladelser til opsendelse af satellitkonstellationer op til fornyet vurdering, når det første parti af den nye generation af satellitter opsendes.

Artikel 10

Lysregimer

1. Tilladelsesbetingelserne, jf. artikel 6, stk. 1, tilpasses for de EU-rumoperatører, der er omhandlet i stk. 2, 3 og 4, som fastsat i disse stykker.
2. Rumoperatører, der er forsknings- eller uddannelsesinstitutioner, eller som udfører forskningsrummissioner, skal opfylde kravene i afsnit IV, kapitel I, afdeling 2, som fastsat i artikel 62.
3. Enheder, der anvender forenklet risikostyring, skal for så vidt angår afsnit IV, kapitel II, kun overholde bestemmelserne i artikel 79, stk. 1, første afsnit, i forhold til kritiske aktiver og kritiske funktioner.

4. Når rumoperatører, der er små virksomheder eller forsknings- eller uddannelsesinstitutioner, udfører rummissioner til kredsløbsdemonstration og -validering, fritages de for så vidt angår afsnit IV, kapitel III for den forpligtelse, der er omhandlet i artikel 96, stk. 2.

Kapitel II

TILLADELSE TIL EU- RUMOPERATØRER, DER DRIVER EU-EJEDE AKTIVER

Artikel 11

Ansøgning om tilladelse

1. Når der udføres rumaktiviteter i relation til EU-ejede aktiver, giver Kommissionen tilladelse til den enhed, der er betroet udførelsen eller driften af den pågældende komponent i EU-programmet.

Den i første afsnit omhandlede tilladelse baseres på en teknisk vurdering foretaget af agenturet vedrørende ansøgerens opfyldelse af kravene i afsnit IV, kapitel I, II, III, IV og V.

2. Afhængigt af den specifikke forvaltning af komponenten i EU-programmet forelægger den ansøgende enhed alle tekniske detaljer og forklaringer, der påviser overensstemmelse med kravene i afsnit IV, kapitel I, II, III, IV og V, for agenturet og Kommissionen.
3. Senest 30 arbejdsdage efter modtagelsen af enhedens ansøgning om tilladelse vurderer agenturet, om ansøgningen er fuldstændig.

Hvis en ansøgning om tilladelse ikke er fuldstændig, eller hvis der er behov for yderligere præcisering, fastsætter agenturet en frist, inden for hvilken den ansøgende enhed skal fremlægge de nødvendige supplerende oplysninger eller give den ønskede præcisering.

Når agenturet har vurderet, at ansøgningen er fuldstændig, underretter det ansøgeren herom.

Artikel 12

Undersøgelse foretaget af agenturet

1. Senest seks måneder fra datoen for den meddelelse, der er omhandlet i artikel 11, stk. 3, tredje afsnit, behandler agenturet i henhold til artikel 43, stk. 1, litra a), ansøgningen om tilladelse ved at vurdere, om ansøgeren:
 - a) besidder al den nødvendige pålidelighed, kapacitet og ekspertise til at udføre rumaktiviteter
 - b) sikrer overholdelse af kravene i denne forordning og, alt efter hvad der er relevant, af eventuelle specifikke krav, der er nødvendige for gennemførelsen af rummissionen inden for rammerne af det rumprogram, der er omhandlet i forordning (EU) 2021/696 eller forordning (EU) 2023/588, for hvilket der er indgivet en ansøgning om tilladelse
 - c) ikke udgør en trussel mod den offentlige orden, sikkerheden for personer og ejendom eller folkesundheden i Unionen.

Agenturet træffer en fuldt begrundet afgørelse, hvori det foreslår Kommissionen at udstede eller give afslag på en tilladelse på grundlag af den tekniske vurdering af overholdelse, der er foretaget i overensstemmelse med artikel 43, stk. 1, litra a).

Agenturet meddeler straks Kommissionen sin afgørelse.

2. Senest 30 arbejdsdage efter modtagelsen af agenturets afgørelse, jf. stk. 1, andet afsnit, træffer Kommissionen afgørelse om at udstede eller give afslag på tilladelsen og meddeler straks dette til ansøgeren. Afgørelsen får virkning, når den meddeles ansøgeren.

Kommissionen udsteder kun en tilladelse, hvis ansøgeren opfylder kravene i stk. 1, første afsnit.

3. Agenturet registrerer uden ophold de EU-rumoperatører, der er godkendt i henhold til dette kapitel, i EU-registret over rumobjekter.

Artikel 13

Suspendering eller inddragelse af tilladelsen

1. En EU-rumoperatør af EU-ejede aktiver indberetter straks følgende til agenturet:
 - a) enhver uforudset episode, der kan kræve ændring af tilladelsen
 - b) enhver planlagt eller nært forestående indstilling af dens aktivitet.
2. Agenturet foreslår Kommissionen at suspendere eller inddrage tilladelsen, alt efter hvad der er relevant, hvis en EU-rumoperatør af EU-ejede aktiver:
 - a) har opnået tilladelsen ved brug af urigtige erklæringer eller på anden ulovlig vis
 - b) ikke længere opfylder de betingelser, hvorpå tilladelsen blev udstedt, og ikke har truffet de afhjælpende foranstaltninger, som Kommissionen har anmodet om.
3. Senest to måneder efter modtagelsen af agenturets forslag, jf. stk. 2, første afsnit, træffer Kommissionen afgørelse om den foreslåede suspendering eller inddragelse.

Kommissionen meddeler straks den pågældende EU-rumoperatør af EU-ejede aktiver og den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor denne EU-rumoperatør af EU-ejede aktiver er etableret, sin afgørelse.

Kapitel III

UDBYDERE AF RUMTJENESTER FRA TREDJELANDE OG INTERNATIONALE ORGANISATIONER

Artikel 14

Levering af rumbaserede data og rumtjenester af tredjeldsrumoperatører og internationale organisationer

1. Tredjeldsrumoperatører, der er registreret i overensstemmelse med artikel 17 i EU-registret over rumobjekter og er i besiddelse af det e-certifikat, der er omhandlet i artikel 25, stk. 1, skal have tilladelse til at levere rumtjenester til EU-rumoperatører samt til EU-ejede aktiver og aktiver, der er omhandlet i artikel 5, første afsnit, nr. 21).

2. For at internationale organisationer i medfør af deres traktater kan levere rumbaserede data eller rumtjenester i Unionen, alt efter hvad der er relevant, skal de aftaler, der er omhandlet i henholdsvis artikel 107 og 108, være indgået.

Internationale organisationer, der leverer rumbaserede data eller rumtjenester i Unionen i henhold til første afsnit, skal være registreret i EU-registret over rumobjekter og være i besiddelse af det e-certifikat, der er omhandlet i artikel 25, stk. 1.

3. Stk. 2 finder ikke anvendelse, hvis en international organisation udelukkende udfører tekniske vurderingsaktiviteter i henhold til artikel 8, stk. 1, litra b).

Artikel 15

Regler for rumoperatører fra tredjelande

1. Tredjeldsoperatører af rumfartøjer er underlagt de krav, der gælder for operatører af EU-rumfartøjer, jf. artikel 62, 66, 67, 69-73, 75-92 og 96-100.

Desuden skal tredjeldsoperatører af rumfartøjer:

- a) abonnere på en offentlig eller kommerciel udbyder af kollisionsforebyggende rumtjenester
- b) sikre, at den i litra a) omhandlede udbyder af kollisionsforebyggende rumtjenester har de tekniske midler til at vurdere kollisionsforebyggelse og opfylder kravene i punkt 1 i bilag IV
- c) i ansøgningen om registrering i EU-registret over rumobjekter meddele agenturet navn og kontaktoplysninger på den i litra a) omhandlede udbyder af kollisionsforebyggende rumtjenester.

Agenturet tilføjer de oplysninger, der er omhandlet i litra c), i den EU-kontaktlistedatabase, der er omhandlet i artikel 67, stk. 1.

2. Opsendelsesoperatører og opsendelsesstedsoperatører i tredjelande er underlagt de krav, der gælder for EU-opsendelsesoperatører og EU-opsendelsesstedsoperatører, jf. artikel 61, 75-92 og 96-100.
3. Tredjeldsudbydere af operationer og tjenester i rummet er underlagt de krav, der gælder for EU-udbydere af operationer og tjenester i rummet, jf. artikel 101.
4. Tredjeldsudbydere af kollisionsforebyggende rumtjenester er underlagt de krav, der gælder for EU-udbydere af kollisionsforebyggende rumtjenester, jf. artikel 102 og 103.

Artikel 16

Regler for rumoperatører fra tredjelande med tilsvarende jurisdiktioner

Rumoperatører fra tredjelande, der er etableret i et tredjeland, for hvilket Kommissionen har truffet en ækvivalensafgørelse i overensstemmelse med artikel 105, formodes at opfylde kravene i artikel 15.

Artikel 17

Registrering af udbydere af rumtjenester fra tredjelande

1. På grundlag af en afgørelse fra Kommissionen om at tillade registrering i henhold til stk. 5 registrerer agenturet tredjelandsumoperatører, der påviser overensstemmelse med kravene i afsnit IV, jf. artikel 16 eller artikel 15, i EU-registret over rumobjekter.
2. Hvis der er opnået en undtagelse i overensstemmelse med artikel 19, registreres tredjelandsoptionsoperatører i EU-registret over rumobjekter på grundlag af en afgørelse truffet af Kommissionen uden at opfylde en eller flere af betingelserne i artikel 15.

Når en medlemsstat har anmodet om en undtagelse for at gøre det muligt for en EU-rumoperatør at opsende sammen med en tredjelandsumoperatør, skal den pågældende tredjelandsumoperatør forelægge agenturet dokumentation for denne anmodning.
3. For at opnå registrering i EU-registret over rumobjekter i henhold til stk. 1 skal en tredjelandsumoperatør indgive en ansøgning til agenturet. Ansøgningen skal indeholde al den dokumentation, der er nødvendig for at påvise overensstemmelse som omhandlet i stk. 1.

Agenturet opbevarer al den dokumentation, som ansøgerne har fremlagt under registreringsproceduren.
4. Agenturet vurderer ansøgningen om registrering og meddeler tredjelandsumoperatøren resultatet af sin foreløbige vurdering. Agenturet giver den pågældende tredjelandsumoperatør mulighed for at indgive en begrundet erklæring og fremlægge yderligere forklaring eller dokumentation.
5. Senest fem måneder efter modtagelsen af den ansøgning, der er omhandlet i stk. 3, første afsnit, fremsætter agenturet et forslag til Kommissionen om at træffe en afgørelse om at tillade eller afslå registreringen i EU-registret over rumobjekter af en rumoperatør fra et tredjeland.
6. Kommissionen træffer afgørelse på grundlag af agenturets forslag, jf. stk. 5, og meddeler denne afgørelse til tredjelandsumoperatøren og agenturet.
7. Hvis artikel 16 finder anvendelse, registrerer agenturet på grundlag af følgende:
 - a) tredjelandsumoperatøren er godkendt i et tredjeland og er underlagt løbende tilsyn i et tredjeland
 - b) Kommissionen har truffet en ækvivalensafgørelse i henhold til artikel 105.
8. Hvis der er indgivet en ansøgning om undtagelse i overensstemmelse med artikel 19, foretager agenturet registreringen af tredjelandsumoperatøren i EU-registret over rumobjekter, efter at Kommissionen har truffet afgørelse i overensstemmelse med artikel 19, stk. 5, første afsnit.

Artikel 18

Registrering af internationale organisationer

1. Hvis betingelserne i artikel 107 eller artikel 108 er opfyldt, registrerer agenturet internationale organisationer i EU-registret over rumobjekter.
2. Med henblik på stk. 1 finder artikel 17, stk. 3, 4, 5, 7 og 8, samt artikel 19, 21 og 22 tilsvarende anvendelse.

Artikel 19

Undtagelser

1. En medlemsstat kan anmode Kommissionen om at træffe afgørelse om at tillade agenturet at registrere en tredjelandsoptionsoperator, som ikke opfylder en eller flere af betingelserne i artikel 15, stk. 2, hvis betingelserne vedrørende en offentlig interesse i stk. 2 er opfyldt.

En medlemsstat skal indgive en ansøgning i overensstemmelse med stk. 3, første afsnit.

For EU-ejede aktiver vurderer Kommissionen på eget initiativ, om betingelsen vedrørende en offentlig interesse, som er omhandlet i stk. 2, er opfyldt.

2. For så vidt angår optionssejers tjenester skal en medlemsstat påvise, at de optionssejers tjenester, der leveres af en tredjelandsoptionsoperator, letter adgangen til og brugen af rummet, når følgende kumulative betingelser er opfyldt:

- a) der ikke findes noget umiddelbart tilgængeligt alternativ eller realistisk alternativ i Unionen til de optionssejers tjenester, der leveres af den pågældende tredjelandsoptionsoperator
- b) de optionssejers tjenester, der leveres af den respektive tredjelandsoptionsoperator, fremmer den teknologiske kapacitet af strategisk betydning for Unionen eller medlemsstaterne.

3. Den i stk. 1, andet afsnit, omhandlede ansøgning skal:

- a) identificere den tredjelandsoptionsoperator, for hvilken der anmodes om en undtagelse
- b) på en klar, utvetydig og udtømmende måde præcisere alle de krav i artikel 15, stk. 2, for hvilke der anmodes om en undtagelse
- c) indeholde de nødvendige tekniske detaljer vedrørende den pågældende rummission
- d) omfatte den nødvendige dokumentation for, at de øvrige krav er opfyldt.

En ansøgning vedrørende en tredjelandsoptionsoperator skal, hvor det er muligt, indeholde forslag til alternative afbødende foranstaltninger for at sikre, at de mål, der følges med kravene i artikel 15, stk. 2, for hvilke der anmodes om en undtagelse, nås eller i det mindste delvis nås.

4. Efter modtagelse af den i stk. 3 omhandlede ansøgning videresender Kommissionen den til agenturet. Inden for en måned udarbejder agenturet en teknisk vurdering af overholdelsen af de krav, der er fastsat i artikel 15, og som ikke er omfattet af ansøgningen om undtagelse.

5. Senest to måneder efter modtagelsen af den tekniske vurdering, som agenturet har udarbejdet i henhold til stk. 4, træffer Kommissionen på grundlag af denne tekniske vurdering enten en afgørelse om indrømmelse af en undtagelse til den respektive tredjelandsoptionsoperator, hvis Kommissionen konkluderer, at betingelsen vedrørende en offentlig interesse, jf. stk. 2, er opfyldt, eller en afgørelse om afslag på indrømmelse af en sådan undtagelse, hvis den konkluderer, at betingelsen vedrørende almene hensyn ikke er opfyldt.

Disse afgørelser vedtages som gennemførelsesretsakter i henhold til undersøgelsesproceduren i artikel 114, stk. 2.

6. Når Kommissionen i henhold til stk. 5, første afsnit, indrømmer en tredjelandsopsendelsesoperatør en undtagelse, indrømmer den samtidig en undtagelse til den EU-rumoperatør, der anvender den pågældende tredjelandsopsendelsesoperatørs opsendelsestjenester.

Artikel 20

Offentlige enheder i tredjelande

1. Efter anmodning fra en offentlig enhed i et tredjeland om tilladelse til at levere rumtjenester eller rumbaserede data i Unionen eller efter anmodning fra en medlemsstat, jf. stk. 2, vurderer Kommissionen først med bistand fra agenturet, om den pågældende offentlige enhed i et tredjeland er en statslig enhed, eller om den driver eller ejer aktiver i ruminfrastrukturen, der er militære systemer, herunder til civil brug.

Agenturet kortlægger i sin tekniske bistand til Kommissionen alle relevante aktiviteter og tjenester, der leveres af den pågældende offentlige enhed i et tredjeland, og identificerer alle relevante aktiver i ruminfrastrukturen, som den pågældende offentlige enhed i et tredjeland driver eller ejer.

2. En medlemsstat kan anmode Kommissionen om at tillade en offentlig enhed i et tredjeland at levere rumtjenester eller rumbaserede data i Unionen.

Til støtte for ansøgningen kan en medlemsstat angive en offentlig interesse for en eller flere medlemsstater for at opnå eller, hvor det er relevant, at sikre fortsat og uhindret adgang til de respektive rumbaserede data eller rumtjenester, der leveres af den pågældende offentlige enhed i et tredjeland, og kan dokumentere konsekvenserne for de relevante markeder på EU-plan eller medlemsstatsplan af at miste en sådan adgang.

3. Kommissionen kan på eget initiativ foretage den i stk. 1 omhandlede vurdering.

4. Hvis Kommissionen efter den i stk. 1 omhandlede vurdering konkluderer, at der ikke er nogen sikkerhedsrisici for Unionen eller medlemsstaterne, kan Kommissionen træffe en afgørelse, der giver den pågældende offentlige enhed i et tredjeland tilladelse til at levere rumtjenester eller rumbaserede data i Unionen.

Den afgørelse, der er omhandlet i første afsnit, finder anvendelse indtil den dato, hvor en international aftale indgået med det pågældende tredjeland får virkning, om betingelserne for, at en offentlig enhed i et tredjeland kan levere rumtjenester eller rumbaserede data i Unionen, eller indtil den dato, hvor Kommissionen har truffet en ækvivalensafgørelse for så vidt angår det pågældende tredjeland, alt efter hvilken dato der kommer først.

Agenturet registrerer straks den pågældende offentlige enhed i tredjelandet i EU-registret over rumobjekter på grundlag af den afgørelse, som Kommissionen har truffet i henhold til første afsnit.

Den i første afsnit omhandlede afgørelse vedtages som en gennemførelsesretsakt i henhold til undersøgelsesproceduren i artikel 114, stk. 2.

Artikel 21

Nødklausul

1. Hvis der opstår en nødsituation eller en krise i en medlemsstat, eller hvis en hændelse eller et angreb forårsager forstyrrelser, der berører flere medlemsstater eller EU-institutionerne, foretager Kommissionen hurtigst muligt på eget initiativ eller efter anmodning fra den berørte medlemsstat en vurdering.

På grundlag af denne vurdering kan Kommissionen tillade, at rumbaserede data eller rumtjenester anvendes af udbydere af rumtjenester, der ikke er registreret i EU-registret over rumobjekter, i henhold til undersøgelsesproceduren i artikel 114, stk. 2.
2. Så hurtigt som muligt og afhængigt af alvoren, varigheden og virkningerne af den pågældende nødsituation, krise eller forstyrrelse bekræftes, tilbagekaldes eller forlænges den i stk. 1 omhandlede afgørelse i henhold til proceduren i artikel 8 i forordning (EU) nr. 182/2011.

Artikel 22

Suspendering eller inddragelse af en registrering

1. Agenturet fremsætter et forslag til Kommissionen om at suspendere eller inddrage en registrering i EU-registret over rumobjekter af en tredjelandsrumoperatør, hvis:
 - a) agenturet på grundlag af dokumentation fastslår, at tredjelandsrumoperatøren ikke længere opfylder et eller flere af kravene i artikel 15 eller 16, alt efter hvad der er relevant, og ikke er i stand til at anvende de nødvendige afhjælpende foranstaltninger til at sikre den fortsatte overholdelse heraf
 - b) den relevante tredjelandstilsynsmyndighed har suspenderet eller inddraget den drifts- eller opsendelsestilladelse, der er udstedt til den pågældende udbyder af rumtjenester.
2. Inden agenturet forelægger Kommissionen et forslag om suspendering eller inddragelse af en registrering af de grunde, der er omhandlet i stk. 1, litra a), fører det en dialog med den pågældende tredjelandsrumoperatør om årsagerne til, sammenhængen bag, omfanget og alvoren af den manglende overholdelse og om de afhjælpende foranstaltninger og frister, der er nødvendige for, at den pågældende tredjelandsrumoperatør kan sikre overholdelse, under behørig hensyntagen til eventuelle behov for teknisk tilpasning.

Under denne dialog giver agenturet den pågældende tredjelandsrumoperatør mulighed for at fremsætte bemærkninger til de begrundelser, som agenturet agter at vedtage sit forslag på grundlag af, at fremlægge forklaringer og al relevant dokumentation til støtte for disse forklaringer, herunder eventuelle tekniske analyser, og at opnå overensstemmelse.
3. Senest to måneder efter modtagelsen af det i stk. 1, første afsnit, omhandlede forslag træffer Kommissionen en afgørelse.
4. I det tilfælde, der er omhandlet i stk. 1, litra b), og mindst 30 dage før Kommissionen træffer en afgørelse om suspendering eller inddragelse, underretter den den relevante tredjelandstilsynsmyndighed om sin hensigt om at suspendere eller inddrage registreringen i EU-registret over rumobjekter.
5. Kommissionen underretter straks de kompetente myndigheder om enhver foranstaltning, der skal træffes i henhold til stk. 2 og 4.

Agenturet offentliggør et sammendrag af oplysningerne om en suspendering eller inddragelse på sit websted og portalen for EU-registret over rumobjekter.

6. Kommissionens afgørelse om at suspendere eller inddrage registreringen i EU-registret over rumobjekter får virkning fra den dato, der fastsættes i Kommissionens afgørelse. Ved fastsættelsen af denne dato tager Kommissionen på forslag af agenturet hensyn til, hvor lang tid der kan være nødvendig for tilpasningen af de relevante kontrakter.

Afhængigt af kompleksiteten af de kontraktmæssige tilpasninger, der kan være nødvendige, må datoen for inddragelse af registreringen ikke være senere end 16 måneder fra datoen for vedtagelsen af afgørelsen om inddragelse.

Artikel 23

Juridisk repræsentant i Unionen

1. Tredjelandsumoperatører udpeger skriftligt en eller flere juridiske personer i en af medlemsstaterne til at fungere som deres juridiske repræsentant i Unionen.
2. Tredjelandsumoperatøren giver den juridiske repræsentant i Unionen mandat til at blive kontaktet af de kompetente myndigheder, Kommissionen og agenturet ud over eller i stedet for tredjelandsumoperatøren om alle spørgsmål vedrørende overholdelse af denne forordning. Den skal have alle nødvendige beføjelser og ressourcer til at sikre et effektivt og rettidigt samarbejde med sådanne myndigheder.

Kapitel IV

LEVERING AF RUMBASEREDE DATA OG RUMTJENESTER I UNIONEN OG ELEKTRONISK SPORBARHED

Artikel 24

EU-registret over rumobjekter

1. Agenturet opretter et EU-register over rumobjekter til registrering af:
 - a) EU-rumoperatører, der er godkendt i henhold til artikel 6, stk. 1, og meddelt agenturet af de kompetente myndigheder i henhold til artikel 7, stk. 7
 - b) EU-rumoperatører, der er enheder, som har fået overdraget gennemførelsen eller driften af en relevant komponent i EU-programmet på grundlag af en tilladelse udstedt til Kommissionen i henhold til artikel 12, stk. 2
 - c) tredjelandsumoperatører, for hvilke der er truffet en afgørelse om registrering i henhold til artikel 17, stk. 1
 - d) internationale organisationer, der er registreret i henhold til artikel 18, stk. 1.
2. Agenturet udarbejder, ajourfører og offentliggør på webstedet for EU-registret over rumobjekter de konsoliderede lister over alle de i stk. 1 omhandlede udbydere af rumtjenester.
3. EU-registret over rumobjekter skal have en centraliseret fortegnelse og platform.

Artikel 25

Elektronisk certifikat (e-certifikat)

1. Når registreringen i EU-registret over rumobjekter er afsluttet, udsteder og meddeler agenturet et elektronisk certifikat ("e-certifikat") til udbyderne af rumtjenester, bortset fra udbyderne af kollisionsforebyggende rumtjenester.
2. Det e-certifikat, der er omhandlet i stk. 1, skal identificere den eller de rummissioner og rumobjekter, der har genereret de rumbaserede data, eller som har gjort det muligt at levere rumtjenester, og attestere, at sådanne rumobjekter opfylder kravene i denne forordning.
3. Kontrakter med udbydere af rumtjenester som omhandlet i artikel 2, stk. 1, litra a), c) og d), om levering af rumbaserede data og rumtjenester i Unionen ledsages af det e-certifikat, der er omhandlet i stk. 1.
4. Følgende oplysninger fremsendes af de kompetente myndigheder for så vidt angår EU-rumoperatører i henhold til artikel 7, stk. 7, og direkte af tredjelandsumoperatører og internationale organisationer for at gøre det muligt for agenturet at udstede og generere det e-certifikat, der er omhandlet i stk. 1:
 - a) nærmere oplysninger om den pågældende udbyder af rumtjenester, f.eks. navn, fysisk adresse, internetadresse, medlemsstat eller, alt efter hvad der er relevant, tredjeland for etablering og tilladelse, navn og adresse på den kompetente myndighed eller, alt efter hvad der er relevant, den relevante tredjelandstilsynsmyndighed
 - b) nærmere oplysninger om den type rumtjenester, der udføres, med angivelse af den eller de medlemsstater eller de tredjelande, hvor disse tjenester udføres
 - c) tekniske oplysninger om det rumobjekt, der drives eller opsendes, og den respektive rummission.
5. Med henblik på den anmodning om standarder, der er omhandlet i artikel 104, skal det e-certifikat, der er omhandlet i stk. 1, opfylde følgende krav:
 - a) e-certifikatet skal fastslå, at en given rumbaseret data genereres ved brug af en klart identificeret rummission og et klart identificeret rumobjekt
 - b) hvad angår observationsdata skal e-certifikatet gøre det muligt at spore strømmen af rumbaserede data fra et givet rumobjekts generering heraf til inkorporeringen i den første rumtjeneste, der gør brug af disse rumbaserede data
 - c) e-certifikatet skal være baseret på algoritmer for at fastslå integriteten af rumbaserede data på tværs af dets inkorporering i efterfølgende tjenester.
6. Med henblik på at generere det e-certifikat, der er omhandlet i stk. 1, kan agenturet, hvis det er relevant, anmode om teknisk bistand fra de kompetente myndigheder og de kvalificerede tekniske organer til rumaktiviteter vedrørende ethvert af de elementer, der er omhandlet i stk. 5.

Artikel 26

Levering af rumtjenester og rumbaserede data i Unionen

1. Hvis udbydere af rumtjenester, bortset fra udbydere af kollisionsforebyggende rumtjenester, for første gang leverer rumbaserede data eller rumtjenester i Unionen, skal de være i besiddelse af det e-certifikat, der er omhandlet i artikel 25, stk. 1.

2. De sørger for, at e-certifikatet vedlægges som bilag til deres kontrakter om levering af rumbaserede data eller rumtjenester.

Artikel 27

Krav til primære udbydere af rumbaserede data

1. Primære udbydere af rumbaserede data leverer kun rumbaserede data i Unionen, hvis sådanne rumbaserede data er genereret af rumobjekter, der er registreret i EU-registret over rumobjekter.
2. Hvis primære udbydere af rumbaserede data modtager indberetninger eller klager over potentielle uregelmæssigheder, advarer de deres leverandører og kontakter parallelt agenturet eller den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor de er etableret.

Afsnit III FORVALTNINGSMÆSSIGE ASPEKTER

Kapitel I FORVALTNING I MEDLEMSSTATERNE

AFDELING 1 KOMPETENTE MYNDIGHEDER

Artikel 28

Udpegning eller oprettelse af kompetente myndigheder

1. Hver medlemsstat udpeger eller opretter en offentlig myndighed, der fungerer som kompetent myndighed med ansvar for godkendelse af og tilsyn med EU-rumoperatører og for enhver markedsovervågning, der er nødvendig for at sikre anvendelsen af rumbaserede data i overensstemmelse med denne forordning.
2. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente myndigheder har den uafhængighed, ekspertise, de finansielle og menneskelige ressourcer, den operationelle kapacitet og de beføjelser, der er nødvendige for at udføre de funktioner, der er omhandlet i stk. 1.

Artikel 29

Tilsynsopgaver vedrørende EU-rumoperatører

1. De kompetente myndigheder fører tilsyn med de rumaktiviteter, der udføres af EU-rumoperatører, og skal navnlig:
 - a) kontrollere anvendelsen af kravene i denne forordning
 - b) foretage undersøgelser
 - c) føre interne fortegnelser over overtrædelser af kravene i denne forordning
 - d) samarbejde med de kompetente myndigheder i andre medlemsstater for at sikre, at denne forordning anvendes på en ensartet måde i hele Unionen

- e) fremme kendskabet til og forståelsen af de krav, der er fastsat i denne forordning
 - f) foretage revisioner
 - g) anmode et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter om at foretage tekniske vurderinger i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, litra a)
 - h) i forbindelse med tilsynsopgaver at gennemgå EU-rumoperatørers anvendelse af proportionalitetsprincippet
 - i) indberette de vigtigste tilsynsaktiviteter i forbindelse med anvendelsen af denne forordning til Kommissionen.
2. Medlemsstaterne sikrer passende tilsyn med EU-rumoperatører, der gennemfører nationale rumprogrammer, ved at observere adskillelsen af roller og fraværet af interessekonflikter.

Artikel 30

Tilsynsbeføjelser

1. De kompetente myndigheder har alle de tilsyns-, undersøgelses-, korrektions- og sanktionsbeføjelser, der er nødvendige for udøvelsen af de funktioner og opgaver, der er omhandlet i artikel 29.
2. Når de kompetente myndigheder udfører tilsynsaktiviteter med hensyn til afsnit IV, kapitel II, sikrer de koordinering med de kompetente myndigheder, der er udpeget i henhold til artikel 8, stk. 1, i direktiv (EU) 2022/2555, og som er ansvarlige for tilsynsopgaverne i nævnte direktiv.
- Medlemsstaterne kan bemyndige de kompetente myndigheder til at delegere relevante tilsynsaktiviteter og -opgaver for så vidt angår afsnit IV, kapitel II, i denne forordning til de kompetente myndigheder, der er oprettet i henhold til artikel 8, stk. 1, i direktiv 2022/2555.
- De tilsynsopgaver i henhold til direktiv 2022/2555, der er omhandlet i første og andet afsnit, udøves på en måde, der fuldt ud bevarer integriteten af de tilsynsbeføjelser, der er omhandlet i stk. 1.
3. Kompetente myndigheder skal mindst have følgende undersøgelsesbeføjelser:
- a) beføjelse til at kræve udlevering af alle nødvendige data og dokumenter
 - b) beføjelse til at få adgang til lokaler, arealer og transportmidler, herunder til databehandlingsudstyr og -midler
 - c) beføjelse til at anmode om dokumentation for gennemførelsen af kravene i denne forordning og den underliggende dokumentation
 - d) beføjelse til at gennemgå de tekniske vurderinger, der er foretaget af kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter i henhold til artikel 8
 - e) beføjelse til at foretage kontrol på stedet og andre steder, herunder audit.
4. Når de kompetente myndigheder foretager kontrol, har de kontrollører, der er bemyndiget til at foretage kontrol, beføjelse til:
- a) at skaffe sig adgang til de respektive EU-rumoperatørers lokaler, arealer og transportmidler

- b) at kontrollere regnskabsbøger og andre forretningspapirer, uanset informationsmedium, få adgang til alle oplysninger, som den kontrollerede EU-rumoperatør har adgang til, og tage eller anmode om en kopi eller udskrift af sådanne regnskabsbøger eller forretningspapirer
 - c) at anmode enhver repræsentant for eller ansat hos den kontrollerede EU-rumoperatør om forklaringer på forhold og dokumenter, der henhører under genstanden for kontrollen, og registrere svarene
 - d) at forsegle alle forretningslokaler, regnskabsbøger eller forretningspapirer, så længe kontrollen varer og i det for kontrollen nødvendige omfang.
5. Kompetente myndigheder skal mindst have følgende korrigerende beføjelser:
- a) beføjelsen til at udstede advarsler om påståede overtrædelser af kravene i denne forordning
 - b) beføjelsen til at pålægge EU-rumoperatører at ophøre med en adfærd, som de kompetente myndigheder anser for at være i strid med kravene i denne forordning
 - c) beføjelsen til at pålægge EU-rumoperatører at sikre overholdelse på den måde og inden for den tidsramme, der fastsættes af de kompetente myndigheder
 - d) beføjelsen til at pålægge EU-rumoperatører at afhjælpe de mangler, som de kompetente myndigheder har konstateret i forbindelse med anvendelsen af kravene i denne forordning, herunder ved at anvende korrigerende foranstaltninger for overtrædelser af kravene i denne forordning
 - e) beføjelsen til for en bestemt periode at udpege en overvågningsansvarlig, der skal føre tilsyn med processen med at bringe EU-rumoperatørernes adfærd i overensstemmelse med kravene i denne forordning.
6. Kompetente myndigheder skal mindst have følgende sanktionsbeføjelser:
- a) beføjelsen til at pålægge eller anmode et relevant administrativt eller retsligt organ om at pålægge en administrativ bøde for manglende overholdelse eller en administrativ sanktion i forbindelse med en overtrædelse af kravene i denne forordning
 - b) beføjelsen til midlertidigt at suspendere eller anmode et relevant administrativt eller retsligt organ om midlertidigt helt eller delvist at suspendere tilladelsen
 - c) beføjelsen til at inddrage tilladelsen til at udføre rumaktiviteter, når en EU-rumoperatør ikke længere opfylder de betingelser, hvorpå en tilladelse blev udstedt, eller når en EU-rumoperatør er omfattet af en situation, hvor tilladelsen i henhold til national ret skal inddrages.
- En midlertidig suspendering, der pålægges i henhold til litra b), anvendes, indtil den pågældende EU-rumoperatør træffer alle de foranstaltninger, der er nødvendige for at afhjælpe de problemer, som den kompetente myndighed har konstateret, eller for fuldt ud at overholde alle de foranstaltninger, som den kompetente myndighed har foreskrevet.
7. De kompetente myndigheder kan på eget initiativ beslutte at pålægge EU-rumoperatører midlertidige foranstaltninger, navnlig i hastetilfælde, for at opfylde kravene i denne forordning.

8. Medlemsstaterne kan ved lov fastsætte, at kompetente myndigheder har yderligere beføjelser end dem, der er omhandlet i stk. 3-7. Udøvelsen af disse beføjelser må ikke hindre en effektiv gennemførelse af dette kapitel.

Artikel 31

Administrative sanktioner

1. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om sanktioner for overtrædelse af denne forordning. Disse sanktioner skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning. Medlemsstaterne giver straks Kommissionen meddelelse om disse bestemmelser og om senere ændringer, der berører dem.
2. Ved fastsættelsen af den administrative sanktion og størrelsen af den administrative bøde tager de kompetente myndigheder hensyn til alle relevante omstændigheder, herunder, hvor det er relevant:
 - a) overtrædelsens grovhed og varighed og varigheden af den skade, som overtrædelsen har forvoldt
 - b) overtrædelser, som den fysiske eller juridiske person, der er ansvarlig for overtrædelsen, tidligere har begået
 - c) den materielle eller immaterielle skade, der er forårsaget af eller gennem overtrædelsen, herunder finansielle eller økonomiske tab og negative virkninger for andre tjenester, og relevante kriterier for virkningen af en overtrædelse, såsom antallet af berørte brugere eller omfanget af det tab, som en tredjepart har lidt som følge af overtrædelsen
 - d) hvorvidt gerningsmanden har begået overtrædelsen forsætligt eller uagtsomt
 - e) foranstaltninger truffet af EU-rumoperatøren for at forebygge eller afbøde skaden
 - f) graden af samarbejde med de kompetente myndigheder og enhver hindring af de kompetente myndigheders kontrol, revisioner eller andre overvågningsaktiviteter efter konstatering af overtrædelsen
 - g) størrelsen af den fortjeneste, som den fysiske eller juridiske person, der er ansvarlig for overtrædelsen, har opnået, eller af det undgåede tab
 - h) nødvendigheden af, at den administrative bøde har en afskrækkende virkning.
3. De kompetente myndigheder giver en detaljeret begrundelse for deres håndhævelsesforanstaltninger.
4. Tilsynsforanstaltningerne skal være effektive, have afskrækkende virkning og stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen under hensyntagen til alle omstændigheder i den enkelte sag. Inden de kompetente myndigheder vedtager en tilsynsforanstaltning, underretter de EU-rumoperatørerne om deres foreløbige resultater og giver EU-rumoperatørerne rimelig tid til at fremsætte bemærkninger.
5. Medlemsstaterne sikrer, at de kompetente myndigheder har beføjelse til direkte at indbringe overtrædelser af denne forordning for en retsinstans, og at de har ret til på egen hånd at deltage i alle typer retssager vedrørende håndhævelsen af denne forordning, herunder ved at indgive klager.

AFDELING 2

OVERVÅGNING AF KVALIFICEREDE TEKNISKE ORGANER TIL RUMAKTIVITETER

Artikel 32

Anvendelse af kvalificerede tekniske organer til rumaktiviteter

1. Medlemsstater, der gør brug af den mulighed, der er omhandlet i artikel 8, stk. 1, litra a), sikrer, at kvalificerede tekniske organer til rumaktiviteter udpeges, vurderes og overvåges af offentlige myndigheder, og at de meddeles Kommissionen i overensstemmelse med artikel 33.
2. Medlemsstaterne kan overdrage vurderings- og overvågningsopgaverne til det nationale akkrediteringsorgan som omhandlet i og i overensstemmelse med [forordning \(EF\) nr. 765/2008](#). Kommissionen offentliggør disse oplysninger.
3. Medlemsstaterne sørger for, at den i stk. 1 omhandlede offentlige myndighed:
 - a) er organiseret og opererer på en sådan måde, at der ikke opstår interessekonflikter i forbindelse med de tekniske vurderingsaktiviteter, der udføres af de kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter
 - b) objektivt og upartisk udfører opgaverne med at udpege, vurdere og overvåge de kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter
 - c) har et tilstrækkeligt antal medarbejdere til at udføre sine opgaver.

Artikel 33

Underretningsprocedure

1. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om alle udpegede kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter, der er etableret på deres område. I forbindelse med denne underretning anvender de NANDO-informationssystemet (New Approach Notified and Designated Organisations).
2. Medlemsstaterne kan kun give underretning til Kommissionen om kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter, der opfylder kravene i artikel 35.
3. Den i stk. 1 omhandlede underretning skal indeholde:
 - a) alle oplysninger om de tekniske vurderingsaktiviteter, der er udført i forbindelse med de spørgsmål, der er omfattet af denne forordning, og eventuelle relevante vurderingsmoduler med angivelse af, hvilke processer, tjenester eller produkter der er omfattet i forbindelse med spørgsmål, der er omfattet af denne forordning
 - b) ethvert relevant kompetencebevis.
4. Hvis en underretning ikke er baseret på det akkrediteringscertifikat, der er omhandlet i artikel 34, stk. 5, litra b), forelægger medlemsstaterne Kommissionen og de øvrige medlemsstater dokumentation, der attesterer dette kvalificerede tekniske organs kompetence med hensyn til rumaktiviteter, og sikrer, at et sådant organ regelmæssigt overvåges og fortsat opfylder kravene i artikel 35.
5. Et organ må kun udføre aktiviteter som kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter, hvis Kommissionen eller en medlemsstat ikke har gjort indsigelse inden for to

måneder fra datoen for underretningen, hvis den omfatter det akkrediteringscertifikat, der er omhandlet i artikel 34, stk. 5, litra b), eller inden for tre måneder fra datoen for underretningen, hvis den omfatter den dokumentation, der er omhandlet i artikel 34, stk. 6.

AFDELING 3

KVALIFICEREDE TEKNISKE ORGANER TIL RUMAKTIVITETER

Artikel 34

Processen for at blive et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter

1. Hvis en enhed har til hensigt at foretage tekniske vurderinger af et eller flere spørgsmål, der er omfattet af afsnit IV, kapitel I-V, indgiver den en ansøgning til den relevante myndighed, jf. artikel 32, i den medlemsstat, hvor den er etableret, om at blive udpeget som kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter.
2. Hvis de tekniske vurderingsaktiviteter vedrører spørgsmål, der er omfattet af afsnit IV, kapitel II, gør medlemsstaterne brug af de nationale kompetente myndigheder, der er udpeget i artikel 8 i [direktiv \(EU\) 2022/2555](#).
3. De kompetente myndigheder tager ved udførelsen af deres godkendelses- og tilsynsopgaver som omhandlet i artikel 28, stk. 1, behørigt hensyn til de tekniske vurderinger, der er foretaget af de organer og myndigheder, der er omhandlet i stk. 2, og sikrer tilsynskonvergens med de myndigheder, der er omhandlet i artikel 8 i direktiv 2022/2555.

Medlemsstaterne sikrer tæt koordinering gennem mekanismer og protokoller mellem sådanne myndigheder og de kompetente myndigheder, der er udpeget i henhold til artikel 28, stk. 1, i denne forordning.
4. Hvis en offentlig enhed, der foretager tekniske vurderinger i forbindelse med kravene i afsnit IV, kapitel I og kapitel V, indgår i den administrative struktur for den kompetente myndighed, der er omhandlet i artikel 28, stk. 1, indgiver den kompetente myndighed den ansøgning, der er omhandlet i stk. 1.
5. De enheder, der er omhandlet i stk. 1, angiver, for hvilke af de spørgsmål, der er omfattet af afsnit IV, kapitel I-V, ansøgningen om at blive et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter indgives, og skal:
 - a) give en beskrivelse af alle de tekniske vurderingsaktiviteter, der skal udføres
 - b) angive eventuelle akkrediteringscertifikater, der er udstedt af et nationalt akkrediteringsorgan, og som attesterer, at det pågældende organ opfylder kravene i artikel 35
 - c) hvis det er relevant, angive et gyldigt dokument, der dokumenterer udpegningen af ansøgeren som bemyndiget organ i henhold til relevant EU-harmoniseringslovgivning.
6. Hvis en ansøger ikke kan fremlægge det akkrediteringscertifikat, der er omhandlet i stk. 5, litra b), fremlægger ansøgeren den myndighed, der er omhandlet i artikel 32, al den dokumentation, der gør det muligt for denne myndighed at foretage kontrol eller regelmæssig overvågning for at sikre overholdelse af kravene i artikel 35.
7. Hvis ansøgeren allerede er udpeget som bemyndiget organ i henhold til en EU-harmoniseringslovgivning, kan alle dokumenter og certifikater, der er knyttet til en

sådan udpegning, anvendes til støtte for udpegningen som kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter i henhold til denne forordning.

8. Hvis betingelserne i stk. 5 er opfyldt, træffer den i artikel 32 omhandlede myndighed en positiv afgørelse om ansøgningen. Afgørelsen meddeles det tekniske organ, de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat og Kommissionen.
9. Et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter ajourfører den dokumentation, der er omhandlet i stk. 5, 6 og 7, når der sker relevante ændringer, således at den bemyndigende myndighed kan overvåge, at det pågældende kvalificerede tekniske organ for rumaktiviteter til stadighed opfylder kravene i artikel 35.

Artikel 35

Krav til kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter

1. Kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter skal opfylde kravene i bilag IX, punkt 1.
2. Hvis der udføres tekniske vurderingsaktiviteter i forbindelse med afsnit IV, kapitel III, skal et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter ud over den forpligtelse, der er omhandlet i stk. 1, opfylde kravene i bilag IX, punkt 2.
3. Kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter, der udfører tekniske vurderingsaktiviteter i forbindelse med afsnit IV, kapitel I og V, skal være offentlige organer.
4. Et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter, der giver opgaver i forbindelse med den tekniske vurdering i underentreprise, underretter den myndighed, der er omhandlet i artikel 32, herom og sikrer, at dets underleverandør opfylder kravene i stk. 1 og 2.

Kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter skal kunne stille alle dokumenter vedrørende vurderingen af underentreprenørens kvalifikationer og det arbejde, der udføres af denne underentreprenør, til rådighed for den myndighed, der er omhandlet i artikel 32.

Artikel 36

Identifikationsnummer

Kommissionen tildeler hvert kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter et identifikationsnummer og offentliggør listen over kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter i Unionen, deres identifikationsnumre og de spørgsmål, der er omfattet af afsnit IV, og for hvilke der er blevet underrettet om.

Artikel 37

Ændringer af underretningen

1. Den i artikel 32 omhandlede myndighed begrænser, suspenderer eller inddrager, alt efter hvad der er relevant, underretningen vedrørende et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter, som ikke længere opfylder kravene i artikel 35 eller ikke opfylder sine forpligtelser. Myndigheden underretter Kommissionen og de øvrige medlemsstater herom.

2. Hvis underretningen begrænses, suspenderes eller inddrages, eller hvis et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter, der er etableret på en medlemsstats område, har indstillet sine aktiviteter, træffer den pågældende medlemsstat passende foranstaltninger til at overføre dette kvalificerede tekniske organs dossierer for rumaktiviteter til et andet kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter eller, hvis dette ikke er muligt, til agenturet eller den internationale organisation, der er omhandlet i artikel 8, stk. 1, litra b).

Artikel 38

Påklage af afgørelser truffet af kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter

Medlemsstaterne sikrer, at afgørelser truffet af kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter kan påklages.

Artikel 39

Koordinering af kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter

Kommissionen muliggør passende koordinering af kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter i hele Unionen, herunder ved at oprette sektorspecifikke grupper af kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter.

Kapitel II FORVALTNING PÅ EU-NIVEAU

AFDELING 1 AGENTURETS OPGAVER OG STRUKTURER

Artikel 40

Agenturets opgaver

1. Agenturet har følgende opgaver i forbindelse med de krav, der er fastsat i afsnit II-VI i denne forordning:
- a) foretage de tekniske vurderinger, der sætter Kommissionen i stand til at træffe afgørelser vedrørende tilladelsen og det løbende tilsyn med EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver og registreringen af og det løbende tilsyn med tredjelandsoperatører
 - b) efter anmodning foretage de tekniske vurderinger, der er omhandlet i artikel 8, stk. 1, litra c)
 - c) på grundlag af en afgørelse truffet af Kommissionen foretage registrering af tredjelandsrumoperatører og internationale organisationer i overensstemmelse med artikel 17 og 18
 - d) oprette og forvalte EU-registret over rumobjekter i overensstemmelse med artikel 24
 - e) udstede det i artikel 25, stk. 1, omhandlede e-certifikat
 - f) forvalte registreringen i EU-registret over rumobjekter og henholdsvis suspenderingen eller inddragelsen af registreringen heraf i overensstemmelse med artikel 22

- g) oprette og forvalte EU-kontaktlistedatabasen for indberetninger af episoder af stor interesse i overensstemmelse med artikel 67, stk. 1
- h) aflægge rapport til Kommissionen om anvendelsen af forenklet risikostyring i hele Unionen og fremsætte passende henstillinger i overensstemmelse med artikel 79, stk. 3, første afsnit
- i) koordinere aktiviteterne i Unionens netværk for modstandsdygtighed i rummet (EUSRN), der er oprettet i overensstemmelse med artikel 94, stk. 1, og varetage sekretariatsfunktionen for EUSRN
- j) bidrage til oprettelsen og vedligeholdelsen af EU-rammen for rummærkning i overensstemmelse med bestemmelserne i afsnit VI, kapitel II
- k) vedligeholde et websted med ajourførte oplysninger om og offentliggørelse af EU-rummærkningsordningerne og EU-rummærkningen i overensstemmelse med artikel 111, stk. 5
- l) bistå Kommissionen med udarbejdelsen af delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter på grundlag af denne forordning og med udarbejdelsen af forslag til ændringer af denne forordning ved at afgive formelle tekniske udtalelser til Kommissionen
- m) udstede retningslinjer rettet til de kompetente myndigheder og EU-rumoperatører og udstede henstillinger til en eller flere kompetente myndigheder for at fremme en konsekvent tilsynspraksis i hele Unionen og en ensartet anvendelse af EU-retten
- n) efter anmodning fra Kommissionen bidrage til fastlæggelsen, målingen, rapporteringen og analysen af resultatindikatorer, navnlig vedrørende væsentlige hændelser og kollisioner, for så vidt angår spørgsmål, der er omfattet af denne forordning
- o) yde al nødvendig teknisk, videnskabelig og administrativ rådgivning og støtte til Kommissionen, således at denne kan udføre sine tilsynsopgaver i henhold til denne forordning
- p) etablere et samarbejde med tilsynsmyndigheder i tredjelande, internationale organisationer eller organer i tredjelande og fremme og lette bevidstheden på internationalt plan om de krav, der er fastsat i denne forordning
- q) samarbejde, hvor det er relevant, med andre EU-institutioner, -organer, -kontorer og -agenturer, hvis sådanne EU-institutioners, -organers, -kontorers og -agenturers aktiviteter omfatter tekniske aspekter vedrørende rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssige bæredygtighed, eller andre relevante spørgsmål såsom anvendelsen af kunstig intelligens, når der udføres rumaktiviteter.

2. Inden agenturet forelægger de tekniske udtalelser, der er omhandlet i stk. 1, litra l), og inden det udsteder de retningslinjer, der er omhandlet i stk. 1, litra m), gennemfører det åbne offentlige høringer.

Senest den 1. august 2028 forelægger agenturet Kommissionen de tekniske udtalelser, der skal bistå Kommissionen ved udarbejdelsen af de delegerede retsakter, der er omhandlet i artikel 113, og de gennemførelsesretsakter, der er omhandlet i artikel 59, stk. 3, første afsnit, artikel 61, stk. 3, første afsnit, artikel 63, stk. 2, artikel 68, stk. 2, første afsnit, artikel 69, stk. 2, første afsnit, artikel 70, stk. 3, første afsnit,

artikel 73, stk. 4, første afsnit, artikel 93, stk. 8, artikel 96, stk. 7, andet afsnit, artikel 97, stk. 4, artikel 101, stk. 5, første afsnit, artikel 104, stk. 2, og artikel 111, stk. 4, første afsnit.

3. Inden agenturet udsteder nye retningslinjer eller henstillinger, gennemgår det eksisterende retningslinjer og henstillinger for at undgå overlapning.

Artikel 41

Agenturgebyrer

1. Agenturet opkræver i overensstemmelse med den delegerede retsakt, der er omhandlet i stk. 3, gebyrer fra EU-rumoperatører, tredjelandsrumoperatører og internationale organisationer for fuldt ud at dække de nødvendige udgifter, som agenturet har afholdt i forbindelse med udførelsen af opgaver i henhold til denne forordning, herunder godtgørelse af omkostninger, der er afholdt som følge af arbejdet i de fælles undersøgelseshold, der er omhandlet i artikel 44, stk. 2, første afsnit, eller omkostningerne til rådgivning fra uafhængige eksperter.
2. Det gebyr, der opkræves af en rumtjenesteudbyder som omhandlet i stk. 1, dækker alle omkostninger i forbindelse med udførelsen af de opgaver, der er fastsat i denne forordning. Beløbet skal stå i et rimeligt forhold til den pågældende rumtjenesteudbyders omsætning.
3. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 med henblik på at supplere denne forordning ved at fastsætte gebyrstørrelserne og betalingsmåden.

Artikel 42

Agenturstrukturer

Med henblik på de opgaver, der er omhandlet i artikel 43, oprettes der herved et overholdelsesudvalg og et klagenævn i agenturet.

Artikel 43

Overholdelsesudvalgets opgaver

1. Overholdelsesudvalget har ansvaret for:
 - a) at fremsætte tekniske forslag til Kommissionen til brug for tilladelsen i overensstemmelse med artikel 12, stk. 2, til operatører af EU-ejede aktiver, som af Kommissionen har fået overdraget gennemførelsen eller driften af den respektive komponent i EU-programmet, jf. nævnte artikel, og i hele tilladelsens varighed at udføre tekniske vurderingsaktiviteter, der gør det muligt for Kommissionen at føre løbende tilsyn med sådanne operatører for at sikre overholdelse af kravene i denne forordning
 - b) at udføre tekniske vurderingsaktiviteter i forbindelse med kravene i afsnit IV, kapitel I, II, III, IV og V, inden de kompetente myndigheder udsteder tilladelser til EU-udbydere af rumtjenester for så vidt angår de aktiver, der er omhandlet i artikel 5, stk. 1, nr. 21), hvis en medlemsstat har besluttet at overdrage agenturet opgaven med at foretage en sådan teknisk vurdering i henhold til artikel 8, stk. 1, litra c)

- c) at vurdere og fremsætte tekniske forslag til Kommissionen for så vidt angår tredjelandsrumoperatørers løbende overholdelse af kravene i afsnit IV på den måde, der er fastsat i henholdsvis artikel 15 og 16.

2. Med henblik på stk. 1 har overholdelsesudvalget følgende beføjelser:

- a) beføjelse til på den måde, der er angivet i stk. 3, at træffe afgørelser om teknisk vurdering med forslag til Kommissionen om tilladelse i overensstemmelse med artikel 11, stk. 1, første afsnit, til EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver, der har fået overdraget gennemførelsen eller driften af komponenter i EU-programmet, i overensstemmelse med artikel 12, stk. 2, samt med forslag til Kommissionen om eventuelle nødvendige tilsynsforanstaltninger i hele tilladelsens varighed
- b) beføjelse til at træffe afgørelser om teknisk vurdering vedrørende opfyldelsen af kravene i afsnit IV, kapitel I, II, III, IV og V, hvis en medlemsstat pålægger agenturet at foretage den tekniske vurdering i henhold til artikel 8, stk. 1, litra c)
- c) beføjelse til på grundlag af en afgørelse truffet af Kommissionen i henhold til artikel 11, stk. 1, første afsnit, artikel 17, stk. 6, og artikel 22, stk. 6, første afsnit, at sikre registrering i EU-registret over rumobjekter, og henholdsvis suspendering eller inddragelse af registrering i EU-registret over rumobjekter, af EU-ejede aktiver og tredjelandsrumoperatører og af internationale organisationer i henhold til artikel 17, 18 og 22 og forvalte EU-registret over rumobjekter og den tilhørende platform
- d) beføjelse til at træffe afgørelser om teknisk vurdering med forslag til Kommissionen om foranstaltninger til at sikre, at tredjelandsrumoperatører, når de er registreret, opfylder kravene i afsnit IV på den måde, der er fastsat i artikel 15 og 16
- e) beføjelse til at udstede de i artikel 25, stk. 1, omhandlede e-certifikater
- f) beføjelse til at godkende konklusionerne i de rapporter, der forelægges af de tekniske udvalg, jf. artikel 44, stk. 2, andet afsnit, når de foretager de tekniske vurderinger, der er omhandlet i stk. 1
- g) beføjelse til at udarbejde og offentliggøre de konsoliderede lister over udbydere af rumtjenester, der er registreret i EU-registret over rumobjekter i henhold til artikel 24, stk. 2
- h) beføjelse til at vedtage og offentliggøre sin forretningsorden.

3. Med henblik på at træffe de afgørelser, der er omhandlet i stk. 2, handler overholdelsesudvalget som følger:

- a) overholdelsen af kravene i afsnit IV, kapitel I, III, IV og V fastslås ved hjælp af tekniske vurderinger, der foretages i overensstemmelse med artikel 44, stk. 1
- b) overholdelsen af kravene i afsnit IV, kapitel II, fastslås som følger:
 - i) for så vidt angår afgørelser om teknisk vurdering vedrørende de udbydere af rumtjenester, der er omhandlet i stk. 1, litra a), fastslås overholdelsen af sikkerhedsakkrediteringsudvalget i overensstemmelse med kapitel II i forordning (EU) 2021/696

- ii) for så vidt angår afgørelser om teknisk vurdering vedrørende de udbydere af rumtjenester, der er omhandlet i stk. 1, litra b) og c), fastslås overholdelsen i overensstemmelse med artikel 44, stk. 1.

Artikel 44

Overholdelsesudvalgets tekniske sammensætninger

1. Overholdelsesudvalget arbejder i tre tekniske udvalgssammensætninger som følger:
 - a) det tekniske udvalg for overholdelse i forbindelse med sikkerhed
 - b) det tekniske udvalg for overholdelse i forbindelse med modstandsdygtighed
 - c) det tekniske udvalg for overholdelse i forbindelse med miljømæssig bæredygtighed.
2. De tekniske udvalg, der er omhandlet i stk. 1, sammensættes af fælles undersøgelseshold bestående af agenturets personale, kompetente myndigheder og kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter.

Når de tekniske udvalg har afsluttet deres tekniske vurderinger, forelægger de rapporter for overholdelsesudvalget.

De tekniske udvalg bistås af et teknisk sekretariat, som udfører det forberedende arbejde, der er nødvendigt for, at overholdelsesudvalget kan udføre sine opgaver i henhold til denne forordning.
3. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 med henblik på at supplere denne forordning ved at fastsætte kriterierne for sammensætning af og ekspertisen hos det personale, der udgør de tekniske udvalgs fælles undersøgelseshold, for at sikre en afbalanceret deltagelse af personale fra de kompetente myndigheder og de kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter samt for at præcisere detaljerne for deres udpegning, opgaver og arbejdsordninger.

Artikel 45

Overholdelsesudvalgets sammensætning og afstemningsregler

1. Overholdelsesudvalget består af en repræsentant for hver medlemsstat og en repræsentant for Kommissionen.

Mandatperioden for medlemmerne af overholdelsesudvalget er fire år og kan fornyes.
2. Repræsentanter for EU-agenturer eller -organer og for tredjelande eller internationale organisationer kan undtagelsesvis indbydes til at deltage i overholdelsesudvalgets møder som observatører som følger:
 - a) for så vidt angår repræsentanter for EU-agenturer eller -organer i spørgsmål vedrørende opgaver eller aspekter af interesse for disse EU-agenturer eller -organer
 - b) for så vidt angår repræsentanter for tredjelande eller internationale organisationer i spørgsmål, der er direkte forbundet med dem, navnlig vedrørende aktiver i ruminfrastrukturen, som de ejer eller befinder sig på deres område, eller i spørgsmål, der er direkte forbundet med

tredjelandsumoperatørers og internationale organisationers overholdelse af denne forordning.

3. Ordningerne vedrørende betingelserne for deltagelse af repræsentanter for tredjelande eller internationale organisationer, jf. stk. 2, fastsættes i de relevante aftaler og skal være i overensstemmelse med overholdelsesudvalgets forretningsorden.
4. Overholdelsesudvalgets afgørelser træffes ved konsensus blandt alle stemmeberettigede medlemmer. Hvis der ikke kan opnås konsensus, træffer overholdelsesudvalget afgørelser på grundlag af afstemning med kvalificeret flertal i overensstemmelse med artikel 16 i TEU.

Kommissionens repræsentant stemmer ikke.

Formanden for overholdelsesudvalget underskriver på registreringsudvalgets vegne de afgørelser, som sidstnævnte har truffet.

Artikel 46

Klagenævn

1. Der oprettes et klagenævn. Klagenævnet er ansvarligt for at træffe afgørelse om klager over agenturets afgørelser.
2. Klagenævnet består af seks medlemmer og seks suppleanter, som på grundlag af en liste over kvalificerede kandidater oprettet af Kommissionen udnævnes af bestyrelsen på grundlag af deres relevante ekspertise inden for rumlovgivning eller rumaktiviteter, navnlig i spørgsmål vedrørende sikkerhed, risikostyring, cybersikkerhed, miljømæssig bæredygtighed ved rumaktiviteter eller operationer og tjenester i rummet.
3. To medlemmer af klagenævnet og to suppleanter udpeges af den i [artikel 72, stk. 1, i forordning \(EU\) 2021/696](#) omhandlede bestyrelse fra en liste foreslået af Kommissionen efter en offentlig indkaldelse af interessetilkendegivelser, som offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.
4. Klagenævnets medlemmer træffer afgørelse i fuld uafhængighed. De må ikke være bundet af nogen form for instrukser. De må ikke udføre andre opgaver inden for eller i forbindelse med agenturet, dets bestyrelse, sikkerhedsakkrediteringsudvalget eller overholdelsesudvalget.
5. Klagenævnets medlemmer har en mandatperiode på fire år. Denne periode kan forlænges én gang. Klagenævnets medlemmer afsættes ikke i deres mandatperiode, medmindre de ved en afgørelse truffet af bestyrelsen er fundet skyldige i en alvorlig forseelse.
6. Klagenævnets afgørelser træffes med flertal på mindst fire ud af dets seks medlemmer. Klagenævnet vælger selv sin formand
Formanden og medlemmerne har samme stemmerettigheder.
7. Agenturet sikrer tilstrækkelig operationel og sekretariatsmæssig støtte til klagenævnet.

Artikel 47

Klageadgang

1. En afgørelse truffet af agenturet i henhold til afsnit II, kapitel II, III og IV, artikel 43, stk. 2, artikel 49-52 og afsnit IV samt enhver anden afgørelse truffet af agenturet rettet til en fysisk eller juridisk person, eller som, selv om den har form af en afgørelse rettet til en anden person, berører denne person umiddelbart og individuelt, kan påklages.
2. Klagen tillige med begrundelsen indgives skriftligt til agenturet senest tre måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende, eller, hvis dette ikke er sket, efter den dato, hvor agenturet offentliggjorde sin afgørelse.
3. En klage indgivet i henhold til stk. 1 suspenderer ikke anvendelsen af den afgørelse, der er omhandlet i nævnte stykke. Klagenævnet kan dog suspendere anvendelsen af den påklagede afgørelse, hvis det finder, at omstændighederne kræver det.
4. Klagenævnet træffer afgørelse i klagesagen senest seks måneder efter klagens indgivelse. Klagenævnet kan stadfæste afgørelsen eller hjemvise sagen til overholdelsesudvalget. Sidstnævnte er bundet af klagenævnets afgørelse.
Afgørelser truffet af klagenævnet begrundes og offentliggøres af myndigheden.
5. Kommissionen har beføjelse til at fastsætte de nærmere bestemmelser om klagenævnsproceduren i henhold til undersøgelsesproceduren i artikel 114, stk. 2.
6. Søgsmål med påstand om annullation af en afgørelse, som agenturet har truffet i henhold til denne forordning, eller vedrørende manglende handling inden for de gældende frister, kan kun indbringes for Den Europæiske Unions Domstol, efter at ovennævnte klageprocedure er udtømt.

AFDELING 2

KOMMISSIONENS OG AGENTURETS BEFØJELSER MED HENSYN TIL EU-RUMOPERATØRER AF EU-AKTIVER OG UDBYDERE AF RUMTJENESTER FRA TREDJELANDE

Artikel 48

Agenturets og Kommissionens rækkevidde og udøvelse af beføjelser

1. Kommissionen fører med støtte og bistand fra agenturet tilsyn med følgende udbydere af rumtjenester med hensyn til overholdelsen af kravene i denne forordning på den måde, der er angivet i dette afsnit, som følger:
 - a) EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver, som er enheder, der har fået overdraget gennemførelsen eller driften af EU-programmets komponenter på grundlag af en tilladelse udstedt af Kommissionen i overensstemmelse med artikel 12, stk. 2
 - b) tredjelandsrumoperatører
 - c) internationale organisationer i henhold til henholdsvis artikel 107, stk. 3, og artikel 108.
2. Med henblik på at foretage de tekniske vurderinger, der er omhandlet i artikel 40, stk. 1, litra a), har agenturet de beføjelser, der er omhandlet i artikel 49-52.
Agenturet underretter Kommissionen om hver af de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 49-52.

3. Kommissionen og agenturet udfører hver for sig eller i fællesskab de opgaver, der er omhandlet i artikel 49-52.
4. Uden at det berører EU-institutionernes eller medlemsstaternes respektive kompetencer, kan agenturet med henblik på stk. 1, litra b), efter indgåelsen af de internationale aftaler, der er omhandlet i artikel 106, stk. 1, indgå administrative samarbejdsordninger med de relevante myndigheder i tredjelande for at muliggøre en gnidningsløs gennemførelse af kontrol, hvis betingelserne i artikel 52, stk. 1, er opfyldt.

Disse samarbejdsordninger må ikke skabe retlige forpligtelser for Unionen og dens medlemsstater og heller ikke forhindre medlemsstaterne og kompetente myndigheder i at indgå bilaterale eller multilaterale aftaler med tredjelande og deres relevante myndigheder.
5. Disse samarbejdsordninger præciserer som minimum følgende:
 - a) de detaljerede procedurer og koordineringsaspekter med relevante tredjelandsmyndigheder, som gør det muligt for agenturet i henhold til artikel 52 at foretage kontrolbesøg i forretningslokaler tilhørende de i stk. 1, litra b), omhandlede udbydere af rumtjenester, der befinder sig uden for Unionen
 - b) de nærmere bestemmelser om betingelserne for deltagelse af repræsentanter for relevante tredjelandsmyndigheder i kontrolbesøg, der gennemføres af agenturet i henhold til artikel 52, navnlig hvis de udbydere af rumtjenester, der er omhandlet i stk. 1, litra b), er offentlige enheder
 - c) de nødvendige protokoller og mekanismer til at sikre overførsel af alle relevante oplysninger mellem agenturet og tredjelandets myndigheder, navnlig mekanismerne for en tredjelandsmyndigheds øjeblikkelige underretning om situationer, hvor de i stk. 1, litra b), omhandlede udbydere af rumtjenester anses for at have overtrådt krav, som de er forpligtet til at overholde i henhold til det pågældende tredjelandets gældende ret, samt de afhjælpende foranstaltninger og sanktioner, der er blevet anvendt
 - d) enhver nødvendig koordinering af de tilsynsaktiviteter, der udføres i henhold til denne forordning, og de tilsynsaktiviteter, der udføres af henholdsvis tredjelandets myndigheder
 - e) regelmæssig fremsendelse af ajourføringer vedrørende udviklingen på regulerings- eller tilsynsområdet i det pågældende tredjeland.

Artikel 49

Anmodning om oplysninger

1. Kommissionen og agenturet kan ved afgørelse kræve, at de i artikel 48, stk. 1, litra a)-c), omhandlede udbydere af rumtjenester fremlægger alle de oplysninger, der er nødvendige for, at Kommissionen og agenturet kan udføre deres opgaver i henhold til denne forordning, herunder alle relevante forretningsdokumenter, revisions- eller hændelsesrapporter eller oplysninger om outsourcete aktiviteter.
2. Kommissionen og agenturet angiver i deres afgørelser truffet i henhold til stk. 1 formålet med anmodningen, præciserer, hvilke oplysninger der kræves, fastsætter en frist for fremlæggelse af disse oplysninger, præciserer de bøder, der i henhold til artikel 55, stk. 1, litra c), finder anvendelse på afgivelse af ufuldstændige, ukorrekte

eller vildledende oplysninger eller forklaringer, muligheden for at få denne afgørelse prøvet ved Domstolen og de retsmidler, der er til rådighed i henhold til artikel 47.

3. De i artikel 48, stk. 1, litra a)-c), omhandlede udbydere af rumtjenester leverer de ønskede oplysninger.

Artikel 50

Undersøgellesbeføjelser

1. Kommissionen og agenturet foretager undersøgelser hos de udbydere af rumtjenester, der er omhandlet i artikel 48, stk. 1, henholdsvis litra a)- c).
2. Kommissionen og agenturet giver deres udpegede ansatte bemyndigelse til at foretage de i stk. 1 omhandlede undersøgelser. Kommissionens og agenturets ansatte udøver deres undersøgelsesbeføjelser efter fremlæggelsen af denne bemyndigelse.

Kommissionen og agenturet kan overlade det til andre personer fra de fælles undersøgelseshold, der er omhandlet i artikel 44, stk. 1, eller revisorer at foretage undersøgelser sammen med agenturets ansatte.

3. Den bemyndigelse, der er omhandlet i stk. 2, første afsnit, skal angive dens formål, genstand, de foranstaltninger, der skal gennemføres, samt de bøder, der er omhandlet i artikel 55, stk. 1, litra c), og som finder anvendelse, hvis fremlæggelsen af de elementer, der er omhandlet i stk. 4, første afsnit, eller svarene på de spørgsmål og forklaringer, der er stillet i henhold til stk. 4, litra c), er ukorrekte eller vildledende.
4. Kommissionens og agenturets ansatte har beføjelse til:
 - a) at undersøge optegnelser, data, procedurer og ethvert andet materiale, som har betydning for udførelsen af deres opgaver, uanset det medium, hvorpå eller hvori de er lagret
 - b) at tage eller erhverve bekræftede genpartier eller udskrifter af sådanne optegnelser, data, procedurer og andet materiale
 - c) at indkalde og anmode enhver af de undersøgte personer eller deres repræsentanter eller personale om mundtlige eller skriftlige forklaringer på forhold eller dokumenter, der vedrører kontrollens genstand og formål, og registrere svarene
 - d) at anmode om oplysninger om telefonsamtaler og datatrafik.
5. De i artikel 48, stk. 1, litra a)-c), omhandlede udbydere af rumtjenester skal underkaste sig undersøgelser.

I god tid inden datoen for undersøgelsen underretter Kommissionen og agenturet den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor undersøgelsen skal gennemføres, om den planlagte undersøgelse og om navnene på de bemyndigede ansatte og andre bemyndigede personer, der er omhandlet i stk. 2, andet afsnit, alt efter hvad der er relevant.

6. Den pågældende kompetente myndigheds ansatte bistår på Kommissionens og agenturets anmodning Kommissionens og agenturets bemyndigede ansatte og andre bemyndigede personer i udførelsen af deres opgaver. Efter anmodning kan den berørte kompetente myndigheds ansatte deltage i den respektive undersøgelse.

Artikel 51

Kontrol på stedet i Unionen

1. Kommissionen og agenturet kan foretage alle nødvendige kontrolbesøg på stedet i alle forretningslokaler eller på alle arealer eller ejendomme tilhørende EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver samt i alle forretningslokaler eller på alle arealer eller ejendomme tilhørende de udbydere af rumtjenester, der er omhandlet i artikel 48, stk. 1, litra b) og c), og som er beliggende i Unionen.
2. De i stk. 1 omhandlede kontrolbesøg gennemføres på grundlag af henholdsvis Kommissionens og agenturets afgørelser om at foretage en undersøgelse på stedet.

Ved denne afgørelse udpeges Kommissionens og agenturets bemyndigede ansatte og andre personer, som Kommissionen og agenturet har bemyndiget til at foretage et kontrolbesøg.

I afgørelsen angives kontrolbesøgets formål, genstand og dato. Den indeholder en henvisning til de bøder og tvangsbøder, der er omhandlet i artikel 56, stk. 1, i tilfælde, hvor de berørte personer ikke underkaster sig kontrollen, samt til muligheden for at få denne afgørelse prøvet ved Domstolen og de retsmidler, der er til rådighed i henhold til artikel 47.
3. Kommissionens og agenturets ansatte og andre personer, der er bemyndiget til at foretage kontrol på stedet i overensstemmelse med stk. 2, andet afsnit, kan få adgang til forretningslokaler, arealer eller ejendom tilhørende EU-rumoperatørerne af EU-ejede aktiver og de udbydere af rumtjenester, der er omhandlet i henholdsvis artikel 48, stk. 1, litra b) og c). De har alle de beføjelser, der er fastsat i artikel 50, stk. 4, og beføjelser til at forsegle alle forretningslokaler, regnskabsbøger eller papirer i den periode og i det omfang, det er nødvendigt for dette kontrolbesøg.
4. I tilstrækkelig god tid inden kontrollen underretter Kommissionen og agenturet den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor kontrollen skal gennemføres. Kontrolbesøg foretages, hvis den relevante myndighed ikke har gjort indsigelse.

De ansatte, der er omhandlet i stk. 2, andet afsnit, udøver deres beføjelser efter fremlæggelse af den afgørelse, der er omhandlet i stk. 2, første afsnit.
5. EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver og udbydere af rumtjenester som omhandlet i henholdsvis artikel 48, stk. 1, litra b) og c), underkaster sig de kontrolbesøg på stedet, der er påbudt ved agenturets og Kommissionens afgørelse.
6. De ansatte fra den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor kontrollen skal foretages, og de personer, der er bemyndiget af sådanne kompetente myndigheder, bistår på Kommissionens eller agenturets anmodning de i stk. 2, andet afsnit, omhandlede ansatte. Ansatte fra den kompetente myndighed kan også på anmodning deltage i kontrolbesøg på stedet.
7. Kommissionen og agenturet kan kræve, at de kompetente myndigheder udfører specifikke undersøgelsesopgaver og kontrolbesøg på stedet, jf. denne artikel og artikel 50, på deres vegne. De kompetente myndigheder har i den forbindelse mindst de samme beføjelser som fastsat i nærværende artikel og artikel 50.

Artikel 52

Kontrol på stedet uden for Unionen

1. Hvis Kommissionen og agenturet ikke kan udføre deres opgaver som fastsat i denne forordning ved hjælp af interaktion med de juridiske repræsentanter, der er omhandlet i artikel 23, for de udbydere af rumtjenester, der er omhandlet i artikel 48, stk. 1, litra b), kan Kommissionen og agenturet foretage kontrolbesøg på stedet i forretningslokaler eller på arealer eller ejendom, som tilhører de udbydere af rumtjenester, der er omhandlet i artikel 48, stk. 1, litra b), som er beliggende uden for Unionen, hvis følgende betingelser er opfyldt:
 - a) den berørte udbyder af rumtjenester, som er omhandlet i artikel 48, stk. 1, litra b), giver sit samtykke til, at der foretages et kontrolbesøg i et tredjeland
 - b) den relevante tredjelandsmyndighed er blevet officielt underrettet af agenturet og har ikke gjort indsigelse herimod.
2. Når Kommissionen og agenturet handler på grundlag af stk. 1, har de de beføjelser, der er omhandlet i:
 - a) artikel 49
 - b) artikel 50, stk. 4, litra a)-c)
 - c) artikel 51, stk. 3.

Artikel 53

Agenturets undersøgelsesprocedure

1. Hvis agenturet konstaterer alvorlige tegn på overtrædelser af de tekniske krav, der er fastsat i afsnit IV, indleder agenturet en undersøgelse.
2. De ansatte, der gennemfører undersøgelsen, har beføjelse til at anmode om oplysninger i overensstemmelse med artikel 49 og foretage undersøgelser og kontrolbesøg på stedet i overensstemmelse med artikel 50 og 51.

Artikel 54

Foranstaltninger i forlængelse af agenturets undersøgelse

1. Hvis agenturet på grundlag af den undersøgelse, der er omhandlet i artikel 53, stk. 2, foreløbigt konstaterer, at en EU-rumoperatør af EU-ejede aktiver eller en udbyder af rumtjenester som omhandlet i artikel 48, stk. 1, litra b) og c), har begået en overtrædelse af kravene i denne forordning, jf. bilag X, fremsætter agenturet et forslag til Kommissionen om at fastslå, at der foreligger en overtrædelse af denne forordning, og om at vedtage en eller flere af de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 55, stk. 1, første afsnit, for så vidt angår den berørte EU-rumoperatør af EU-ejede aktiver eller udbyder af rumtjenester som omhandlet i artikel 48, stk. 1, litra b) og c).

Agenturet angiver alle de faktuelle elementer, de overtrådte regler og det foreslåede bødebæbeløb.

Kommissionen kan på eget initiativ, efter anmodning fra en medlemsstat eller efter en klage undersøge enhver overtrædelse af denne forordning.

2. Ved forelæggelsen af forslaget for Kommissionen, jf. stk. 1, første afsnit, tager agenturet hensyn til overtrædelsens art og alvor på grundlag af sine foreløbige konklusioner under hensyntagen til følgende kriterier:

- a) overtrædelsens grovhed og varighed og varigheden af den skade, som overtrædelsen har forvoldt
 - b) tidligere overtrædelser begået af den pågældende EU-rumoperatør af EU-ejede aktiver
 - c) den materielle eller immaterielle skade, der er forårsaget eller kan forårsages af eller gennem overtrædelsen, herunder finansielle eller økonomiske tab og negative virkninger for andre tjenester, samt eventuelle relevante kriterier for så vidt angår overtrædelsens indvirkning, såsom antallet af berørte brugere eller omfanget af de tab, som en tredjepart har lidt som følge af overtrædelsen
 - d) hvorvidt gerningsmanden har begået overtrædelsen forsætligt eller uagtsomt
 - e) de foranstaltninger, som EU-rumoperatøren af EU-ejede aktiver har truffet for at forebygge eller afbøde den materielle eller immaterielle skade, der er omhandlet i litra c)
 - f) graden af samarbejde under undersøgelsesproceduren, herunder enhver hindring af revisioner eller overvågningsaktiviteter, efter at overtrædelsen er konstateret
 - g) størrelsen af den fortjeneste, som den fysiske eller juridiske person, der er ansvarlig for overtrædelsen, har opnået, eller af det undgåede tab
 - h) potentielle systemiske konsekvenser, som en sådan overtrædelse kan medføre
 - i) nødvendigheden af, at administrative bøder har en afskrækkende virkning.
3. Hvis resultatet af en undersøgelse i henhold til denne afdeling ikke gør det muligt for agenturet at konkludere, at der foreligger en overtrædelse af denne forordning, vedtager agenturet en afgørelse om at afslutte undersøgelsen. Det underretter straks Kommissionen herom.

Artikel 55

Kommissionens tilsynsforanstaltninger

1. Efter modtagelse af agenturets forslag, jf. artikel 54, stk. 1, første afsnit, kan Kommissionen træffe en eller flere af følgende foranstaltninger:
 - a) fastslå, at der foreligger en overtrædelse, og kræve, at den berørte EU-rumoperatør af EU-ejede aktiver eller den i artikel 48, stk. 1, litra b) og c), omhandlede udbyder af rumtjenester bringer overtrædelsen til ophør
 - b) om nødvendigt, på grundlag af en umiddelbar konstatering af en overtrædelse, træffe afgørelse om foreløbige forholdsregler for at undgå uoprettelig skade
 - c) i henhold til artikel 56 pålægge en administrativ bøde eller, alt efter hvad der er relevant, en tvangsbøde
 - d) suspendere eller inddrage tilladelsen for den berørte EU-rumoperatør af EU-ejede aktiver eller registreringen i EU-registret over rumobjekter vedrørende den berørte rumtjenesteudbyder, jf. artikel 48, stk. 1, litra b) og c)
 - e) udsende en offentlig meddelelse med angivelse af den EU-rumoperatør af EU-ejede aktiver eller artikel 48, stk. 1, litra b) og c), der er ansvarlig for overtrædelsen og overtrædelsens art.

2. Når Kommissionen træffer de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 1, tager den hensyn til overtrædelsens art og alvor under hensyntagen til kriterierne i artikel 54, stk. 2.

Artikel 56

Bøder og tvangsbøder

1. Hvis agenturet i henhold til artikel 54, stk. 1, første afsnit, for så vidt angår en EU-rumoperatør af EU-ejede aktiver eller en udbyder af rumtjenester som omhandlet i artikel 48, stk. 1, litra b) og c), foreslår, at Kommissionen pålægger en bøde eller en tvangsbøde for en overtrædelse af denne forordning, kan Kommissionen i afgørelsen om konstatering af en overtrædelse pålægge en bøde eller en tvangsbøde i overensstemmelse med stk. 2-7.
2. En overtrædelse anses for at være forsætlig, hvis objektive faktorer viser, at en person med overlæg gjorde sig skyldig i overtrædelsen.
3. Maksimumsbeløbet for den i stk. 1 omhandlede bøde er det dobbelte af den fortjeneste, der er opnået, eller det dobbelte af det tab, der er undgået som følge af overtrædelsen, hvis dette kan fastslås, eller, hvis dette ikke er muligt, 2 % af en juridisk persons samlede globale årsomsætning som defineret i den relevante EU-ret i det foregående regnskabsår.
4. Ved fastsættelsen af størrelsen af den bøde, der pålægges i henhold til stk. 1, tager Kommissionen hensyn til kriterierne i artikel 54, stk. 2.
5. Kommissionen kan pålægge periodiske bøder og tvangsbøder for at tvinge EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver og udbydere af rumtjenester som omhandlet i artikel 48, stk. 1, litra b) og c), til at bringe overtrædelsen til ophør eller til at underkaste sig en undersøgelse og navnlig til at fremlægge de fuldstændige fortegnelser, data, procedurer eller andet påkrævet materiale og til at supplere og korrigere alle andre oplysninger, der er fremlagt i en undersøgelse, der er iværksat ved en afgørelse truffet i henhold til artikel 50.
6. En tvangsbøde skal være effektiv og forholdsmæssig. Tvangsbøden pålægges pr. dags forsinkelse.
7. Tvangsbøder pålægges i en periode på højst seks måneder efter meddelelsen af Kommissionens afgørelse, medmindre det ved revurderingen af den pågældende foranstaltning ved udløbet af perioden eller seks måneder fastslås, at foranstaltningen ikke har nået sit formål.
8. Bøder og tvangsbøder overføres til Den Europæiske Unions almindelige budget.
9. For så vidt angår pålæggelse af bøder og tvangsbøder i henhold til denne artikel vedtager Kommissionen delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 for at supplere denne forordning ved at fastsætte:
 - a) de detaljerede kriterier og metoder til fastsættelse af bødernes og tvangsbødernes størrelse
 - b) de nærmere bestemmelser vedrørende undersøgelserne, dertil knyttede foranstaltninger og rapportering samt beslutningstagning, herunder bestemmelser om ret til forsvar, adgang til sagsakter, juridisk repræsentation, fortrolighed og midlertidige bestemmelser
 - c) procedurerne for opkrævning af bøder og tvangsbøder.

10. Den Europæiske Unions Domstol har fuld prøvelsesret med hensyn til klager over afgørelser om at pålægge bøder eller tvangsbøder. Den kan annullere, nedsætte eller forhøje en pålagt bødes eller tvangsbødes størrelse.

Artikel 57

Retten til at blive hørt for de personer, der er genstand for undersøgelser

1. Kommissionen giver, inden den træffer en afgørelse i henhold til artikel 55 og 56, EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver og udbydere af rumtjenester, jf. artikel 48, stk. 1, litra b) og c), som er genstand for proceduren, mulighed for at blive hørt om de resultater og grunde, som Kommissionen agter at lægge til grund for vedtagelsen af en afgørelse.

Kommissionen lægger kun de resultater til grund for sine afgørelser, som de personer, der er genstand for proceduren, har haft lejlighed til at udtale sig om.

2. De personer, der er genstand for proceduren, har ret til aktindsigt i Kommissionens sagsakter med forbehold af andre personers berettigede interesse i, at forretningshemmeligheder ikke afsløres.

Retten til aktindsigt omfatter ikke fortrolige oplysninger eller agenturets eller Kommissionens interne forberedende dokumenter.

Afsnit IV TEKNISKE FORSKRIFTER

Kapitel I SIKKERHED OG BÆREDYGTIGHED I RUMMET

AFDELING 1 LØFTERAKETTER

Artikel 58

Opsendelsessikkerhedsplan

EU-opsendelsesoperatøren forelægger den kompetente myndighed en opsendelsessikkerhedsplan i overensstemmelse med bilag I, punkt 3.

Artikel 59

Sikkerheds- og koordineringsforanstaltninger under opsendelse og genindtræden

1. EU-opsendelsesoperatører træffer passende foranstaltninger til at mindske risikoen for kollision mellem løfteraketten og luftfartøjer, maritime fartøjer eller rumfartøjer og affald i kredsløb under opsendelses- og genindtrædenfasen.
2. De afbødende foranstaltninger som omhandlet i stk. 1 skal omfatte:
- a) gennemførelsen af de koordineringskrav, der er fastsat i punkt 1.1 i bilag I, med de kompetente myndigheder for så vidt angår lufttrafiktjenester, udbyderen af kollisionsforebyggende rumtjenester og de lufttrafiktjenesteudøvere, der kan blive berørt

- b) udførelsen af en risikovurdering – kollisionsforebyggelse ved opsendelse – i overensstemmelse med bilag I, punkt 1.2 og gennemførelsen af muligheden for lukning i forbindelse med opsendelse i overensstemmelse hermed
 - c) beregningen og begrænsningen af risikoen for ulykker ved opsendelse og genindtræden i overensstemmelse med bilag I, punkt 1.3.
3. Kommissionen skal ved hjælp af gennemførelsesretsakter:
- a) udvikle metoden til beregning af kollisionsforebyggelse ved opsendelse baseret på sandsynligheden for kollision, som skal tilpasses afhængigt af objektets størrelse og af, om rumfartøjet er beboeligt eller aktivt
 - b) blandt de eksisterende metoder udvælge og udvikle en ny metode til beregning af den kollektive risiko for ulykker som følge af opsendelse og genindtræden under behørig hensyntagen til følgende elementer:
 - i) alle de fænomener, der medfører risiko for katastrofale skader (opstigningsfase, nedfald fra trin efter adskillelse, genindtræden i atmosfæren af et dæk, der er sat i kredsløb, genopretningsfase af et genanvendeligt trin)
 - ii) præfragmenteringsbaner (atmosfæriske eller i det ydre rum), afhængigt af de flyvetider og fejl, der tages i betragtning
 - iii) de tilsvarende scenarier for fragmentering og affaldsgenerering ved genindtræden eller på tidspunktet for neutraliseringen af løfteraketten og tilbagevenden til jorden af et hvilket som helst element af løfteraketten
 - iv) spredningen af affald på jorden og vurderingen af virkningerne heraf
 - v) løfterakettens pålidelighed i opsendelsesfasen, herunder, hvor det er relevant, i genopretningsfasen
 - vi) pålideligheden af udtrækningsmanøvren for det løfteraketelement, der er sat i kredsløb, i tilfælde af kontrolleret genindtræden
 - c) fastsætte tærsklerne for ulykkesrisiciene i overensstemmelse med bilag I, punkt 1.3, litra b), for de nævnte risikoscenarier
 - d) fastsætte minimumskrav til koordinering mellem EU-opsendelsesoperatøren, udbyderen af kollisionsforebyggende rumtjenester, de kompetente myndigheder og trafiktjenesteudøvere for at vurdere opsendelsesoperationers indvirkning på andre lufttrafiktjenester i opsendelses- og genindtrædenfasen og minimere forstyrrelserne.

Disse gennemførelsesretsakter vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren, jf. artikel 114, stk. 2.

Artikel 60

Flyvesikkerhedssystem

1. Løfteraketter skal enten være udstyret med sporingsanordninger eller etablere sporingsmidler, der gør det muligt at overvåge løfterakettens position og hastighed i realtid.
2. Løfteraketter skal som minimum være udstyret med et telemetridatatransmissionssystem til overvågning af løfterakettens præstationsdata,

medmindre analysen før flyvningen fastslår, at løfterakettens flyvning ikke vil resultere i et ukendt og farligt anlagsområde med spredning.

3. EU-opsendelsesoperatører foretager en risikovurdering for at identificere potentielle risikoscenarier og gennemføre afbødende foranstaltninger i overensstemmelse med bilag I, punkt 2.1.
4. EU-opsendelsesoperatører tilføjer et indbygget system til neutralisering af løfteraketten i overensstemmelse med bilag I, punkt 2.2.

Artikel 61

Afbødning af løfterakettens rumaffald

1. EU-opsendelsesoperatører begrænser frembringelsen af affald ved at gennemføre følgende foranstaltninger:
 - a) begrænsning af planlagt udledning af affald til jorden under nominelle operationer ved hjælp af de gennemførelsesforanstaltninger, der er fastsat i bilag II, punkt 1.1
 - b) beskyttelse mod utilsigtet fragmentering ved hjælp af de gennemførelsesforanstaltninger, der er fastsat i bilag II, punkt 1.2 og 1.3
 - c) bortskaffelse efter endt livscyklus i overensstemmelse med bilag II, punkt 2.
2. EU-opsendelsesoperatører forelægger følgende planer for afbødning af rumaffald:
 - a) en plan for kontrol med affald i overensstemmelse med de tekniske og operationelle krav i bilag II, punkt 3.1
 - b) en bortskaffelsesplan efter endt livscyklus i overensstemmelse med bilag II, punkt 3.2.
3. Kommissionen skal ved hjælp af gennemførelsesretsakter:
 - a) fastsætte den periode, hvor en løfteraket, der er i lav jordbane (LEO), skal bortskaffes i overensstemmelse med bilag II, punkt 1.1.1, litra e), herunder specifikke foranstaltninger for det pyrotekniske system og det faste eller hybride drivmiddel
 - b) fastlægge den sikre region og det sikre tidspunkt for bortskaffelse af løfteraketter i mellemhøjt kredsløb (MEO) om jorden i overensstemmelse med bilag II, punkt 1.1.1, litra d), herunder specifikke foranstaltninger for det pyrotekniske system og det faste eller hybride drivmiddel
 - c) fastsætte sandsynlighedstærsklen for risikoen for utilsigtet fragmentering i kredsløb som følge af interne årsager, jf. bilag II, punkt 1.2.1
 - d) fastsætte varigheden af og tærsklen for risikoen for fragmentering som følge af kollision i overensstemmelse med bilag II, punkt 1.3
 - e) udvikle betingelserne for løfterakettens design med henblik på nedlukning ved atmosfærisk genindtrængen og ukontrolleret genindtrængen, jf. bilag II, punkt 2.2, litra b), nr. ii)
 - f) udvikle beregningsmetoden for sandsynligheden for vellykket bortskaffelse og den procentvise tærskel, der er omhandlet i bilag II, punkt 2.5

Disse gennemførelsesretsakter vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren, jf. artikel 114, stk. 2.

AFDELING 2 RUMFARTØJ

Artikel 62

Særordning for rumfartøjer til forskning og uddannelse

1. Operatører af EU-rumfartøjer, der udfører forsknings- og uddannelsesmissioner, er undtaget fra kravene i:
 - a) artikel 66 for så vidt angår forskningsrumfartøjer, der er beregnet til at blive sat i kredsløb over den grænse, der er fastsat i nævnte artikel, og under 600 km, hvis:
 - i) et sporbarhedssystem muliggør en præcis positionering af rumfartøjet
 - ii) de relevante rummissionsdokumenter viser, hvorfor manøvretyghedskapaciteten ikke blev bevaret
 - b) artikel 72 for så vidt angår rumfartøjer, der er beregnet til at forblive i kredsløb i mindre end et år
 - c) bilag IV, punkt 2.3
 - d) bilag IV, punkt 2.5
 - e) bilag V, punkt 1.2.1, litra e), nr. iv)
 - f) bilag V, punkt 4.3, litra f), nr. iii).

For så vidt angår første afsnit, litra c), skal der være et kontaktpunkt til rådighed til at svare inden for en rimelig driftstid for LEO, MEO og GEO.

For så vidt angår første afsnit, litra d), kan EU-rumfartøjsoperatøren af forskningsrumfartøjet anmode den kollisionsforebyggende EU-rumtjenesteudbyder, der er omhandlet i artikel 64, stk. 1, om at bistå med leveringen af dets rumfartøjs efemerider og kovarianser.

Med henblik på første afsnit, litra e), skal der i forbindelse med en redundansforpligtelse tages hensyn til de tekniske begrænsninger, der er forbundet med rumfartøjets størrelse.

2. De undtagelser, der er omhandlet i stk. 1, vurderes fra sag til sag under hensyntagen til rumfartøjets størrelse og vægt samt missionens varighed og kredsløb.

Artikel 63

Sporbarhed

1. Operatører af EU-rumfartøjer sikrer, at et rumfartøj er i besiddelse af de tekniske midler, der gør det muligt at spore og præcist bestemme kredsløbspositionen i overensstemmelse med bilag III, punkt 1.

Operatører af EU-rumfartøjer sikrer, at systemer i jordsegmentet er i stand til at behandle data i et eksisterende anerkendt dataformat i overensstemmelse med bilag III, punkt 2.

2. Kommissionen præciserer ved hjælp af gennemførelsesretsakter det præcisionsniveau, der kræves for rumfartøjers sporbarhed, jf. bilag III, punkt 1.1. Denne gennemførelsesretsakt vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren, jf. artikel 114, stk. 2.

Artikel 64

Kollisionsforebyggelse

1. EU-operatører af rumfartøjer abonnerer på de kollisionsforebyggende rumtjenester, der leveres af udbyderen af kollisionsforebyggende rumtjenester med ansvar for delkomponenten overvågning og sporing i rummet (SST), jf. artikel 58, stk. 2, i forordning (EU) 2021/696 ("EU-udbyder af kollisionsforebyggende rumtjenester").
2. Det i stk. 1 omhandlede abonnement skal dække alle faser af en rummission, herunder forøgelse af kredsløbsbane, operationer og tjenester i rummet og faser ved endt livscyklus med undtagelse af genindtrædenfasen.
3. Under operationen underretter EU-operatører af rumfartøjer straks EU-udbyderen af kollisionsforebyggende rumtjenester om følgende:
 - a) eventuelle planlagte ændringer af operationen
 - b) beslutningen om at påbegynde bortskaffelsesfasen og fasen ved endt livscyklus ved at fremlægge de relevante oplysninger tre måneder i forvejen fra datoen for indledningen af proceduren
 - c) eventuelle uforudsete ændringer af operationerne, herunder vedrørende problemer, der opstår i løbet af rummissionens levetid og bortskaffelsesfasen, og som vil påvirke overholdelsen af denne forordning, uden unødigt forsinkelse.
4. EU-operatører af rumfartøjer skal opfylde kravene i bilag IV, punkt 2, og samarbejde med EU-udbydere af kollisionsforebyggende rumtjenester i overensstemmelse med kravene deri.
5. Ved modtagelse af en advarsel om en episode af stor interesse underretter EU-operatører af rumfartøjer straks EU-udbyderen af kollisionsforebyggende rumtjenester om alle de foranstaltninger, der er truffet for at undgå kollisionen, i overensstemmelse med bilag IV, punkt 2.

Artikel 65

Genindtrædentjenester

1. EU-operatører af rumfartøjer sender de nødvendige data og oplysninger, såsom positionering, rumfartøjets tilstand og mulighed for at kommunikere, for at muliggøre en mere nøjagtig genindtrædentjeneste til EU-udbyderen af kollisionsforebyggende rumtjenester, jf. artikel 64, stk. 1, uden at dette berører overførslen til enheden med ansvar for genindrejsetjeneste i delkomponenten overvågning og sporing i rummet (SST), jf. artikel 58, stk. 2, i forordning (EU) 2021/696.
2. Den enhed, der er ansvarlig for genindtrædentjenesten, jf. stk. 1, sikrer den nødvendige koordinering med de relevante myndigheder og lufttrafiktjenesteudøvere for at minimere indvirkning af genindtræden på andre trafiktjenester.

Artikel 66

Rumfartøjets manøvreedygtighed

1. EU-operatører af rumfartøjer sikrer, at et rumfartøj konstrueres, fremstilles og drives på en måde, der gør det muligt for rumfartøjet at have og muliggøre manøvreedygtighed i kredsløb med et apogæum på over 400 km.
2. Den i stk. 1 omhandlede manøvreedygtighed skal mindst:
 - a) opfylde kravene i bilag IV, punkt 2, og gøre det muligt at reagere på en varslings om en episode af stor interesse i overensstemmelse med artikel 64, stk. 5
 - b) muliggøre bortskaffelse efter endt livscyklus i overensstemmelse med artikel 70, stk. 1, litra c).Jordsegmentet skal kunne modtage kredsløbsprognoser og behandle data i overensstemmelse med bilag III, punkt 2.

Artikel 67

Kontaktlistedatabase for varslinger om episoder af stor interesse

1. Agenturet opretter og forvalter en EU-kontaktlistedatabase for varslinger af episoder af stor interesse ("kontaktlistedatabasen").
2. EU-operatører af rumfartøjer indberetter kontaktoplysningerne for deres relevante personale med ansvar for kollisionsforebyggelse og genindtræden til agenturet med henblik på, at agenturet tilføjer disse oplysninger til den kontaktlistedatabase, der er oprettet i overensstemmelse med stk. 1.
3. Agenturet deler kontaktlistedatabasen med den EU-udbyder af kollisionsforebyggende rumtjenester, der er omhandlet i artikel 64, stk. 1.

Artikel 68

Regler for kredsløbstrafik

1. EU-operatører af rumfartøjer opfylder de krav til kredsløbstrafik og koordinering, der er fastsat i bilag IV, punkt 2.
2. Kommissionen vedtager ved hjælp af gennemførelsesretsakter regler, der præciserer de krav til kollisionsforebyggelse, der er fastsat i bilag IV, punkt 2.
Disse gennemførelsesretsakter vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren, jf. artikel 114, stk. 2.

Artikel 69

Kredsløbspositionering

1. Inden opsendelsen analyserer EU-operatører af rumfartøjer valget af kredsløb og begrundet dette valg.
EU-operatører af rumfartøjer udvælger kredsløbet på grundlag af en analyse, der tager hensyn til det eksisterende rumfartøj og affaldet i kredsløbene.
2. Kommissionen udarbejder ved hjælp af gennemførelsesretsakter:

- a) specifikke metoder til at beregne overbelastningen af LEO, MEO og GEO
- b) metoder til beregning af valget af kredsløb på grundlag af anerkendte og avancerede metoder.

Disse gennemførelsesretsakter vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren, jf. artikel 114, stk. 2.

Artikel 70

Afbødning af rumaffald

1. Operatører af EU-rumfartøjer træffer følgende foranstaltninger:
 - a) begrænsning af planlagt generering af affald til jorden under nominelle operationer i overensstemmelse med bilag V, punkt 1.1
 - b) begrænsning af risikoen for utilsigtet fragmentering i overensstemmelse med bilag V, punkt 1.2, og bilag V, punkt 1.3
 - c) afslutning af bortskaffelsen efter endt livscyklus i overensstemmelse med bilag V, punkt 3
 - d) gennemførelse af en beredskabsplan ved svigt i overensstemmelse med bilag V, punkt 4.3
 - e) sikring af konstruktionens pålidelighed i overensstemmelse med bilag V, punkt 2.1
 - f) fastlæggelse af de operationelle procedurer for kvalitets- og pålidelighedskontrol i overensstemmelse med bilag V, punkt 2.2.
2. EU-rumfartøjsoperatører udarbejder følgende planer for afbødning af rumaffald og påviser, at kravene i stk. 1 er opfyldt:
 - a) en plan for kontrol med affald i overensstemmelse med bilag V, punkt 4.1
 - b) en bortskaffelsesplan ved endt livscyklus i overensstemmelse med bilag V, punkt 4.2
 - c) en beredskabsplan ved svigt i overensstemmelse med bilag V, punkt 4.3.
3. Kommissionen kan ved hjælp af gennemførelsesretsakter:
 - a) udvikle foranstaltninger til at nedbringe frembringelsen af affald ved at begrænse projicerede udslip af affald efter antal og varighed i kredsløb, herunder specifikke regler for pyroteknisk udtænkning og konstruktion af raketmotorer med fast brændstof, jf. bilag V, punkt 1.1
 - b) udvikle foranstaltninger til at begrænse risikoen for fragmentering for at:
 - i) begrænse de interne årsager til fragmentering og risikoen for kollision, jf. bilag V, punkt 1.2.1, litra a)
 - ii) udvikle konstruktions- og fremstillingskravene for at begrænse risikoen for fragmentering som følge af kollision, jf. bilag V, punkt 1.3, litra a) og b)
 - iii) udvikle metoden til beregning af kollisionssandsynligheden og den tærskel, der er omhandlet i bilag V, punkt 1.3, litra c) og d)
 - c) angive foranstaltningerne vedrørende endt livscyklus ved:

- i) at fastsætte tærsklen for sandsynligheden for vellykket bortskaffelse og den beregningsmetode, der er omhandlet i bilag V, punkt 3.1.2 og 3.1.3
 - ii) at fastlægge den maksimale kredsløbslevetid i LEO før genindtræden, jf. bilag V, punkt 3.4.2
 - iii) at udvikle kravene vedrørende genindtræden for LEO, jf. bilag V, punkt 3.5.4, 3.5.6 og 3.5.8
 - iv) at fastsætte de specifikke krav til genindtræden for MEO, jf. bilag V, punkt 3.6
- d) at præcisere de tekniske betingelser for blød passivering, jf. bilag V, punkt 1.2.1, litra e), nr. v), nr. 2), og for passivering ved genindtræden, jf. bilag V, punkt 1.2.1, litra f).

Disse gennemførelsesretsakter vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren, jf. artikel 114, stk. 2.

4. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 med henblik på at ændre den prioriterede rækkefølge, der er fastsat i bilag V, punkt 3.3, for at afspejle og tilpasse denne rækkefølge til den teknologiske udvikling for så vidt angår operationer og tjenester i rummet.

Artikel 71

Missionsforlængelse

1. Hvis en EU-rumfartøjsoperatør ønsker at forlænge en rummission, indgiver den pågældende EU-rumfartøjsoperatør en anmodning til den kompetente myndighed om forlængelse af en rummission senest tre måneder inden den planlagte afslutning af den pågældende rummission.
2. Efter anmodning indgivet i overensstemmelse med stk. 1 kan de kompetente myndigheder beslutte at forlænge varigheden af en rummission, som en EU-rumfartøjsoperatør udfører, ud over den periode, for hvilken den oprindelige tilladelse er udstedt.
3. Den kompetente myndighed godkender anmodningen om forlængelse af rummissionen, hvis rumfartøjet stadig opfylder kravene i bilag V.

Artikel 72

Lys- og radioforurening

1. EU-operatører af rumfartøjer udarbejder en plan med foranstaltninger, der er tilstrækkelige til at begrænse lys- og radioforurening i overensstemmelse med stk. 2.
2. Den visuelle størrelsesorden for rumfartøjer i hele deres levetid, herunder konstruktionskravene til belægning eller afskærmning med lav reflektivitet, skal være mindst syv.

Den i stk. 1 omhandlede plan omfatter følgende elementer:

- a) en beskrivelse af de tekniske og operationelle foranstaltninger, som EU-rumfartøjsoperatøren har gennemført for at reducere rumfartøjets synlige lysstyrke og minimere satellitters indvirkning på astronomiske observationer

- b) en beskrivelse af de tekniske og operationelle foranstaltninger, som EU-rumfartøjsoperatøren har gennemført for at begrænse forstyrrelser i radioastronomiobservatorier og minimere satellitters indvirkning på astronomiske observationer.

Artikel 73

Konstellationer

1. Operatører af EU-rumfartøjer i en konstellation, en megakonstellation eller en gigakonstellation:
 - a) sikrer, at hvert enkelt rumfartøj har et fremdriftssystem
 - b) fører et katalog over de enkelte rumfartøjers baner ved jordsegmentet og foretager daglige kollisionsrisikoscreeninger
 - c) garanterer sikkerheden i overensstemmelse med kravene i bilag VI, punkt 1, for så vidt angår foranstaltninger til forebyggelse af kollisioner inden for konstellationen
 - d) opfylder de supplerende rapporteringsforpligtelser, der er omhandlet i bilag VI, punkt 2.
2. Operatører af EU-rumfartøjer i en megakonstellation eller en gigakonstellation:
 - a) tager ved valg af kredsløb hensyn til følgende elementer:
 - i) den fulde konstellationsudbredelses indvirkning på kredsløbstrængsel
 - ii) eksisterende konstellationer i kredsløb inden kredsløbsvalg
 - iii) sikrer, at det valgte kredsløb ikke kollokerer med andre rumobjekter, hvilket indebærer et stort antal tilbagevendende og systematiske konjunktionssituationer
 - iv) det samlede antal kollisionsforebyggende manøvrer, der forventes i satellitkonstellationens levetid
 - b) begrænser konsekvenserne af død-ved-ankomst rumfartøjer ved at bringe rumfartøjer i et kredsløb:
 - i) der tillader en kort genindtrædenperiode for rumfartøjet
 - ii) hvor der er begrænsede kollisionsrisici
 - c) sikrer, at den krævede sandsynlighed for vellykket bortskaffelse, jf. artikel 70, stk. 1, litra c), står i et rimeligt forhold til antallet af rumfartøjer
 - d) sikrer, at den tid, der tilbringes i kredsløb efter endt livscyklus, er mindre end den tid, der er fastsat i bilag V.
3. EU-rumoperatører af en gigakonstellation forelægger under rumfartøjets konstruktion og drift den kompetente myndighed en plan, der dokumenterer tilgængeligheden af det drivmiddel, der er nødvendigt for at håndtere det store antal manøvrer i forbindelse med det forventede antal krævede kollisionsforebyggelser.
4. Kommissionen skal ved hjælp af gennemførelsesretsakter:
 - a) angive risikoen for kollision inden for konstellationen i overensstemmelse med bilag VI, punkt 1.2, litra c)

- b) begrænse lys- og radioforurening i overensstemmelse med bilag VI, punkt 2.1.
Disse gennemførelsesretsakter vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren, jf. artikel 114, stk. 2.

Artikel 74

Produktkravs anvendelse

I de kontrakter, der indgås med leverandøren, sikrer EU-rumoperatører, at de rumobjekter, der er indgået kontrakt om, eller, hvor det er relevant, komponenterne er i overensstemmelse med konstruktions- og fremstillingskravene som fastsat i dette kapitel.

Kapitel II

RUMINFRASTRUKTURS MODSTANDSDYGTIGHED

AFDELING 1

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 75

Forholdet til NIS 2-direktivet og direktivet om kritiske enheders modstandsdugtighed

1. I forbindelse med EU-rumoperatører, der betragtes som væsentlige eller vigtige enheder i henhold til artikel 3 i direktiv (EU) 2022/2555 for så vidt angår rumaktiviteter og rumtjenester, der er omfattet af denne forordning, betragtes denne forordning for så vidt angår artikel 21 i direktiv (EU) 2022/2555 vedrørende foranstaltninger til styring af cybersikkerhedsrisici som en sektorspecifik EU-retsakt med henblik på nævnte direktivs artikel 4.
2. Hvis EU-rumoperatører er blevet identificeret som kritiske enheder i overensstemmelse med direktiv (EU) 2022/2557, finder denne forordning anvendelse som supplement til direktiv (EU) 2022/2557.
3. Med henblik på dette kapitel samarbejder de kompetente myndigheder med de relevante myndigheder, der er udpeget eller oprettet i henhold til artikel 9, stk. 1, i direktiv 2022/2557, som følger:
 - a) i forbindelse med støtte til de risikovurderinger, der skal foretages i henhold til denne forordning i henhold til artikel 78, stk. 2, og de risikovurderinger, der skal foretages i henhold til direktiv (EU) 2022/2557 i henhold til artikel 12, stk. 2, andet afsnit, og artikel 13, stk. 2
 - b) når det er nødvendigt for at sikre ensartethed i anvendelsen af denne forordning og direktiv (EU) 2022/2557 og for at udveksle oplysninger, herunder til de formål, der er omhandlet i artikel 11, 15, 18 og 21 i nævnte direktiv.

AFDELING 2

RISIKOSTYRING

Artikel 76

Risikostyring gennem rummissionernes livscyklus

1. EU-rumoperatører træffer alle de nødvendige foranstaltninger for at styre risiciene for sikkerheden i net- og informationssystemer og sikkerheden i den fysiske infrastruktur og miljøet i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet under hensyntagen til deres risikoprofil og størrelse samt arten, omfanget og kompleksiteten af deres rumaktiviteter.

De i første afsnit nævnte foranstaltninger skal være:

- a) omfattende for, afhængigt af de opgaver, der udføres, at dække alle segmenter af ruminfrastruktur, herunder infrastruktur på jorden, der omfatter systemer og delsystemer heraf
 - b) passende og står i et rimeligt forhold til risiciene
 - c) baseret på en tilgang, der omfatter alle farer.
2. De foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 1, første afsnit, skal gøre det muligt for EU-rumoperatører:
 - a) til enhver tid at sikre ruminfrastrukturens modstandsdygtighed
 - b) at opretholde en effektiv teknisk kontrol med deres rummissioner og samtidig tillade et risikoniveau, der er passende og foreneligt med målene for og kendetegnene ved hver rummission, og som er i overensstemmelse med tilsynsinstrukserne.
 3. EU-rumoperatører tager som minimum hensyn til følgende kriterier, når de vurderer det passende og forenelige risikoniveau i overensstemmelse med stk. 2, litra b):
 - a) rummissionens type og kendetegn, såsom dens specifikke mål, kredsløb og konstellationens størrelse
 - b) indvirkningen på andre rumaktiviteter
 - c) den pågældende enheds størrelse, graden af risikoeksponering og sandsynligheden for og alvoren bag hændelser, herunder deres samfundsmæssige og økonomiske virkninger.
 4. EU-rumoperatører håndterer de risici, der er omhandlet i stk. 1, første afsnit, for at sikre ruminfrastrukturens digitale og fysiske modstandsdygtighed i hele rummissionernes livscyklus under behørig hensyntagen til:
 - a) udformnings- og designfaserne, herunder de forberedende aktiviteter til fremstillingsfasen, såsom missionsanalyse, systemanalyse, systemdefinition og systemdesign, indtil systemerne er fuldstændigt fastlagt
 - b) fremstillings- og prøvningsfaserne, f.eks. fremstillings-, monterings-, integrations-, kontrol-, validerings- og kvalificeringsfaserne
 - c) driftsfasen, herunder:
 - i) transport-, ibrugtagnings- og opsendelsesfasen og tidlig kredsløbsfase
 - ii) driften af et rumobjekt, rutinefasen, aktiviteterne i forbindelse med kontrol, forvaltning og overvågning af en rummission og enhver relevant koordinering heraf
 - iii) vedligeholdelse af jordsegmentet og rumsegmentet
 - iv) udførelse af operationer og tjenester i rummet, f.eks. servicering i kredsløb

- d) fasen ved endt livscyklus, navnlig afslutningen af rummissionen, passiverings-, bortskaffelses-, dekommissionerings- og udtrækningsfasen
 - e) eventuelle støtteaktiviteter såsom transport, oplagring, logistik, vedligeholdelsestjenester og forvaltning af generel IKT-infrastruktur.
5. EU-rumoperatører opretter, gennemfører og vedligeholder et system til styring af informationssikkerhed i overensstemmelse med relevante standarder.
- Det system til styring af informationssikkerhed, der er omhandlet i første afsnit, skal være en del af EU-rumoperatørers overordnede risikostyring og gennemføres på en måde, der gør det muligt for dem effektivt og generelt at håndtere alle risikokilder i henhold til artikel 78, stk. 1, litra a), og principperne i stk. 2, litra b).
6. EU-rumoperatører fastlægger, gennemfører og anvender en politik og procedurer til at vurdere, om de trufne foranstaltninger til styring af cybersikkerhedsrisici gennemføres og opretholdes effektivt.

Artikel 77

Organisatoriske aspekter

1. En EU-rumoperatørs ledelsesorgan fører tilsyn med, er ansvarligt for og drages til ansvar for gennemførelsen af de risikostyringsforanstaltninger, der træffes for at sikre overholdelse af kravene i dette kapitel.
2. EU-rumoperatører opretter, reviderer og overvåger interne mekanismer vedrørende sikkerhedspolitikken for menneskelige ressourcer for at sikre, at alt personale forstår og forpligter sig til sikkerhedsansvar i overensstemmelse med roller og ansvarsområder. EU-rumoperatører opretter politikker for menneskelige ressourcer for under hele ansættelses- og disciplinærprocessen at sikre enhver nødvendig undersøgelse og kontrol.

Artikel 78

Risikovurderinger

1. I hele rummissionernes livscyklus skal EU-rumoperatører:
 - a) løbende identificere og vurdere alle risikokilder
 - b) regelmæssigt gennemgå de identificerede risici
 - c) identificere sårbarheder vedrørende cybersikkerheden, fysiske sårbarheder og hændelser og med henblik på den risikovurdering, der er omhandlet i stk. 2, analysere, når sådanne sårbarheder ikke straks kan afhjælpes eller afbødes
 - d) udarbejde særlige risikobehandlingsplaner for alle de identificerede sårbarheder vedrørende cybersikkerheden, som skaber en risiko, der ligger over det risikoniveau, der er omhandlet i artikel 76, stk. 2, litra b).
2. EU-rumoperatører foretager risikovurderinger i overensstemmelse med bilag VII, punkt 1.
3. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 for at supplere denne forordning ved:
 - a) med henblik på de risikoscenarier, der er omhandlet i bilag VII, punkt 1.4, litra f), at fastlægge kriterierne for identifikation af:

- i) kritiske aktiver, kritiske funktioner, kritiske operationer og kritiske faser i rummissioners livscyklus, for hvilke EU-rumoperatører udarbejder sikkerhedsrisikoscenarier
 - ii) kritiske aktiver og kritiske funktioner som omhandlet i artikel 79, stk. 1, første afsnit, for hvilke de enheder, der anvender forenklet risikostyring, udarbejder sikkerhedsrisikoscenarier
- b) at udvikle risikoscenarier, der er skræddersyet til de risici, som EU-rumoperatører og henholdsvis enheder, der anvender forenklet risikostyring, tager hånd om
- c) at udarbejde en minimumsliste over sikkerhedsmål, herunder de risikoniveauer, der skal tages i betragtning
- d) at udvikle kriterier og metoder til at sikre sammenligneligheden af risikovurderinger for at lette de kompetente myndigheders tilsynsaktiviteter ("tilsynskontrol")
- e) at udvikle trusselsmodelleringsmetoder til støtte for risikovurderinger for forskellige segmenter og systemer af ruminfrastruktur
- f) at udvikle risikohåndteringsforanstaltninger, der skal anvendes af EU-rumoperatører.

Artikel 79

Forenklet risikostyring

1. Enheder, der er omfattet af den forenkledte risikostyring, der er omhandlet i artikel 10, stk. 3, anvender kun de foranstaltninger, der er fastsat i bilag VII, punkt 9, i forbindelse med kritiske aktiver og kritiske funktioner, der er nødvendige for at imødegå risiciene ved:
 - a) tab af kontrol over aktiver med fremdrift
 - b) tab af kontrol over aktiver med indblandingskapacitet, der kan have en negativ indvirkning på sikkerheden i forbindelse med andre rumoperationer.
2. De kompetente myndigheder forelægger agenturet listen over enheder, der anvender forenklet risikostyring.
3. Agenturet aflægger årligt rapport til Kommissionen om anvendelsen af den forenkledte risikostyring i hele Unionen. Agenturet kan fremsætte henstillinger for at fremme tilsynsmæssig konvergens i hele det indre marked.
 De vigtigste resultater af de rapporter, der er omhandlet i første afsnit, sættes, hvis det er relevant, på dagsordenen for møderne i EU's netværk for modstandsdygtighed i rummet, der er oprettet i overensstemmelse med artikel 94, stk. 1.
4. For at gøre det muligt at tilpasse bestemmelserne i denne forordning til den videnskabelige og tekniske udvikling på grundlag af den bedste tilgængelige teknik tillægges Kommissionen beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 med henblik på at ændre kravene i bilag VII, punkt 9.

Artikel 80

Identifikation og forvaltning af oplysninger og aktiver i ruminfrastrukturen

1. EU-rumoperatører fastlægger, opretholder og ajourfører omfattende politikker for kategorisering og forvaltning af oplysninger og aktiver i ruminfrastrukturen.
2. EU-rumoperatører identificerer og dokumenterer aktiver i overensstemmelse med bilag VII, punkt 2, under hensyntagen til de risikovurderinger, der er omhandlet i artikel 78, stk. 2, og forholdsmæssigt med behovet for at overvåge og opspore hændelser som omhandlet i artikel 83.
3. EU-rumoperatører kategoriserer oplysninger efter informationssikkerhedsbehov på grundlag af mindst:
 - a) behovet for at sikre oplysningernes fortrolighed, integritet, ægthed og tilgængelighed
 - b) det kritikalitetsniveau, der kræves af sikkerhedsniveauet for den pågældende rummission.
4. Med henblik på stk. 1, 2 og 3 opretter og ajourfører EU-rumoperatører og enheder, der anvender en forenklet risikostyring, for så vidt angår de kritiske aktiver og kritiske funktioner, der er omhandlet i artikel 79, stk. 1, første afsnit, fortegnelser.

De fortegnelser, der er omhandlet i første afsnit, udarbejdes af individuelle rummissioner med angivelse af aktivernes oprindelse og aktuelle fysiske placering, herunder identifikation af en cloudbaseret tjeneste, hvis det er relevant. Fortegnelserne skal være ajourført.

Artikel 81

Forvaltning og kontrol af adgangsrettigheder

1. EU-rumoperatører gennemfører forvaltningen og kontrollen af adgangsrettigheder ved hjælp af identitets- og adgangsforvaltningsprotokoller.
2. De protokoller, der er omhandlet i stk. 1, fastsætter betingelserne og procedurerne for logiske og fysiske adgangsrettigheder til systemer og aktiver, herunder fjernadgang.
3. De i stk. 1 omhandlede protokoller for identitets- og adgangsforvaltning skal:
 - a) være i stand til at sikre adgangen til jordsegmentet og til centrene for styring af rumsegmentet
 - b) tillade begrænsning af fysisk og logisk adgang til alle kritiske aktiver, kritiske oplysninger, kritiske funktioner, kritiske operationer og kritisk udstyr eller oplysninger, der er identificeret i overensstemmelse med artikel 80, stk. 2, hvor det er relevant
 - c) skræddersys til standardoperationer og nødsituationer for at muliggøre en effektiv og rettidig indsats i nødsituationer efter aktiveringen af de indsats- og genopretningsplaner, der er omhandlet i artikel 87.
4. Ved fastsættelsen af de betingelser og procedurer, der er omhandlet i stk. 2, inkluderer EU-rumoperatører udstedelsen, den løbende forvaltning (herunder ændring, opgradering eller nedgradering), tilbagekaldelsen, ophævelsen, kontrollen og revisionen af logiske og fysiske adgangsrettigheder for alle autoriserede enheder, processer og brugere.

Disse betingelser og procedurer skal være baseret på princippet om "behov for at vide" og princippet om "minimering af autorisation" (begrænsning til, hvad der er nødvendigt for at sikre en lovlig og godkendt anvendelse eller aktivitet).

5. De i stk. 2 omhandlede identitets- og adgangsrettigheder tilbagekaldes automatisk, når tilladelserne til personale eller udstyr udløber eller ikke længere er nødvendige.
6. De i stk. 1 omhandlede protokoller for identitets- og adgangsforvaltning skal sikre tilstrækkelig beskyttelse af oplysninger og aktiver, der er identificeret i overensstemmelse med artikel 80, stk. 2, mod risici, herunder mod skade, misbrug eller uautoriseret adgang eller brug.

Artikel 82

Fysisk modstandsdygtighed

1. EU-rumoperatører træffer de foranstaltninger, der er fastsat i bilag VII, punkt 3, og alle andre foranstaltninger, der er nødvendige og tilstrækkelige for at sikre de fysiske aktivers modstandsdygtighed, og som mindst svarer til de tekniske, sikkerhedsmæssige og organisatoriske foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 13 i direktiv (EU) 2022/2557, for at sikre jordsegmenternes modstandsdygtighed.
2. Hvis EU-rumoperatører er blevet identificeret som kritiske enheder i overensstemmelse med direktiv (EU) 2022/2557, finder denne forordning anvendelse med forbehold af og som supplement til nævnte direktiv.
3. EU-rumoperatører definerer, beskytter og adskiller områder, der indeholder aktiver og oplysninger, som anses for følsomme eller identificeres som kritiske, på grundlag af den identifikation, der foretages i henhold til artikel 80, stk. 2.
4. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 med henblik på at ændre kravene i bilag VII, punkt 3, for at tilpasse dem til den videnskabelige og tekniske udvikling på grundlag af den bedste tilgængelige teknik.

Artikel 83

Opsporing og overvågning af hændelser

1. EU-rumoperatører overvåger løbende forekomsten af uregelmæssigheder og hændelser ved hjælp af passende opsporingssystemer og -mekanismer.
2. EU-rumoperatører og enheder, der anvender forenklet risikostyring, for så vidt angår de kritiske aktiver og kritiske funktioner, der er omhandlet i artikel 79, stk. 1, første afsnit, sikrer, at jordstationerne har adgang til sporingssystemer og -mekanismer, der som minimum opfylder kravene i bilag VII, punkt 4.
3. Rumfartøjet og jordsegmentet skal konfigureres til henholdsvis at generere og modtage en sikkerhedsepisode, når en hændelse opspores, som skal sendes til et delsystem for sikkerhedsovervågning. Delsystemet for sikkerhedsovervågning i jordsegmentet skal med hensyn til informationsteknologi være adskilt fra resten af infrastrukturen (logisk adskillelse).
4. EU-rumoperatører sikrer, at opsporingssystemerne og -mekanismerne afprøves regelmæssigt i overensstemmelse med artikel 88 og 89.

5. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 med henblik på at ændre listen over krav i bilag VII, punkt 4, for at tilpasse dem til den videnskabelige og tekniske udvikling på grundlag af den bedste tilgængelige teknik.

Artikel 84

Forebyggelse og beskyttelse

1. EU-rumoperatører skræddersyr de foranstaltninger vedrørende rumfartøjets og jordsegmentets cybersikkerhed, der vedtages i overensstemmelse med dette kapitel, til rummissionens specifikke behov og omfatter i tilstrækkelig grad de risici, der er identificeret i den sikkerhedsrisikovurdering, der er omhandlet i artikel 78, stk. 2.
2. EU-rumoperatører sikrer, at net- og informationssystemerne opfylder følgende betingelser:
 - a) de opfylder kravene i bilag VII, punkt 5.1
 - b) de er konfigureret således, at jordsegmentet kan overvåge telemetrien/telekommandoen på jorden og overvåge rumfartøjets tilstand
 - c) de gør det muligt for EU-rumoperatører at opretholde en effektiv teknisk kontrol med rumsegmentet.
3. EU-rumoperatører og enheder, der anvender en forenklet risikostyring for så vidt angår de kritiske aktiver og kritiske funktioner, der er omhandlet i artikel 79, stk. 1, første afsnit, sikrer, at kun autoriserede enheder kommunikerer med de systemer, der er ansvarlige for kontrollen med og kommandoen over en satellit samt konfigurationen af rummissionen.

De skal med henblik herpå mindst opfylde kravene i bilag VII, punkt 5.2 og i bilag VII, punkt 5.3.
4. EU-rumoperatører gennemfører forebyggende og beskyttende foranstaltninger, der er nødvendige og tilstrækkelige til at sikre rumaktiviteternes modstandsdygtighed, ved som minimum at træffe de foranstaltninger vedrørende jordsegmentet, der er fastsat i bilag VII, punkt 5.4.
5. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 med henblik på at ændre kravene i bilag VII, punkt 5, for at tilpasse dem til den videnskabelige og tekniske udvikling på grundlag af den bedste tilgængelige teknik.

Artikel 85

Kryptografi og kryptering

1. På grundlag af den risikovurdering, der er omhandlet i artikel 78, stk. 2, skal EU-rumoperatører og enheder, der anvender en forenklet risikostyring, for så vidt angår de kritiske aktiver og kritiske funktioner, der er omhandlet i artikel 79, stk. 1, første afsnit, overholde følgende:
 - a) De skal definere et kryptografisk koncept for at sikre cybersikkerheden i forbindelse med rummissionerne under behørig hensyntagen til alle relevante kriterier såsom formålet med rummissionen, nyttelastens egenskaber, eventuelle funktionelle krav og eventuelle relevante trusselscenarier.

- b) De skal udvælge kryptografiske mekanismer i overensstemmelse med de kompetente myndigheders relevante standarder og anbefalinger.
 - c) De skal gennemføre politikker og procedurer for brug af kryptografi og kryptering i forbindelse med deres rummissioner.
- 2. EU-rumoperatører fastlægger en livscyklusforvaltningspolitik for kryptografiske nøgler, som fastsætter regler for beskyttelse og forvaltning af kryptografiske nøgler for at sikre sikker generering, anvendelse, lagring, distribution og bortskaffelse heraf.
- 3. Med henblik på stk. 1, første afsnit, gennemfører EU-rumoperatører som minimum følgende krav:
 - a) end-to-end-autentifikation af forbindelserne mellem satellitkontrolcentrene og rumsegmentet ved hjælp af kryptografiske mekanismer mellem jordsegmentet og satellitten
 - b) sikrer kryptering af telekommandoer under hensyntagen til de risikovurderinger, der er omhandlet i artikel 78, stk. 2, og efter henstillinger fra tilsynskontroller
 - c) sikre tilgængeligheden af kryptografiske nøgler og parametre, der er nødvendige for at sikre gennemførelsen af de indsats- og genopretningsplaner, der er omhandlet i artikel 87, ved hjælp af redundant kryptografisk udstyr eller ved at gennemføre nøgleudryddelse.
- 4. Kommissionen tillægges beføjelser til i overensstemmelse med artikel 113 at vedtage delegerede retsakter med henblik på yderligere at supplere EU-rumoperatørers anvendelse af kryptoprodukter og relaterede nøgleforvaltningsprodukter eller -tjenester, der er certificeret i henhold til de europæiske cybersikkerhedscertificeringsordninger, der er vedtaget i henhold til artikel 49 i forordning (EU) 2019/881, for at sikre beskyttelsen af telemetri og telekommandoer.

Artikel 86

Sikkerhedskopiering og redundanser

- 1. EU-rumoperatører og enheder, der anvender en forenklet risikostyring for så vidt angår de kritiske aktiver og kritiske funktioner, der er omhandlet i artikel 79, stk. 1, første afsnit, sikrer en forsvarlig og omfattende politik for backupstyring for at muliggøre genopretning af net- og informationssystemerne og for med minimal nedetid og begrænset afbrydelse eller tab at lette genopretningsprocesserne og indhentningen af data efter aktiveringen af indsats- og katastrofeberedskabsforanstaltningerne.

Denne politik skal angive den registrerede, der er omfattet af backupstyringen, hyppigheden af sikkerhedskopier og de anvendte genoprettelses- og gendannelsesprocedurer og -metoder.
- 2. EU-rumoperatører sikrer, at backupsystemerne ikke bringer sikkerheden i net- og informationssystemerne eller fortroligheden, integriteten, autenticiteten og tilgængeligheden af data i fare.
- 3. EU-rumoperatører og enheder, der anvender en forenklet risikostyring for så vidt angår de kritiske aktiver og kritiske funktioner, der er omhandlet i artikel 79, stk. 1, første afsnit, sikrer tilstrækkelige redundanser af relevante komponenter i net- og informationssystemerne i jordsegmentet.

De skal især:

- a) sikre redundanser af andre elementer end komponenterne i net- og informationssystemerne, som er nødvendige for at sikre kontinuiteten i driften, f.eks. redundanser af strømforsyning i form af generatorer til sekundære behandlingsanlæg
 - b) sikre geografisk opdeling i særskilte steder, hvor det skønnes hensigtsmæssigt, af redundante elementer og af backup
 - c) sikre en tilstrækkelig overlevelsessevne i rumsegmentet uden indgreb for at lette hurtig genopretning efter hændelser, f.eks. cyberangreb, katastrofer, svigt samt utilsigtet afbrydelse af tjenester.
4. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 med henblik på yderligere at præcisere de krav til backup, der er nødvendige for at sikre rumsegmentets tilstrækkelige overlevelsessevne og lette hurtig genopretning efter hændelser for at gøre det muligt at tilpasse bestemmelserne i denne forordning til den videnskabelige og tekniske udvikling på grundlag af den bedste tilgængelige teknik.

Artikel 87

Forretningskontinuitetsplan og indsats- og genopretningsplaner

1. Som led i risikostyringen indfører og dokumenterer EU-rumoperatører hændelses- og krisestyringsforanstaltninger. Foranstaltningerne struktureres i en forretningskontinuitetsplan, som skal gennemføres ved hjælp af skræddersyede indsats- og genopretningsplaner.
2. De i stk. 1 omhandlede indsats- og genopretningsplaner skal gøre det muligt for EU-rumoperatører at reagere hurtigt og effektivt på hændelser og inddæmme de negative virkninger heraf.
3. De krisestyringsforanstaltninger, der træffes af EU-rumoperatører, bygger på de foranstaltninger, der er truffet inden for rumsegmentet og jordsegmentet, herunder redundanser og sikkerhedskopier, for navnlig at afbøde følgende:
 - a) naturkatastrofer
 - b) driftsulykker
 - c) afbrydelser i forsyningen af tjenester, navnlig i driftsfasen
 - d) tab af elproduktion, strømsvigt og -forstyrrelser og ændringer i konditioneringen af det relevante udstyr
 - e) tab af fysiske aktiver i jordsegmentet, herunder f.eks. tab af missionskontrolcentre, tab af satellitkontrolcentre og tab af jordbaseret sammenkobling mellem dem
 - f) indblanding i jord-til-rum-, rum-til-jord- og rum-til-rum-radiofrekvensforbindelserne
 - g) ændrede eller kompromitterede dele af jordsegmentet, herunder med hensyn til kryptografiske nøgler.

Ved gennemførelsen af kravene i første afsnit tager EU-rumoperatører hensyn til behovet for at opretholde en effektiv teknisk kontrol med rumsegmentet,

sikre tjenesternes kontinuitet og minimere de områder, hvor tjenester ikke er tilgængelige.

4. EU-rumoperatører sikrer, at personale, der er involveret i gennemførelsen af driftskontinuitetsforanstaltninger og gennemførelsen af indsats- og genopretningsplaner, har erhvervet den fulde og tilstrækkelige uddannelse, der er nødvendig for, at de kan udfylde deres roller.

Artikel 88

Prøvning

1. EU-rumoperatører opretter, vedligeholder og reviderer et prøveprogram for net- og informationssystemerne som en integreret del af deres risikostyring.
2. Det i stk. 1 omhandlede prøveprogram skal omfatte prøvekampanjer, der omfatter alle nødvendige prøvninger, navnlig under hensyntagen til den risikovurdering, der er omhandlet i artikel 78, stk. 2.
3. EU-rumoperatører sikrer, at de forud for opsendelsen eller, hvis der er tale om satellitter, der indgår i en konstellation, forud for opsendelsen af det første parti satellitter og mindst hvert tredje år derefter udfører trusselsbaseret gennemtrængningsprøvning.

Planen for prøvepersonalet, der udfører en trusselsbaseret gennemtrængningsprøvning, skal indeholde en beskrivelse af omfanget af og metoden for trusselsbaseret gennemtrængningsprøvning, den enhed, der er ansvarlig for at udføre en sådan prøvning, og strategien for afbødning af eventuelle risici, som udførelsen af en trusselsbaseret gennemtrængningsprøvning kan medføre.

Prøvepersonalet, der udfører trusselsbaseret gennemtrængningsprøvning, skal opfylde følgende krav:

- a) De skal være de mest egnede og have det beste omdømme.
- b) De skal besidde al teknisk og organisatorisk kapacitet og demonstrere særlig ekspertise inden for gennemtrængningsprøvning.
- c) De skal afgive en uafhængig erklæring eller en revisionsrapport.
- d) De skal fremlægge en plan for afhjælpning af de identificerede risici.

Prøvepersonale, der er eksterne i forhold til EU-rumoperatørernes virksomhedsstruktur, skal certificeres af et akkrediteringsorgan i en medlemsstat eller overholde formelle adfærdskodekser eller etiske rammer. De skal være fuldt dækket af en relevant erhvervsansvarsforsikring mod risici for forseelser og forsømmelighed.

EU-rumoperatører overvåger systemfejl og anomalier, der observeres under prøvningsprocesserne, og evaluerer deres kritikalitet.

Artikel 89

Læring og uddannelse

1. EU-rumoperatører giver deres personale passende uddannelse i overensstemmelse med stk. 2-6.

2. Alt personale hos EU-rumoperatører skal være tilstrækkeligt og løbende uddannet og følge den uddannelse, der er omhandlet i bilag VII, punkt 7.1.
3. EU-rumoperatører sikrer, at alt personale modtager skræddersyet uddannelse i overensstemmelse med bilag VII, punkt 7.2.
4. Alt sikkerhedspersonale, der arbejder for EU-rumoperatørerne, skal have de nødvendige sikkerhedsfærdigheder og være tilstrækkeligt uddannet.
5. Personale hos EU-rumoperatører, der arbejder i følsomme miljøer eller håndterer følsomt udstyr eller følsomme data, skal regelmæssigt uddannes i bedste metoder og praksis til at udføre sådanne opgaver.
6. EU-rumoperatører indarbejder erfaringerne fra håndteringen af hændelser ved at ajourføre forretningskontinuitetsplaner, uddannelseskurser og prøveprogrammer for personale.

Artikel 90

Krisekommunikation og oplysningspolitik

1. EU-rumoperatører indfører en krisekommunikationsstrategi, der muliggør ansvarlig offentliggørelse af væsentlige hændelser, og som er målrettet mod og skræddersyet til hver af følgende kategorier:
 - a) personale, der er involveret i udførelsen af risikostyringsopgaver, navnlig indsats-, reaktions- og genopretningsforanstaltninger
 - b) personale, bortset fra det personale, der er omhandlet i litra a), i det omfang kommunikation med sådant personale anses for hensigtsmæssig for at sikre generel virksomhedsbevidsthed, baseret på behov for at vide-princippet
 - c) kunder for at advare dem om og øge bevidstheden om væsentlige cybertrusler
 - d) i tilfælde af satellitter, der huser tredjepartsnyttelast, hvor en hændelse har negativ indvirkning på satellitplatformsoperationerne, den berørte tredjepartsenhed i henhold til en på forhånd fastlagt aftale og i overensstemmelse med instrukserne i dens beredskabs- og katastrofeberedskabsplan.
2. Mindst én person i EU-rumoperatørernes virksomhedsstruktur er ansvarlig for gennemførelsen af den kommunikationsstrategi, der er omhandlet i stk. 1, og varetager funktionen som mediemedarbejder.

Artikel 91

Håndtering af hændelser

1. EU-rumoperatører indfører og gennemfører en hændelsesstyringsproces, der gør det muligt for dem straks at opspore, identificere, håndtere og reagere på hændelser og indberette væsentlige hændelser i overensstemmelse med artikel 93.

EU-rumoperatører fastlægger roller og ansvarsområder i forbindelse med de forskellige typer hændelser, som tilpasses de forskellige risikoscenarier.
2. EU-rumoperatører sikrer, at som minimum de væsentlige hændelser straks indberettes til det øverste risikoledelsespersonale.

Ledelsesorganet modtager med jævne mellemrum, som fastsættes af den ledende informationssikkerhedsansvarlige, sikkerhedslederen eller den øverste risikostyringsansvarlige, tilstrækkelige oplysninger om den væsentlige hændelse, en vurdering af dens virkninger, oplysninger om de foranstaltninger til reaktion og genopretning, der er truffet, og eventuelle yderligere kontroller og procedurer, der skal indføres i forbindelse med opfølgningen af den væsentlige hændelse.

3. Når en satellit er vært for tredjepartsnyttelast, og en hændelse har negativ indvirkning på satellitplatformsoperationerne, underretter EU-rumoperatører den berørte tredjepartsenhed og følger instrukserne i de foruddefinerede aftaler, der er omhandlet i andet afsnit, og dem, der er fastsat i beredskabs- og katastrofeberedskabsplanerne.

Med henblik på at sikre hurtig og effektiv håndtering af hændelser indgår EU-rumoperatører aftaler med tredjepartsenheder, for hvilke en satellit er vært for en nyttelast.

4. EU-rumoperatører håndterer de grundlæggende årsager til hændelser for at forhindre forekomsten af fremtidige hændelser.

Artikel 92

Risikostyring i forsyningskæden

1. EU-rumoperatører etablerer en ramme for risikostyring i forsyningskæden. Deres kontrakter med leverandør og tjenesteudbydere skal indeholde aspekter vedrørende forsyningskædesikkerhed, navnlig vedrørende krav til informationssikkerhed.
2. EU-rumoperatører baserer deres risikostyring i forsyningskæden på en strategi til reduktion af risici i forsyningskæden, som mindst skal omfatte de foranstaltninger, der er omhandlet i bilag VII, punkt 6.
3. EU-rumoperatører udarbejder en fortegnelse over som minimum de kritiske aktiver af ikke-EU-oprindelse, som i betragtning af den risikovurdering, der er omhandlet i artikel 78, stk. 2, er nødvendige for at opretholde en effektiv teknisk kontrol med rummissionen, såsom kredsløbskontrol, med henblik på at støtte analysen af graden af afhængighed af de respektive aktivers rummissioner.
4. For at gøre det muligt at tilpasse bestemmelserne i denne forordning til den videnskabelige og tekniske udvikling på grundlag af den bedste tilgængelige teknik tillægges Kommissionen beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 med henblik på at ændre listen over krav i bilag VII, punkt 6.

AFDELING 3

INDBERETNING AF HÆNDELSER

Artikel 93

Indberetning af væsentlige hændelser

1. EU-rumoperatører indberetter væsentlige hændelser, der påvirker EU-ejede aktiver, til den struktur, der er omhandlet i [artikel 34, stk. 4, i forordning \(EU\) 2021/696](#).
2. Uden at det berører stk. 3, indberetter EU-rumoperatører de væsentlige hændelser, der påvirker de aktiver, der er omhandlet i artikel 5, stk. 1, nr. 21), til de kompetente myndigheder, der er omhandlet i artikel 28, stk. 1. De kompetente myndigheder, der

er omhandlet i artikel 28, stk. 1, fremsender derefter et resumé af hver indberettet hændelse til agenturet.

3. Hvis EU-rumoperatører betragtes som væsentlige eller vigtige enheder i henhold til [bilag I](#) eller [II i direktiv \(EU\) 2022/2555](#), foretages den indberetning, der er omhandlet i stk. 2, gennem de enheder, som håndterer i IT-sikkerhedshændelser (CSIRT'er), og som er oprettet i henhold til artikel 10, stk. 1, i direktiv 2022/2555, eller, hvor det er relevant, den kompetente myndighed, der er oprettet i henhold til artikel 8, stk. 1, i direktiv 2022/2555, som straks fremsender alle relevante indberettede oplysninger til de kompetente myndigheder, der er omhandlet i artikel 28, stk. 1, herunder enhver teknisk støtte og feedback, som sådanne CSIRT'er eller myndigheder har ydet til rumoperatører i henhold til nævnte direktivs artikel 23.

Hvis EU-rumoperatører er blevet identificeret som kritiske enheder i henhold til direktiv (EU) 2022/2557, afgør medlemsstaterne, om den indberetning, der er omhandlet i første afsnit, skal foretages af EU-rumoperatørerne direkte til de kompetente myndigheder, der er omhandlet i artikel 28, stk. 1, eller til de myndigheder, der er omhandlet i artikel 15 i nævnte direktiv, eller på anden måde.

Bestemmelserne i stk. 7 finder i så fald tilsvarende anvendelse på de oplysninger, der skal fremsendes.

4. For EU-rumoperatører, der betragtes som væsentlige eller vigtige enheder i henhold til [bilag I](#) eller [II i direktiv \(EU\) 2022/2555](#), eller som er identificeret som kritiske enheder i henhold til [Direktiv \(EU\) 2022/2557](#) berører det indberetningskrav, der er omhandlet i stk. 2 og 3, ikke de indberetningsforpligtelser, der er fastsat i [artikel 23 i direktiv \(EU\) 2022/2555](#) eller de underretningsforpligtelser, der er fastsat i artikel 15, stk. 1 og 2, i [direktiv \(EU\) 2022/2557](#).
5. Uden at det berører det tekniske input, den rådgivning, de afhjælpende foranstaltninger eller den efterfølgende opfølgning, som CSIRT'erne kan yde, alt efter hvad der er relevant, i overensstemmelse med national ret, jf. [artikel 11 i direktiv \(EU\) 2022/2555](#), kan de kompetente myndigheder give feedback til EU-rumoperatører ved at stille alle relevante anonymiserede oplysninger om cybertrusler til rådighed og drøfte afhjælpende foranstaltninger eller metoder til at minimere og afbøde potentielle negative indvirkninger på tværs af grænserne.
6. En hændelse anses for at være væsentlig, hvis:
 - a) den har forårsaget eller kan forårsage en alvorlig operationel forstyrrelse af rumaktiviteter, der udføres af EU-rumoperatører, eller af leverede tjenester eller betydelige økonomiske tab for de pågældende EU-rumoperatører
 - b) den har indvirkning på eller kan påvirke andre fysiske eller juridiske personer ved at forårsage betydelig materiel eller immateriel skade.
7. EU-rumoperatører forelægger agenturet, for så vidt angår kravet i stk. 1, og de kompetente myndigheder, for så vidt angår kravet i stk. 2, følgende oplysninger:
 - a) uden unødigt forsinkelse og under alle omstændigheder inden for 12 timer efter at have fået kendskab til den væsentlige hændelse for så vidt angår de EU-ejede aktiver og inden for 24 timer for så vidt angår de aktiver, der er omhandlet i henholdsvis artikel 5, stk. 1, nr. 21), en tidlig varsling, som skal angive, om den væsentlige hændelse kan være forårsaget af ulovlige eller ondsindede handlinger, eller om den kan have grænseoverskridende virkninger

- b) uden unødigt forsinkelse og under alle omstændigheder inden for 72 timer efter at have fået kendskab til den væsentlige hændelse, en hændelsesunderretning, som i givet fald skal ajourføre de oplysninger, der er omhandlet under litra a), og give en indledende vurdering af den væsentlige hændelse, herunder dens alvor og indvirkning samt kompromitteringsindikatorerne, hvor sådanne foreligger
- c) efter anmodning fra den kompetente myndighed eller agenturet, alt efter hvad der er relevant, en foreløbig rapport med relevante statusopdateringer
- d) en endelig rapport senest en måned efter forelæggelsen af den i litra b) omhandlede rapport, der skal omfatte følgende:
 - i) en detaljeret beskrivelse af den væsentlige hændelse, herunder dens alvor og indvirkning
 - ii) den type trussel eller grundlæggende årsag, der sandsynligvis har udløst den væsentlige hændelse
 - iii) anvendte og igangværende afbødende foranstaltninger
 - iv) i givet fald de grænseoverskridende virkninger af den væsentlige hændelse
- e) hvis en væsentlig hændelse stadig pågår på tidspunktet for forelæggelsen af den i litra d) omhandlede endelige rapport, en statusrapport på det pågældende tidspunkt samt en endelig rapport senest en måned efter datoen for håndteringen af den væsentlige hændelse.

Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 med henblik på at supplere denne forordning ved at præcisere kriterierne for at fastslå, hvad der udgør en alvorlig operationel forstyrrelse af rumaktiviteter eller af tjenester, der leveres af en EU-rumoperatør, jf. stk. 6, litra a), herunder de relevante væsentlighedstærskler.

8. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage gennemførelsesretsakter i henhold til undersøgelsesproceduren i artikel 114, stk. 2, med henblik på nærmere at præcisere indholdet af de oplysninger, der skal indberettes i henhold til stk. 7, og fastlægge modellerne og procedurerne for indberetning af disse oplysninger.

Artikel 94

Unionens netværk for modstandsdygtighed i rummet

1. Unionens netværk for modstandsdygtighed i rummet ("EUSRN") oprettes for at støtte koordinering og udveksling mellem agenturet og de kompetente myndigheder i forbindelse med opfyldelsen af deres respektive mandater for så vidt angår EU-ejede aktiver og de aktiver, der er omhandlet i artikel 5, stk. 1, nr. 21).
2. EUSRN har følgende opgaver:
 - a) at sikre konsekvente tilgange blandt de kompetente myndigheder, når de yder den rådgivning og støtte, der er omhandlet i artikel 93, stk. 5, og støtte EU-rumoperatørerne i at opnå sammenhæng i deres overvågning og håndtering af væsentlige hændelser
 - b) for så vidt angår væsentlige hændelser, der påvirker de aktiver, der er omhandlet i artikel 5, stk. 1, nr. 21), at forebygge negative indvirkninger på

driften af Unionens rumprogram, der er omhandlet i artikel 1 i forordning (EU) 2021/696, samt med henblik herpå at fremme den nødvendige koordinering og støtte Kommissionens og agenturets vedtagelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at afbøde sådanne negative indvirkninger, i henhold til de mandater, der er tildelt ved artikel 28, 29 og 34 i forordning (EU) 2021/696, med henblik på at opfylde målene i nævnte forordnings artikel 4, stk. 1, litra c)

- c) at sikre sammenhæng i de nationale foranstaltninger, der træffes i henhold til artikel 34, stk. 6, og artikel 42 i forordning (EU) 2021/696 til beskyttelse af aktiver i infrastruktur, der befinder sig på medlemsstaternes område, i jordsegmenterne, som er en integreret del af Unionens rumprogram
- d) at drøfte enhver relevant udvikling vedrørende risici, der påvirker ruminfrastrukturens aktiver, fremme en konsekvent tilgang til overvågning og styring af cyberrisici for rumsektoren i Unionen, drøfte bedste praksis og udveksle oplysninger om relevante modstandsdygtighedsforanstaltninger
- e) tilrettelægge fælles møder med NIS-samarbejdsgruppen, der er nedsat i henhold til artikel 14, stk. 1, eller EU-CyCLONe, der er nedsat i henhold til artikel 16, stk. 1, i direktiv (EU) 2022/2555, for at udveksle relevante oplysninger i forbindelse med rumsektoren vedrørende cybertrusler, hændelser, sårbarheder, bevidstgørelsesinitiativer, uddannelse, øvelser og færdigheder, kapacitetsopbygning, standarder og tekniske specifikationer.

3. EUSRN består af repræsentanter for de kompetente myndigheder, Kommissionen, agenturet og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten).

Hvis det er relevant, kan Kommissionen eller agenturet indbyde repræsentanter for andre EU-institutioner, -agenturer eller -organer, navnlig Den Europæiske Unions Agentur for Cybersikkerhed (ENISA), Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) eller Den Europæiske Unions Militærstab (EUMS), til at deltage i særlige møder i EUSRN.

4. EUSRN udveksler regelmæssigt oplysninger med og rapporterer til netværket af enheder, der håndterer IT-sikkerhedshændelser ("CSIRT-netværket"), jf. artikel 15 i direktiv (EU) 2022/2555, til ENISA og til netværket af europæiske cyberkriseforbindelsesorganisationer (EU-CyCLONe), jf. nævnte direktivs artikel 16, med henblik på at tilvejebringe situationsopdateringer og vurderinger i forbindelse med væsentlige hændelser, der påvirker de aktiver, der er omhandlet i nærværende forordnings artikel 5, stk. 1, nr. 21), og drøfte eventuelle konsekvenser, som væsentlige hændelser kan have for andre sektorer og tjenester, der er omfattet af nævnte direktivs anvendelsesområde.
5. Kommissionen sikrer koordinering mellem EUSRN og gruppen for kritiske enheders modstandsdygtighed, der er nedsat i henhold til artikel 19 i direktiv (EU) 2022/2557, og mellem henholdsvis EUSRN og den samarbejdsgruppe, der er nedsat i henhold til artikel 14 i direktiv (EU) 2022/2555.
6. EUSRN mødes regelmæssigt og mindst to gange om året. Agenturet leder de tekniske arbejdsgrupper.

Ud over de regelmæssige møder, der er omhandlet i første afsnit, afholder EUSRN hver 18. måned en generel samling, der har til formål at lette det strategiske samarbejde på rumområdet og udveksle relevante ajourføringer og analyser. Kommissionen leder generalforsamlingerne.

AFDELING 4

INFORMATIONSDUDVEKSLING OG OPLYSNING

Artikel 95

Udveksling af oplysninger om cybertrusler

1. EU-rumoperatører kan på frivillig basis indbyrdes udveksle relevante oplysninger på cybersikkerhedsområdet, herunder relevante oplysninger om cyberangreb, cybertrusler, elektronisk indblanding såsom jamming, spoofing, oplysninger om kompromitteringsindikatorer, kontradiktoriske taktikker, teknikker og procedurer, nærvedhændelser, sårbarheder, trusselsaktørspecifikke oplysninger og dele cybersikkerhedsadvarsler og -anbefalinger om konfigurationen af cybersikkerhedsværktøjer, der gør det muligt at opdage cyberangreb, i det omfang en sådan udveksling af oplysninger:
 - a) har til formål at forebygge, opspore, reagere på eller komme sig efter hændelser eller afbøde virkningerne heraf
 - b) øger cybersikkerhedsniveauet og den overordnede modstandsdygtighed hos EU-rumoperatører, navnlig ved at øge bevidstheden om cybertrusler, ved at begrænse eller hindre sådanne truslers evne til at sprede sig, ved at støtte udviklingen af forsvarskapaciteter og fælles viden om sårbarhedsafhjælpning, trusselssporing, inddæmnings- og forebyggelsesteknikker, afbødningsstrategier, reaktions- og genopretningsfaser eller ved at fremme samarbejdsbaseret forskning i cybertrusler mellem offentlige og private enheder
 - c) finder sted inden for betroede fællesskaber af EU-rumoperatører
 - d) gennemføres gennem ordninger, der beskytter de udvekslede oplysningers potentielt sensitive karakter og er omfattet af et adfærdskodeks med fuld respekt for forretningshemmeligheder, beskyttelse af personoplysninger i overensstemmelse med forordning (EU) 2016/679 og retningslinjer for konkurrencepolitikken.
2. De ordninger, der er omhandlet i stk. 1, litra d), skal:
 - a) præcisere betingelserne for at indgå og reglerne for at deltage i ordninger for udveksling af oplysninger samt den type oplysninger, der skal udveksles
 - b) præcisere de operationelle aspekter såsom brug af særlige IKT-platforme og automatiseringsværktøjer
 - c) fastsætte de nærmere regler for inddragelsen af offentlige myndigheder i informationsudvekslingsordningerne og den kapacitet, i hvilken disse myndigheder kan deltage i sådanne ordninger.
3. EU-rumoperatører underretter de kompetente myndigheder om deres deltagelse i de ordninger for udveksling af cybersikkerhedsoplysninger, der er omhandlet i stk. 1, ved indtræden i og udtræden af sådanne ordninger.
4. Kommissionen letter med bistand fra agenturet oprettelsen af de ordninger for udveksling af cybersikkerhedsoplysninger, der er omhandlet i stk. 1, litra d), ved at støtte eller fremme aktiviteterne i EU's center for udveksling og analyse af oplysninger i rummet.

Kapitel III

RUMAKTIVITETERS MILJØMÆSSIGE BÆREDYGTIGHED

Artikel 96

Rumaktiviteters miljøaftryk

1. Bæredygtighed omfatter bæredygtighed i rummet og bæredygtighed på jorden (miljømæssig bæredygtighed).
2. EU-rumoperatører, bortset fra dem, der er omhandlet i artikel 10, stk. 4, beregner miljøaftrykket af de rumaktiviteter, de udfører.
3. EU-rumoperatører skal ved kontrakt kræve, at deres leverandører leverer alle de data, som EU-rumoperatørerne har brug for til at opfylde den forpligtelse, der er omhandlet i stk. 2.
4. Som led i ansøgningen om tilladelse, jf. artikel 6, skal ansøgere indgive en deklaration af miljøaftryk til de kompetente myndigheder.
5. Deklarationen af miljøaftryk attesterer, at EU-rumoperatørerne i overensstemmelse med artikel 97 har beregnet miljøaftrykket for de rumaktiviteter, de har til hensigt at udføre.
6. Den i stk. 4 omhandlede deklaration af miljøaftryk ledsages af følgende:
 - a) et miljøaftrykscertifikat, der udstedes i overensstemmelse med artikel 98, stk. 2
 - b) den miljøaftryksundersøgelse, der understøtter resultaterne af deklarationen af miljøaftryk
 - c) de aggregerede og opdelte datasæt på grundlag af miljøaftrykket, som er beregnet i overensstemmelse med stk. 2
 - d) dokumentation for fremsendelse af de aggregerede og opdelte datasæt til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 99, stk. 1, første afsnit.
7. Deklarationen af miljøaftryk skal indeholde følgende oplysninger:
 - a) EU-rumoperatørernes navn, registrerede firmanavn eller registrerede varemærke, postadresse og elektroniske kommunikationsmidler
 - b) oplysninger om den type rumaktiviteter, der planlægges udført, og den type produkter, stoffer eller materialer, som deklarationen af miljøaftryk finder anvendelse på
 - c) dokumentation for, at miljøaftrykket er blevet beregnet og kontrolleret i overensstemmelse med de beregnings- og kontrolregler, der er fastsat i den gennemførte retsakt vedtaget i henhold til artikel 97, stk. 4
 - d) den præstationsklasse for miljøaftryk, som rumfartøjet tilhører, i overensstemmelse med reglerne i den gennemførelsesretsakt, der er vedtaget i henhold til artikel 97, stk. 4.

Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage gennemførelsesretsakter i henhold til undersøgelsesproceduren i artikel 114, stk. 2, med henblik på at fastlægge modellerne for og indholdet af de oplysninger, der skal indberettes i henhold til stk. 6, første afsnit.

8. Indtil den 31. december 2031 er følgende EU-rumoperatører fritaget for forpligtelserne i artikel 96-100:
- a) små virksomheder
 - b) forsknings- og uddannelsesinstitutioner.

Artikel 97

Beregning og kontrol af rumaktiviteternes miljøaftryk

1. Rumaktiviteternes miljøaftryk omfatter de rummissioner, der udføres i et hvilket som helst jordkredsløb, herunder kirkegårdskredsløb.
2. Den beregning, der er omhandlet i artikel 96, stk. 2, omfatter samtlige de aktiviteter, der udføres i løbet af en rummissions livscyklus, herunder i de indledende faser, såsom konstruktion og udvikling, fremstillingsfasen, driftsfasen og fasen ved endt livscyklus.
3. Miljøaftrykket af rumaktiviteter, der gennemføres inden for rammerne af Unionens rumprogram og Unionens program for sikker konnektivitet, omfatter de komponenter, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra a)-c) og e), i forordning (EU) 2021/696, og i [artikel 1 i forordning \(EU\) 2023/588](#).
4. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage gennemførelsesretsakter i henhold til undersøgelsesproceduren i artikel 114, stk. 2, med henblik på at præcisere metoden til beregning og kontrol af rumaktiviteters miljøaftryk under hensyntagen til videnskabeligt velfunderede vurderingsmetoder og de relevante internationale standarder, der er i overensstemmelse med Kommissionens henstilling (EU) 2021/2279⁽¹⁸⁾. Disse gennemførelsesretsakter revideres for at tage hensyn til den videnskabelige og teknologiske udvikling og tilpasse dem til den teknologiske udvikling.

Artikel 98

Miljøaftrykscertifikat

1. Ved ansøgning om tilladelse i henhold til artikel 7, stk. 1, skal en ansøger være i besiddelse af et certifikat, der attesterer, at miljøaftrykket af vedkommendes planlagte rumaktiviteter er blevet beregnet i overensstemmelse med kravene i artikel 96, stk. 2.
2. Det i stk. 1 omhandlede certifikat udstedes af et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter, der gennemfører en teknisk vurdering, herunder kontrol og validering, med henblik på artikel 96-100.

Artikel 99

Fremsendelse af datasæt til EU-databasen vedrørende miljøaftryk

⁽¹⁸⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2021/2279 af 15. december 2021 om anvendelsen af miljøaftryksmetoderne til at måle og formidle produkters og organisationers miljøpræstationer over hele deres livscyklus (EUT L 471 af 30.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2279/oj>).

1. Inden ansøgerne ansøger om tilladelse, jf. artikel 7, stk. 1, fremsender de de aggregerede og opdelte datasæt, der er omhandlet i artikel 96, stk. 6, litra c), til Kommissionen.

Kommissionen integrerer disse datasæt i EU-databasen, der lagrer data vedrørende miljøaftryk, og udsteder et bevis for modtagelse til ansøgerne.

2. Senest to uger efter datoen for underretningen af tredjelandsumoperatører og internationale organisationer om afgørelsen om deres registrering i EU-registret over rumobjekter sender agenturet med henblik på integration i EU-databasen vedrørende miljøaftryk Kommissionen de aggregerede og opdelte datasæt, der er omhandlet i artikel 96, stk. 6, litra c), som disse udbydere af rumtjenester har indgivet i henhold til artikel 15, stk. 1, første afsnit, eller artikel 15, stk. 2, i deres ansøgning om registrering i EU-registret over rumobjekter.

Kommissionen udsteder et bevis for modtagelse.

3. Kommissionen sikrer fortroligheden af de data, der indgår i de opdelte datasæt.
4. De aggregerede datasæt, der er omhandlet i stk. 1, gøres offentligt tilgængelige af Kommissionen gennem EU-databasen vedrørende miljøaftryk.

Artikel 100

Anvendelse af opdelte datasæt som grundlag for politikudformning

1. Kommissionen gør udelukkende brug af de opdelte datasæt, der er omhandlet i artikel 99, som grundlag for politikudformningsaktiviteter og med henblik på reguleringsmæssige ajourføringer og generering af afledte datasæt.
2. EU-rumoperatører, tredjelandsumoperatører og internationale organisationer bevarer det fulde ejerskab til de data, der indgår i de aggregerede og opdelte datasæt, der fremsendes i henhold til artikel 99.
3. Unionen erhverver eksklusivt globalt ejerskab af intellektuelle ejendomsrettigheder i forbindelse med de afledte datasæt, der genereres på grundlag af de opdelte datasæt, der er omhandlet i stk. 1.

Kapitel IV OPERATIONER OG TJENESTER I RUMMET

Artikel 101

Operationer og tjenester i rummet

1. EU-rumoperatører, der udfører operationer og tjenester i rummet, skal opfylde kravene i denne artikel og bilag VIII fra den 1. januar 2034.
2. Hvad angår EU-ejede aktiver skal rumfartøjer over minisatellitklassen, der drives af EU-rumoperatører, have en minimal teknisk kapacitet til at modtage rumtjenester.
3. Med henblik på at sikre den minimale tekniske kapacitet, der er omhandlet i stk. 2, skal et kunderumfartøj, der drives af EU-rumoperatører, være udstyret med særlige grænseflader til rumfartøjers tjenester (SSI'er).
4. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 for yderligere at supplere denne forordning ved at angive:

- a) hovedtrækkene i den særlige driftstilstand for tjenesten, der sikrer, at kundens rumfartøj samarbejder, og minimerer risikoen for kollision og funktionsfejl efter tjenesten
 - b) hvis rumaffaldsobjekter truer andre rumfartøjer og øger risikoen for kredsløbsforurening, de krav, der er nødvendige for at gøre det muligt at fjerne affald fra kredsløb ved hjælp af operationer og tjenester i rummet (aktiv affaldsfjernelse), herunder de krav, der gælder for operationskonceptet.
5. Kommissionen fastlægger ved gennemførelsesretsakter:
- a) designprincipperne for de særlige SSI'er, der er omhandlet i stk. 3
 - b) designprincipperne for sammensatte og udskiftelige funktionelle satellitmoduler, der kan tilsluttes et rumfartøj for at levere ny rumfartøjsfunktionalitet eller nyttelast ved hjælp af SSI'er.
- Disse gennemførelsesretsakter vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren, jf. artikel 114, stk. 2.

KAPITEL V

REGLER FOR KREDSLØBSTRAFIK

Artikel 102

Tilsynskontrol og opdateringer fra den kollisionsforebyggende enhed

1. En kompetent myndighed kan anmode den EU-udbyder af kollisionsforebyggende rumtjenester, der er omhandlet i artikel 64, stk. 1, om at give den ajourførte oplysninger om sine rumfartøjer i forbindelse med den årlige rapportering eller specifikke undersøgelser, der foretages af EU-rumfartøjsoperatører.
2. Efter modtagelse af en sådan anmodning aflægger den i artikel 64, stk. 1, omhandlede EU-udbyder af kollisionsforebyggende rumtjenester rapport til den kompetente myndighed om, hvorvidt:
 - a) de foranstaltninger, som EU-rumfartøjsoperatøren har indført, opfylder de krav, der er skitseret i de planer for afbødning af rumaffald, der er omhandlet i artikel 70, stk. 2, første afsnit, i alle faser af rummissionen
 - b) kredsløbspositionen er i overensstemmelse med det valgte kredsløb, jf. artikel 69
 - c) EU-rumfartøjsoperatøren opfylder kravene i artikel 64, stk. 1-4, og, hvis det er relevant, i artikel 101, stk. 3.

Artikel 103

Betingelser for kollisionsforebyggende manøvrer i tilfælde af en hændelse af stor interesse

1. Når den kollisionsforebyggende enhed, der er omhandlet i artikel 64, stk. 1, offentliggør en varslings om en episode af stor interesse mellem to manøvreedygtige rumfartøjer og beslutter, at et af de to berørte rumfartøjer skal udføre en kollisionsforebyggende manøvre, baseres dens foreslåede kollisionsforebyggende manøvre på følgende principper:
 - a) Der skal tages størst muligt hensyn til beskyttelsen af bemandede fartøjer.

- b) Den indledende kollisionsrisiko skal reduceres med mindst én størrelsesorden under manøvretærsklen for varslings af episoder af stor interesse.
 - c) Der må ikke skabes urimelige risici for sekundære konjunktioner.
2. Hvis begge rumfartøjer er registreret hos den kollisionsforebyggende enhed, der er omhandlet i artikel 64, stk. 1, skal EU-rumfartøjsoperatører søge at nå til enighed om en strategi for gennemførelse af den kollisionsforebyggende manøvre, der er omhandlet i stk. 1, under koordinering fra den pågældende kollisionsforebyggende enhed inden for en rimelig frist.
3. Hvis der ikke kan opnås enighed i henhold til stk. 2 inden for en rimelig frist, foreslår den kollisionsforebyggende enhed, der er omhandlet i artikel 64, stk. 1, en handlingsplan. Denne strategi skal tage hensyn til reglerne om vejret, der som minimum er baseret på følgende elementer:
- a) beskyttelse af mandskabsfartøjet
 - b) inddragelse af et rumfartøj, der er en del af en konstellation
 - c) den operationelle kapacitet for kollisionsforebyggende manøvrer
 - d) rumfartøjets tilstand
 - e) excentriciteten af rumfartøjets kredsløb
 - f) rumfartøjets alder
 - g) fasen og typen af den respektive rummission.
4. Hvis et af de to rumfartøjer ikke er registreret hos den kollisionsforebyggende enhed, der er omhandlet i artikel 64, stk. 1, etablerer denne enhed kontakt med det pågældende rumfartøj.
5. I tilfælde af vellykket kontakt i henhold til stk. 4 skal den kollisionsforebyggende enhed, der er omhandlet i artikel 64, stk. 1, så vidt muligt:
- a) udveksle oplysninger om de værktøjer og metoder, der anvendes til beregning af kollisionsrisici
 - b) dele alle de nødvendige data og beregningsresultater for at sikre, at kollisionen undgås
 - c) i samarbejde med begge rumfartøjers operatører fastlægge de bedste kollisionsforebyggende manøvrer under hensyntagen til elementerne i manøvrernes handlingsplan, jf. stk. 3.
6. Hvis den kontakt, der er omhandlet i stk. 4, ikke lykkes, eller hvis der efter en rimelig frist ikke kan indledes kontakt, anbefaler den kompetente myndigheds enhed, der er omhandlet i artikel 64, stk. 1, EU-rumfartøjsoperatøren en handlingsplan, der som minimum sikrer overholdelse af principperne i stk. 1, og underretter den anden EU-rumfartøjsoperatør om den påtænkte handling.

Kapitel VI

STANDARDISERING OG FÆLLES SPECIFIKATIONER

Artikel 104

Standarder

1. Kommissionen skal i overensstemmelse med [artikel 10, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1025/2012](#) anmode en eller flere europæiske standardiseringsorganisationer om at udarbejde standarder vedrørende følgende væsentlige krav:
 - a) kravene i artikel 72, stk. 2, første afsnit, med henblik på at påvise overensstemmelse med artikel 72, stk. 1
 - b) kravene i artikel 25, stk. 5, første afsnit, med henblik på at påvise overensstemmelse med artikel 25, stk. 2.Ved udarbejdelsen af de standardiseringsanmodninger, der er omhandlet i første afsnit, kan Kommissionen tage hensyn til eksisterende europæiske eller internationale standarder eller standarder under udvikling for at forenkle udviklingen af standarder i overensstemmelse med [forordning \(EU\) nr. 1025/2012](#).
2. Hvis betingelserne i stk. 3 er opfyldt, vedtager Kommissionen gennemførelsesretsakter, der fastsætter fælles specifikationer, som omfatter de tekniske krav, der giver mulighed for at opfylde de væsentlige krav, der er omhandlet i stk. 1, første afsnit.
3. De i stk. 2 omhandlede gennemførelsesretsakter vedtages i følgende tilfælde, hvis Kommissionen i henhold til [artikel 10, stk. 1, i forordning \(EU\) nr. 1025/2012](#) har anmodet en eller flere europæiske standardiseringsorganisationer om at udarbejde en standard for de væsentlige krav, der er omhandlet i stk. 1, første afsnit, og en af følgende situationer opstår:
 - a) kravene er ikke omfattet af de harmoniserede standarder eller dele deraf, hvis referencer er offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*
 - b) kravene er omfattet af harmoniserede standarder eller dele deraf, hvis referencer er offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, men anvendelsen af disse standarder eller dele deraf medfører manglende overensstemmelse med de væsentlige krav
 - c) hvis Kommissionen finder, at der er behov for at løse et presserende problem.Disse gennemførelsesretsakter vedtages i henhold til rådgivningsproceduren, jf. artikel 114, stk. 3.

Afsnit V

ÆKVIVALENSAFGØRELSE, INTERNATIONALE AFTALER OG ORDNINGER FOR INTERNATIONALE ORGANISATIONER

Artikel 105

Ækvivalens

1. Kommissionen kan på grundlag af en detaljeret vurdering vedtage en ækvivalensafgørelse ved hjælp af gennemførelsesretsakter i overensstemmelse med artikel 114, stk. 2, hvoraf det fremgår, at et tredjeland retlige og tilsynsmæssige rammer sikrer, at de tredjelandsumoperatører, der er etableret i det pågældende tredjeland, opfylder retligt bindende krav, der er ækvivalente med kravene i denne forordning, og er underlagt et effektivt tilsyn og en effektiv håndhævelse i det pågældende tredjeland.

2. Et tredjelands retlige og tilsynsmæssige rammer anses kun for at være ækvivalente med denne forordning, hvis de mindst opfylder følgende betingelser:
- a) de tredjelandsumoperatører, der er etableret i det pågældende tredjeland, er underlagt krav om tilladelse og løbende effektivt tilsyn og effektiv håndhævelse
 - b) de tredjelandsumoperatører, der er etableret i det pågældende tredjeland, er underlagt retligt bindende regler, der er ækvivalente med kravene i artikel 15
 - c) det pågældende tredjelands retlige og tilsynsmæssige rammer indeholder et effektivt ækvivalent system til anerkendelse af udbydere af rumtjenester, der er meddelt tilladelse i henhold til tredjelandes retlige ordninger.
3. Kommissionen kan knytte særlige betingelser til ækvivalensafgørelserne, f.eks. hvis omfanget og rækkevidden af de rumbaserede data eller rumtjenester, der leveres af tredjelandsumoperatører, sandsynligvis vil være af strategisk betydning for Unionen, eller for at sikre, at Kommissionen, agenturet og de kompetente myndigheder har de nødvendige værktøjer til at forhindre regelarbitrage.
- Det skal af afgørelsen fremgå, om den bevilges for en bestemt periode.
4. Kommissionen underretter hvert år Europa-Parlamentet og Rådet om de ækvivalensafgørelser, som Kommissionen har truffet eller trukket tilbage i rapporteringsåret.
5. Agenturet etablerer samarbejdsordninger med de relevante kompetente myndigheder i de tredjelande, hvis retlige og tilsynsmæssige ramme anses for at være tilsvarende, jf. stk. 1.

Sådanne ordninger skal som minimum præcisere:

- a) mekanismerne for udveksling af oplysninger mellem agenturet og de relevante tilsynsmyndigheder i de berørte tredjelande, herunder adgang til alle de oplysninger om tredjelandsumoperatører, der er godkendt i tredjelandene, som agenturet anmoder om
 - b) mekanismerne for øjeblikkelig underretning af agenturet, hvis et tredjelands kompetente myndighed finder, at de tredjelandsumoperatører, som agenturet har registreret i EU-registret over rumobjekter i henhold til artikel 24, overtræder betingelserne for tilladelse i det pågældende tredjeland eller anden lovgivning, som disse tredjelandsumoperatører er forpligtet til at overholde
 - c) procedurerne for koordinering af aktiviteter, herunder undersøgelser og kontrol på stedet, som agenturet kan foretage i samarbejde med medlemsstaternes kompetente myndigheder efter behørigt at have underrettet tredjelandets kompetente myndighed herom.
6. Kommissionen overvåger i samarbejde med agenturet, om et tredjelands retlige og tilsynsmæssige rammer fortsat er ækvivalente med kravene i denne forordning.
- Hvis et tredjelands retlige og tilsynsmæssige rammer ophører med at være ækvivalente, ophæver Kommissionen den pågældende ækvivalensafgørelse.

Artikel 106

Internationale aftaler med tredjelande

1. Unionen kan indgå samarbejdsaftaler med tredjelande om spørgsmål, der er omfattet af denne forordning, navnlig for at:
 - a) fremme den gensidige anerkendelse af regler om spørgsmål, der er omfattet af denne forordning
 - b) lette den gensidige anerkendelse af tekniske vurderinger, der foretages af kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter og af relevante myndigheder og tekniske organer i tredjelande
 - c) fastsætte de nærmere bestemmelser og procedurer for undtagelsen for opsendelsestjenester, jf. artikel 19
 - d) Fastsætte betingelserne for anvendelse i Unionen af rumtjenester eller rumbaserede data, der leveres af en tredjelandsumoperatør, som er en statslig enhed, eller som driver eller ejer militære aktiver i ruminfrastruktur, herunder til civil brug.
2. Agenturet kan samarbejde med andre relevante tilsynsmyndigheder i tredjelande end dem, der er omhandlet i stk. 1, litra b), og kan med forbehold af Kommissionens godkendelse indgå aftalememoranda og samarbejdsordninger med sådanne myndigheder eller med internationale organisationers organer.

Artikel 107

Ordninger for internationale organisationer

1. Kommissionen kan ved hjælp af bidragsaftaler overdrage gennemførelsen af opgaver i forbindelse med driften af EU-ejede aktiver til en international organisation.

I disse bidragsaftaler fastsættes betingelserne og de praktiske og operationelle ordninger for kontrollen med den pågældende internationale organisations anvendelsen af kravene i afsnit IV.
2. Hvis en international organisation driver de aktiver, der er omhandlet i artikel 5, stk. 1, nr. 21), sikrer medlemsstaterne, at den pågældende internationale organisation opfylder kravene i afsnit IV i forbindelse med de tilladelser, der er omhandlet i artikel 6, stk. 1.
3. Hvis en international organisation driver sine egne ruminfrastrukturaktiver, bestræber Unionen sig på at indgå aftaler med den pågældende internationale organisation.

Den aftale, der er omhandlet i første afsnit, fastsætter betingelserne og de praktiske og operationelle ordninger for at sikre kontrollen med den pågældende internationale organisation anvendelse af kravene i afsnit IV under behørig hensyntagen til dens institutionelle rammer.

Artikel 108

Forbindelserne med Den Europæiske Rumorganisation

1. Unionen bestræber sig på at indgå en aftale med Den Europæiske Rumorganisation (ESA) for at fremme de mål, der forfølges med denne forordning, og styrke samarbejdet mellem Unionen og ESA.
2. I den i stk. 1 omhandlede aftale fastsættes betingelserne for ESA's gennemførelse af kravene i afsnit IV og de praktiske og operationelle ordninger til sikring af kontrollen med anvendelsen af sådanne krav, navnlig:

- a) hvis ESA ikke er operatør af EU-ejede aktiver, de ordninger, der er nødvendige for, at ESA kan foretage den tekniske vurdering, der gør det muligt for Kommissionen at vurdere, om EU-rumoperatøren af EU-ejede rumaktiver overholder kravene i forordningen med henblik på udstedelse af tilladelsen og gennemførelse af det løbende tilsyn, der er omhandlet i artikel 11, stk. 1, første afsnit
 - b) hvis EU-ejede aktiver enten drives eller ejes af ESA, de nødvendige ordninger og betingelser for at tillade de tekniske vurderingsaktiviteter og godkendelses- og tilsynsopgaverne
 - c) enhver form for støtte, som ESA kan yde med hensyn til de tekniske specifikationer, der er nødvendige for standardisering under Kommissionens tilsyn, samtidig med at der tages hensyn til de eksisterende internationale tekniske standarder for rumaktiviteter.
3. ESA kan yde støtte til medlemsstaterne ved at foretage tekniske vurderinger i henhold til artikel 8, stk. 1, litra b).
- Den i stk. 1 omhandlede aftale skal fastsætte betingelserne for, at ESA kan anerkendes som et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter.
4. Efter anmodning fra Kommissionen kan ESA deltage som observatør eller medlem i enhver relevant rådgivende gruppe af teknisk art, der måtte blive nedsat i henhold til denne forordning.

Afsnit VI

STØTTEFORANSTALTNINGER

Kapitel I

KAPACITETSOPBYGGENDE FORANSTALTNINGER

Artikel 109

Kapacitetsopbygning

1. Kommissionen støtter rumoperatører, kompetente myndigheder og kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter i gennemførelsen af denne forordning ved:
- a) i tæt samarbejde med agenturet og ENISA, hvor det er relevant, at udvikle vejledningsmateriale, metoder og bedste praksis vedrørende følgende:
 - i) anvendelse i forbindelse med offentlige udbudsprocedurer, der gennemføres på nationalt plan, af EU-rumsikkerhedsmærker, der er udstedt i overensstemmelse med artikel 112, stk. 4
 - ii) krav, der gælder for nye områder eller for områder under udvikling, f.eks. servicering i kredsløb eller regler for kredsløbstrafik
 - iii) i givet fald andre spørgsmål, der er omfattet af denne forordning
 - b) med bistand fra agenturet at fremme samarbejde og informationsudveksling om spørgsmål, der er omfattet af afsnit IV, kapitel II, ved at lette oprettelsen af ordninger for informationsudveksling som omhandlet i artikel 29 i direktiv (EU) 2022/2555.

2. Kommissionen støtter kapacitetsopbygning samt forsknings- og innovationsaktiviteter ved at medfinansiere fælles forsknings- og udviklingsprojekter for at muliggøre industriens indførelse af teknologiske løsninger, der letter overholdelsen af kravene i denne forordning på følgende områder:
 - a) udvikling af krypteringsteknologier og -protokoller
 - b) udvikling af sikkerhedssystemer om bord
 - c) udvikling af teknologier og koncepter vedrørende operationer og tjenester i rummet
 - d) alle andre spørgsmål, der er omfattet af denne forordning.Kommissionen vedtager delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 113 med henblik på at supplere denne forordning ved at præcisere de forhold, der er omhandlet i første afsnit, litra c).
3. Kommissionen finansierer:
 - a) udviklingen af standarder for neutralisatorer til løfteraketter
 - b) leveringen af vouchere til støtte for rumoperatørers deltagelse i coachingprogrammer, der har til formål at kompensere for en del af de omkostninger, der er afholdt i forbindelse med gennemførelsen af kravene i artikel 96, stk. 2.
4. Kommissionen letter adgangen til den trusselsbaserede gennemtrængningsprøvning, der er omhandlet i artikel 88, stk. 3, første afsnit, ved at kortlægge tilgængeligheden af sådanne prøvetjenester i Unionen og ved at udvikle rammekontrakter for at sikre hurtig og økonomisk overkommelig adgang, navnlig for SMV'er og små midcapvirksomheder.

Artikel 110

Informationsportal

1. Kommissionen opretter og forvalter med støtte fra agenturet en informationsportal til støtte for denne forordning ("informationsportalen").
2. Informationsportalen udfører følgende opgaver:
 - a) bistår rumoperatører med gennemførelsen af denne forordning
 - b) tilvejebringer tjeklister for overholdelse for at lette frivillig tilslutning til de EU-rummærkningsordninger, der er oprettet i henhold til artikel 111, stk. 4, første afsnit
 - c) støtter ethvert relevant centralt kontaktpunkt, der er oprettet af medlemsstaterne.
3. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om eventuelle nationale helpdeskportaler, der er oprettet til at håndtere forespørgsler om regler, procedurer og tilladelsesprocedurer.

Kommissionen sikrer sådanne helpdeskportalers interoperabilitet med informationsportalen.

Kapitel II

EU-RUMMÆRKNINGSRAMMEN

Artikel 111

EU-rummærkningsordninger

1. Kommissionen udvikler en EU-rummærkningsramme for at fremme øget frivillig overholdelse af høje standarder for beskyttelse af rumaktiviteter.
EU-rummærkningsrammen består af EU-mærkningsordninger som omhandlet i stk. 2 og 3.
2. En EU-rummærkningsordning fastsætter de detaljerede krav for at:
 - a) begrænse de risici, der er forbundet med rumaffald
 - b) forbedre sikkerheden og bæredygtigheden for rumobjekter i kredsløb, sikkerheden for luftfartøjer under flyvning eller sikkerheden for personer og ejendom på jorden ved udførelsen af rumaktiviteter
 - c) reducere rumfartøjers lysforurening
 - d) reducere rumfartøjers radioforurening
 - e) sikre ruminfrastrukturens modstandsdygtighed, navnlig med hensyn til kritiske aktiver og forsyningskædens modstandsdygtighed
 - f) muliggøre operationer og tjenester i rummet
 - g) bidrage til at mindske miljøvirkningerne af at udføre rumaktiviteter.
3. Efter anmodning fra Kommissionen udarbejder agenturet et forslag til en ordning eller foreslår en ajourføring af en eksisterende EU-rummærkningsordning.
En EU-rummærkningsordning kan angive et eller flere af følgende beskyttelsesniveauer for de specifikke rummissioner, -tjenester eller -produkter, den omfatter: "grundlæggende", "betydeligt" eller "højt".
I så fald sikres det, at det specificerede beskyttelsesniveau står i et rimeligt forhold til det beskyttelsesniveau, der er forbundet med de krav, der er fastsat i den respektive EU-rummærkningsordning.
4. Kommissionen vedtager ved gennemførelsesretsakter:
 - a) en skabelon for elementerne i EU-rummærkningsordningen, herunder dens varighed
 - b) EU-rummærkningsordninger baseret på forslaget til ordning eller ajourføringer af en eksisterende EU-rummærkningsordning.Disse gennemførelsesretsakter vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren, jf. artikel 114, stk. 2.
5. Agenturet vedligeholder et særligt websted med ajourførte oplysninger om og offentliggørelse af EU-rummærkningsordningerne og EU-rummærkerne.

Artikel 112

Tildeling og anvendelse af et EU-rummærke

1. Hvis en rumoperatør har til hensigt at opnå et EU-rummærke, indgiver den pågældende rumoperatør en ansøgning til agenturet om EU-rummærket ledsaget af et detaljeret teknisk dossier, der dokumenterer opfyldelsen af de krav, der er fastsat i den eller de EU-mærkningsordninger, for hvilke der ansøges om EU-rummærket.
Agenturet underretter straks Kommissionen om ansøgningen.
2. Agenturet forelægger Kommissionen en detaljeret udtalelse om ansøgningens overensstemmelse med kravene i den eller de relevante EU-rummærkningsordninger.
3. På grundlag af agenturets vurdering træffer Kommissionen afgørelse om ansøgningerne ved hjælp af gennemførelsesretsakter.
4. Agenturet udsteder EU-rummærker til rumoperatører, hvis ansøgninger er blevet godkendt af Kommissionen i overensstemmelse med stk. 3, for en periode, som specificeres i den tilsvarende EU-rummærkningsordning.
5. Agenturet kontrollerer regelmæssigt på eget initiativ eller efter klage, at en indehaver af et EU-rummærke opfylder det respektive EU-rummærkes krav. Hvis agenturet fastslår, at indehaveren af et EU-rummærke ikke opfylder kravene, tilbagekalder det EU-rummærket. Inden agenturet tilbagekalder EU-rummærket, skal det give indehaveren af EU-rummærket mulighed for at indgive en begrundet erklæring.
6. Indehaveren af et EU-rummærke underretter agenturet om eventuelle efterfølgende konstaterede uregelmæssigheder vedrørende den mærkede rummission, den mærkede rumtjeneste eller det mærkede rumprodukt, som kan have indvirkning på overholdelsen af kravene i det respektive EU-rummærke.
7. Falsk eller vildledende reklame eller anvendelse af et EU-rummærke eller et logo, der fører til forveksling med et EU-rummærke, er forbudt.

Afsnit VII

OVERGANGSBESTEMMELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 113

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 41, stk. 3, artikel 44, stk. 3, artikel 56, stk. 9, første afsnit, artikel 70, stk. 4, artikel 78, stk. 3, artikel 79, stk. 4, artikel 82, stk. 4, artikel 83, stk. 5, artikel 84, stk. 5, artikel 85, stk. 4, artikel 86, stk. 4, artikel 92, stk. 4, artikel 93, stk. 7, andet afsnit, artikel 101, stk. 4, første afsnit, og artikel 109, stk. 2, andet afsnit, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode fra den 1. januar 2027.
3. For hver delegeret retsakt, der er omhandlet i stk. 2, forelægger agenturet efter at have gennemført offentlige høringer Kommissionen formelle tekniske udtalelser senest den 1. juli 2028. I spørgsmål, der er omfattet af afsnit IV, kapitel II, hører agenturet ENISA.
4. Den i artikel 41, stk. 3, artikel 44, stk. 3, artikel 56, stk. 9, første afsnit, artikel 70, stk. 4, artikel 78, stk. 3, artikel 79, stk. 4, artikel 82, stk. 4, artikel 83, stk. 5, artikel 84, stk. 5, artikel 85, stk. 4, artikel 86, stk. 4, artikel 92, stk. 4, artikel 93, stk. 7, andet

afsnit, artikel 101, stk. 4, første afsnit, og artikel 109, stk. 2, andet afsnit, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet.

En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

5. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning af 13. april 2016.
6. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
7. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 41, stk. 3, artikel 44, stk. 3, artikel 56, stk. 9, første afsnit, artikel 70, stk. 4, artikel 78, stk. 3, artikel 79, stk. 4, artikel 82, stk. 4, artikel 83, stk. 5, artikel 84, stk. 5, artikel 85, stk. 4, artikel 86, stk. 4, artikel 92, stk. 4, artikel 93, stk. 7, andet afsnit, artikel 101, stk. 4, første afsnit, og artikel 109, stk. 2, andet afsnit, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 114

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i [forordning \(EU\) nr. 182/2011](#).
2. Når der henvises til dette stykke, finder [artikel 5 i forordning \(EU\) nr. 182/2011](#) anvendelse.
3. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.
4. Udvalget mødes i særlige forskellige sammensætninger på følgende måde:
 - a) sammensætning vedrørende sikkerhed
 - b) sammensætning vedrørende modstandsdygtighed
 - c) sammensætning vedrørende miljømæssig bæredygtighed
 - d) sammensætning vedrørende operationer og tjenester i rummet
 - e) sammensætning vedrørende rumbaseret data.
5. I overensstemmelse med de internationale aftaler, der er indgået af Unionen, kan repræsentanter for tredjelande eller internationale organisationer indbydes som observatører på udvalgets møder på de betingelser, der er fastsat i dets forretningsorden, under hensyntagen til Unionens sikkerhed.

Artikel 115

Tavshedspligt

1. Alle fortrolige oplysninger, der modtages, udveksles eller videregives i henhold til denne forordning af personer, organer eller myndigheder som omhandlet i stk. 2, er underlagt den i stk. 2 og 3 omhandlede tavshedspligt.
2. Uden at det berører udvekslingen og anvendelsen af oplysninger i overensstemmelse med denne forordning, gælder der tavshedspligt for alle personer, der arbejder eller har arbejdet for Kommissionen, agenturet, de kompetente myndigheder eller et kvalificeret teknisk organ for rumaktiviteter, en myndighed, en fysisk eller juridisk person, som de kompetente myndigheder eller de kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter har delegeret beføjelser og opgaver til, herunder revisorer og eksperter, som de har indgået kontrakt med.
3. Oplysninger, der er omfattet af tavshedspligt, herunder i forbindelse med udvekslingen af oplysninger mellem kompetente myndigheder i henhold til denne forordning og kompetente myndigheder, der er udpeget eller oprettet i overensstemmelse med direktiv (EU) 2022/2555 og direktiv (EU) 2022/2557, må ikke videregives til nogen anden person eller myndighed, medmindre der er hjemmel dertil i bestemmelser fastsat i EU-ret eller national ret.
4. Alle oplysninger, der udveksles i henhold til denne forordning mellem kompetente myndigheder, og som vedrører forretnings- eller driftsmæssige betingelser og økonomiske eller personlige anliggender, er fortrolige og underlagt tavshedspligt, undtagen når en kompetent myndighed på det tidspunkt, hvor meddelelsen indledes, erklærer, at sådanne oplysninger kan videregives, eller når en sådan videregivelse er nødvendig med henblik på retsforfølgning.

Artikel 116

Evaluerings og revision

1. Senest den 1. december 2035 og derefter hvert femte år forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om evalueringen af denne forordning, herunder en vurdering af rumaktiviteternes miljømæssige, økonomiske og sociale indvirkning på andre sektorer, og forelægger, hvis det er relevant, en rapport om sin revision, om nødvendigt ledsaget af et lovgivningsforslag. Rapporten offentliggøres.
2. Med henblik på den evaluering og revision, der er omhandlet i stk. 1, kan Kommissionen anmode agenturet og medlemsstaterne om at fremlægge data og oplysninger. Agenturet og medlemsstaterne fremsender straks de ønskede data og oplysninger til Kommissionen.
3. Ved gennemførelsen af den evaluering og revision, der er omhandlet i stk. 1, tager Kommissionen hensyn til udtalelser, holdninger og resultater fra agenturet, Europa-Parlamentet, Rådet, medlemsstaterne og de kompetente myndigheder samt andre relevante organer og organisationer eller relevante kilder.

Artikel 117

Rapporter til Kommissionen

Senest den 1. december 2031 og hvert år efter denne dato aflægger medlemsstaterne rapport til Kommissionen om status for gennemførelsen af denne forordning. Rapporten skal

indeholde oplysninger om håndhævelsesforanstaltninger og opdateringer om rumsektoren på nationalt plan, såsom konkurrencemæssige aspekter med indvirkning på det indre markeds funktion og elementer om offentlige og private udgiftsbehov.

I den første rapport oplyser medlemsstaterne Kommissionen om deres forberedende foranstaltninger og foranstaltninger, der er truffet på nationalt plan, herunder tilpasninger for at sikre en gnidningsløs anvendelse af denne forordning.

Artikel 118

Overgangsperiode

1. For tilladelser vedrørende aktiver, der efter planen skal opsendes efter den 1. januar 2030, og for hvilke den kritiske konstruktionsgennemgangsfase sluttede den [JO: beregner 12 måneder fra datoen for denne forordnings ikrafttræden], finder denne forordning først anvendelse fra den 1. januar 2032.
2. De kompetente myndigheder, for så vidt angår EU-rumoperatører, og agenturet, for så vidt angår tredjelandsrumoperatører, fastslår afslutningen af den kritiske konstruktionsgennemgangsfase, der er omhandlet i stk. 1, på det tidspunkt, hvor rumoperatørerne forelægger dokumentationen fra den relevante enhed, der ved kontrakt har fået overdraget den tekniske godkendelse af rumfartøjets design.

Artikel 119

Ikrafttræden og anvendelse

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den finder anvendelse fra den 1. januar 2030.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne
Formand
[...]

På Rådets vegne
Formand
[...]

OVERSIGT OVER FINANSIELLE OG DIGITALE VIRKNINGER

1. FORSLAGETS/INITIATIVETS RAMME

1.1. Forslagets/initiativets betegnelse

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om sikkerheden, modstandsdygtigheden og bæredygtigheden for rumaktiviteter i Unionen.

1.2. Berørt(e) politikområde(r)

En ny plan for bæredygtig velstand og konkurrenceevne i Europa

Velstand og konkurrenceevne

1.3. **Mål**

1.3.1. Generelt/generelle mål

Den foreslåede forordning har til formål at støtte udviklingen og funktionen af det indre marked for rumsektoren.

1.3.2. Specifikt/specifikke mål

Specifikt mål nr.

Forslaget fastsætter fire specifikke mål:

i) fastlægge en EU-ramme, der regulerer rumoperatørers adfærd i Unionen på en måde, der skaber et stabilt, forudsigeligt og konkurrencedygtigt erhvervsklima, der fremmer innovation

ii) sikre, at rumobjekter kan spores, og mindske genereringen af rumaffald fra rumaktiviteter

iii) skabe et sammenhængende referencescenarie for modstandsdygtighed for rumsektoren gennem en risikovurderingsramme og cybersikkerhedsregler, der er skræddersyet til ruminfrastrukturen

iv) en fælles metode til vurdering og måling af miljøvirkningerne af rumaktiviteter i Unionen.

1.3.3. Forventet/forventede resultat(er) og virkning(er)

Angiv, hvilke virkninger forslaget/initiativet forventes at få for modtagerne/målgrupperne.

Den foreslåede forordning vil forbedre betingelserne for et velfungerende indre marked for rumbaserede data og rumtjenester med en betydelig positiv indvirkning på EU's rumindustri og dens konkurrenceevne.

Udvikling af det indre marked for rummet vil betyde øget integration mellem medlemsstaterne, skabe betingelser for øget markedsadgang for virksomheder, fremme innovation i hele industrien, tiltrække flere private investeringer og mindske den administrative byrde for virksomhederne.

Indførelse af foranstaltninger til at sikre sporing af rumobjekter og reducere mængden af rumaffald vil bidrage til et sikrere og mere bæredygtigt rummiljø. Dette vil mindske risikoen for kollisioner og generering af rumaffald betydeligt og sikre både operationelle satellitter og langsigtet kredsløbsbæredygtighed.

Udviklingen af et sammenhængende referencescenarie for alle ruminfrastrukturens aktiver og gennemførelsen af risikovurderingsrammer, der er skræddersyet til

rumsektorens cybersikkerhedsbehov, vil styrke rumaktiviteternes modstandsdygtighed i Unionen over for cybertrusler. Dette vil opbygge tillid til interessenternes kapacitet, herunder private virksomheder og statslige organer, yderligere fremme udbredelsen af rumtjenester, tiltrække investeringer og fremme væksten i en robust og sikker rumindustri i EU.

Udviklingen af en fælles metode til måling af rumaktiviteters miljøpåvirkning vil lette informeret beslutningstagning baseret på standardiserede parametre, der gør det muligt for virksomheder at investere i grønnere teknologier og politiske beslutningstagere at afbalancere fordele og risici ved rumaktiviteter.

Endelig vil en vellykket gennemførelse af forordningen øge Unionens evne til at påvirke globale standarder på rumområdet og øge EU-erhvervsgrenens konkurrenceevne på de globale markeder.

Den konsekvensanalyse, der ledsager denne forordning, fastsætter den samlede årlige fordel for virksomheder (satellitoperatører) til 677,5 mio. EUR, hvilket fuldt ud opvejer de omkostninger, der følger af de krav, der følger af den nye forordning. For medlemsstaternes offentlige myndigheder anslås overholdelses- og håndhævelsesomkostningerne til 1-4 fuldtidsækvivalenter.

1.3.4. Resultatindikatorer

Angiv indikatorerne til overvågning af fremskridt og resultater.

Følgende sæt indikatorer vil blive anvendt til at overvåge en vellykket gennemførelse af denne forordning og vurdere indvirkningen på og reaktionen på markedet, navnlig SMV'er.

Specifik ke mål	Indikat or	Metode	Referen cescena rie	Mål (%) ⁽¹⁾	Skøn over de årlige fremskr idt	Revisions frekvens
Støtte udvikli ngen og funktio nen af et indre marked for rumsek toren	Rumakti viteter i det indre marked, der er i overens stemmel se med den foreslå de lovgivni ng	Medlem sstatern es rapporte r	0	100 %	100 % efter lovens ikrafttræ den	Årligt

⁽¹⁾ Målværdierne anslås for en periode på 10 år efter lovens ikrafttræden under hensyntagen til den gennemsnitlige levetid for kommercielle satellitter i alle kredsløb.

Sikre sporing af rumobjekter og reducere generering af rumaffald	Antal episoder af store interesser	Gennem EU's SSST-partnerskab	622 (LEO) 33 (MEO) 101 (GEO)	10 % nedsættelse	~ 5 % nedsættelse pr. år	Årligt
Sikre sporing af rumobjekter og reducere generering af rumaffald	Antal vellykkede bortskaffelser ved endt livscyklus	Gennem EU's SSST-partnerskab	GEO: 60 % LEO: 65 %	90 % for alle kredsløb	~3 % stigning pr. år	Årligt
Skabe en ramme for risikourdering, der er skræddersyet til cybersikkerhed for ruminfrastruktur	Antal indberettede væsentlige cyberhændelser, der er afbødet	EUSPA gennem rapporteringsmekanismen (for EU-ejede aktiver) Enheder, der håndterer IT-sikkerheds hændelser (CSIRT'er)/centrale kontaktpunkter (SPOC) (i henhold til NIS) og de	Ikke oplyst	50 % nedsættelse	50 % efter lovens ikrafttræden	Årligt

		national e rumover vågning scentre for de øvrige aktiver				
Skabe en fælles metode til at måle rumakt iviteters miljøvir kninger	% af EU's markeds andel inden for udviklin g af PEFCR' er	Medlem sstatern es indberet ning	0 %	≥51 %	≥51 %	Årligt
Skabe en fælles metode til at måle rumakt iviteters miljøvir kninger	% af rumoper atører, der foretage r miljørap porterin g	Medlem sstatern es indberet ning	40 % ⁽²⁾	80 % ⁽³⁾	80 % efter etableri ng af PEFCR- rammen	Årligt
Skabe en fælles metode til at måle rumakt iviteters miljøvir kninger	Antal rummiss ioner, der integrer er den standard iserede livscykl usvurde ringsra mme	Medlem sstatern es indberet ning	Ikke relevant (mangle nde standard iseret livscykl usvurde ringsra mme for rumakti viteter)	80 % ⁽⁴⁾	Efter fastlægg else af livscykl usvurde ringsra mme	Årlig efter rammeudv ikling

⁽²⁾ I betragtning af at flere af EU's nationale rumlove, f.eks. Frankrig, Belgien, Danmark, Finland og Grækenland, allerede kræver, at operatørerne udarbejder miljøkonsekvensvurderinger med henblik på udstedelse af licenser.

⁽³⁾ I betragtning af at mikrovirksomheder og universiteter kan være omfattet af undtagelser, og at de udgør ca. 10-20 % af rummissionerne i Europa.

⁽⁴⁾ Ibidem.

Skabe en fælles metode til at måle rumaktiviteters miljøvirkninger	Rumaktiviteters miljøaftryk (f.eks. CO ₂ -emissioner)	Medlemsstaternes indberetning	Ikke relevant (manglende fælles målemetode)	Skal overvåges	Efter fastlæggelse af PEFCR-rammen og derefter årlige reduktionsmål	Årlig efterrammeudvikling
---	--	-------------------------------	---	----------------	---	---------------------------

1.4. Forslaget/initiativet vedrører

☒ **en ny foranstaltning**

☐ **en ny foranstaltning som opfølgning på et pilotprojekt/en forberedende foranstaltning⁽⁵⁾**

☐ **en forlængelse af en eksisterende foranstaltning**

☐ **en sammenlægning eller en omlægning af en eller flere foranstaltninger til en anden/en ny foranstaltning**

1.5. Begrundelse for forslaget/initiativet

1.5.1. Behov, der skal opfyldes på kort eller lang sigt, herunder en detaljeret tidsplan for iværksættelsen af initiativet

13 medlemsstater har rumlovgivning, og flere er i færd med at udarbejde rumlovgivning for at imødegå stigningen i rumaktiviteter og fremkomsten af nye kommercielle aktører. Den manglende koordinering og de lovgivningsmæssige forskelle har ført til en fragmenteret retlig ramme, som kan skabe hindringer for leveringen af rumtjenester og rumbaserede data på det indre marked.

Uden koordinering vil midlerne og tilgangene til regulering af rumaktiviteter i Unionen fortsat være diversificeret. Den foreslåede forordning indfører således en målrettet harmonisering af centrale krav i tilladelsen til levering af rumaktiviteter og -tjenester. De centrale krav omfatter hovedsagelig rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssige bæredygtighed. Der gælder begrænsede bestemmelser for operationer og tjenester i rummet og kredsløbstrafik.

Et sammenhængende og ensartet beskyttelsesniveau for alle ruminfrastrukturens aktiver letter leveringen af rumtjenester, den frie bevægelighed for rumbaserede data, der genereres ved brug af en sådan ruminfrastruktur, samt rumoperatørernes kapacitet til at udføre rumaktiviteter på tværs af flere jurisdiktioner uden hindringer. Forordningen vil således skabe retssikkerhed for rumoperatører og -brugere i Unionen.

Forordningen finder anvendelse på alle aktiver, der iværksættes efter den 1. januar 2030. For aktiver, der stadig befinder sig i en kritisk konstruktionsfase, fastsætter forordningen imidlertid en overgangsperiode på yderligere 24 måneder for at opnå overholdelse.

⁽⁵⁾ Jf. finansforordningens artikel 58, stk. 2, litra a) henholdsvis b).

Visse aspekter, f.eks. vedrørende forvaltning, skal være klar til gennemførelse senest i 2030. Medlemsstaterne skal sikre, at de senest på denne dato udpeger eksisterende myndigheder eller opretter nye myndigheder til at udføre de opgaver, der er fastsat i forordningen, og til at opbygge teknisk ekspertise og kapacitet for at muliggøre en gnidningsløs gennemførelse af denne forordning gennem kvalificerede tekniske organer for rumaktiviteter, der udfører tekniske vurderingsopgaver.

På EU-plan bør EU's Agentur for Rumprogrammet (agenturet) oprette alle nødvendige strukturer, interne processer og procedurer til at påtage sig de nye ansvarsområder, som forordningen pålægger det.

De nye ansvarsområder vedrører navnlig den tekniske vurdering med henblik på at bistå og støtte Kommissionens nye opgaver med tilladelse til og tilsyn med EU-rumoperatører med EU-ejede aktiver, registrering af og tilsyn med tredjelandsoperatører og gennemførelse af tekniske vurderinger for medlemsstater, der mangler kvalificerede tekniske organer på deres område. Agenturet sikrer desuden koordinering af aktiviteterne i Unionens netværk for modstandsdygtighed i rummet (EUSRN), overvåger hændelser vedrørende EU-ejede aktiver, forvalter oprettelsen og gennemførelsen af de nye EU-rummærkningsordninger og bidrager til udviklingen og gennemførelsen af de forskellige støtteforanstaltninger, der er omhandlet i denne forordning.

Agenturet skal forberede sig på at udøve sine nye tekniske vurderingsbeføjelser til at bistå Kommissionen i forbindelse med udførelsen af tilsynsopgaver og at oprette særlige interne strukturer til dette formål såsom overholdelsesudvalget og klagenævnet.

På det tidspunkt, hvor forordningen finder anvendelse, bør en række databaser og relaterede værktøjer allerede være på plads, navnlig EU-registret over rumobjekter og EU-kontaktlistedatabasen for indberetninger af episoder af stor interesse.

Kommissionen uddyber ved hjælp af delegerede retsakter og/eller gennemførelsesretsakter de tekniske krav, der er nødvendige for gennemførelsen af de regler, der er fastsat i denne forordning, og udsteder standardiseringsmandater til udvikling af harmoniserede standarder.

Endelig skal der indføres en række støtteforanstaltninger gennem kapacitetsopbyggende foranstaltninger, teknisk bistand og finansiering for at støtte og forberede medlemsstaterne og rumindustrien på gennemførelsen af forordningen og bidrage til at kompensere for en del af de mulige gennemførelsesomkostninger, f.eks. for nystartede virksomheder, vækstvirksomheder, SMV'er og små midcapvirksomheder.

- 1.5.2. Merværdien af et EU-tiltag (f.eks. som følge af koordineringsfordele, retssikkerhed, større effekt eller komplementaritet). Ved "merværdien af et EU-tiltag" forstås her merværdien af en indsats på EU-plan i forhold til den værdi, som medlemsstaterne ville have skabt enkeltvis

Rumaktiviteter har en stærk grænseoverskridende dimension, da ruminfrastruktur, der fremstilles i én medlemsstat, ofte anvendes af virksomheder, der er aktive i hele det indre marked, selv om rumoperatører ofte skal indhente flere tilladelser i flere medlemsstater. De nye uensartede rammer med potentielt divergerende nationale regler risikerer at hæmme et konkurrencedygtigt indre marked for rumprodukter, rumtjenester og rumbaserede data.

En fælles indsats på EU-plan er nødvendig for at øge det fælles niveau for sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed for rumaktiviteter i hele Unionen. Dette giver en klar merværdi i forhold til medlemsstaternes individuelle foranstaltninger ved 1) at skabe lige vilkår i hele Unionen gennem indbyrdes tilnærmelse af centrale krav i tilladelsesbetingelserne vedrørende rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og miljøpåvirkning, 2) at sikre en bedre koordinering mellem medlemsstaterne og dermed undgå overlapninger, dobbeltarbejde og konflikter ved at indføre sammenhængende mekanismer i hele det indre marked, 3) en ensartet forbedring af beskyttelsesniveauet for ruminfrastruktur, der styrker kapaciteten til at levere rumbaserede data, hvilket igen muliggør levering af tjenester i hele det indre marked og 4) at sikre ensartethed i beregningen af miljøpåvirkningen fra rumaktiviteter i Unionen.

En fælles tilgang til sikre, modstandsdygtige og bæredygtige rumaktiviteter på EU-plan vil give flere fordele for Unionens rumsektor ved at sikre retssikkerheden, fjerne hindringer for levering af rumtjenester og rumbaserede data, mindske den administrative byrde og omkostningerne i forbindelse med de mange og divergerende nationale krav, fremme konkurrencen og give adgang til større markeder.

En koordineret indsats vil gøre det muligt for Unionen at styre og styrke fremtidige globale standarder for rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og bæredygtighed ved at etablere Unionen som en global standardsætter på et område, der kræver hurtige løsninger for at imødegå nye risici for anvendelsen af kredsløb og det ydre rum.

Unionen vil sideløbende hermed søge at forhandle aftaler om gensidig anerkendelse med tredjelande, der forbedrer markedsadgangen for EU's rumindustri.

1.5.3. Erfaringer fra tidligere foranstaltninger af lignende art

Denne forordning er den første af sin art på rumområdet og indfører målrettet harmonisering af centrale aspekter i tilladelserne til at udføre rumaktiviteter. Samtidig bygger den på visse elementer fra den nye lovgivningsmæssige ramme og på erfaringerne med gennemførelsen af EU's harmoniseringslovgivning for produkter og tjenesteydelser.

For at bevare og styrke konkurrenceevnen og innovationen i rumsektoren i Unionen, navnlig med hensyn til nystartede virksomheder, SMV'er og forskningsinstitutioner, vil forordningen også tage ved lære af de seneste retsakter såsom forordningen om kunstig intelligens eller forordningen om cyberrobusthed.

I denne forbindelse vil den a) omfatte en række støtteforanstaltninger for at hjælpe virksomheder, navnlig nystartede virksomheder, vækstvirksomheder, SMV'er og små midcapvirksomheder, med at overholde de foranstaltninger, der er fastsat i denne forordning, herunder, men ikke begrænset til, coaching og mentorordninger, teknisk bistand og støtte til udvikling af nye teknologiske løsninger, b) indarbejde proportionalitet i reglerne, idet der planlægges lempeligere ordninger baseret på forskellige kriterier såsom rumoperatørens størrelse, rummissionens kritikalitet, det anvendte rumaktiv eller kredsløb.

1.5.4. Forenelighed med den flerårige finansielle ramme og mulige synergivirkninger med andre relevante instrumenter

Forordningen fastsætter centrale fælles krav og minimumskrav til aspekterne vedrørende rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og miljø for Unionens

rumoperatører samt for operatører, der er etableret i tredjelande, og som leverer rumbaserede data i Unionen.

Samtidig bygger denne forordning på visse grundlæggende elementer i den nye lovgivningsmæssige ramme, såsom bemyndigede organer, overensstemmelsesvurderinger og udvikling af harmoniserede standarder, som ikke desto mindre er skræddersyet og tilpasset behovene på rumområdet under hensyntagen til en gradvis tilgang til regulering på dette område.

Forslaget vil bygge på og sikre koordinering med de strukturer og mekanismer, der er udviklet i forbindelse med anden lovgivning om modstandsdygtighed og cybersikkerhed, såsom direktiv 2022/2555 (NIS 2-direktivet) og direktiv 2022/2557 (direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed).

For så vidt angår miljømæssig bæredygtighed afspejler indarbejdelsen af livscyklusvurderingsprincipper i rumaktiviteter det overordnede mål, som Unionen forfølger med hensyn til at opnå større bæredygtighed og miljømæssig ansvarlighed i rumsektoren.

Det er af afgørende betydning at sikre overholdelse af forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter ((EU) 2024/1781), som vil kræve et digitalt produktpas for produkter, der er reguleret i henhold til denne forordning, og som dermed potentielt kan finde anvendelse selv på rumaktiviteter. Der vil blive taget hensyn til rumaktiviteternes specifikke mål og begrænsninger ved reguleringen af produkter, der påvirker disse aktiviteter.

Integrationen af livscyklusvurderinger i rumrelaterede projekter ved hjælp af en fælles metode (baseret på Kommissionens henstilling om miljøaftryksmetoder C(2021) 9332 final) letter overholdelsen af lovgivningsmæssige rammer og forbedrer bæredygtighedsvurderinger og offentliggørelse af oplysninger og fremmer dermed tilpasningen til FFR-målene og synergier med andre instrumenter, der har til formål at fremme Unionens rumaktiviteter på en bæredygtig og ansvarlig måde.

1.5.5. Vurdering af de forskellige finansieringsmuligheder, der er til rådighed, herunder muligheden for omfordeling

Forvaltningen af de indsatsområder, der er tildelt agenturet, ligger inden for rammerne af agenturets eksisterende mandat og generelle opgaver. Disse indsatsområder vil imidlertid kræve specifikke profiler eller nye opgaver, som ikke kan absorberes fuldt ud af agenturets eksisterende ressourcer eller løses gennem omfordeling.

For visse horisontale opgaver (f.eks. administrativ støtte, juridisk rådgivning og kontraktforvaltning) kan agenturet udnytte eksisterende ressourcer, hvilket ville skabe effektivitetsgevinster. Der vil også blive etableret synergier med eksisterende interne tekniske strukturer (f.eks. et sikkert informationsmiljø for udveksling af klassificerede informationer med medlemsstaternes sikkerhedsovervågningscentre).

1.6. Varigheden af forslaget/initiativet og af dets finansielle virkninger

☐ **Begrænset varighed**

☐ gældende fra [DD/MM]ÅÅÅÅ til [DD/MM]ÅÅÅÅ

☐ finansielle virkninger fra ÅÅÅÅ til ÅÅÅÅ for forpligtelsesbevillinger og fra ÅÅÅÅ til ÅÅÅÅ for betalingsbevillinger.

☒ **Ubegrænset varighed**

Iværksættelse med en indkøringsperiode fra 2030 til 2031
derefter gennemførelse i fuldt omfang.

1.7. Planlagt(e) budgetgennemførelsesmetode(r)⁽⁶⁾

☒ **Direkte forvaltning** ved Kommissionen

☒ i dens tjenestegrene, herunder ved dens personale i EU's delegationer

☐ i forvaltningsorganerne

☐ **Delt forvaltning** i samarbejde med medlemsstaterne

☐ **Indirekte forvaltning** ved at overdrage budgetgennemførelsesopgaver til:

☐ tredjelande eller organer, som tredjelande har udpeget

☐ internationale organisationer og deres agenturer (angives nærmere)

☐ Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond

☐ de organer, der er omhandlet i finansforordningens artikel 70 og 71

☐ offentligretlige organer

☐ privatretlige organer, der har fået overdraget offentlige tjenesteydelsesopgaver, i det omfang de har fået stillet tilstrækkelige finansielle garantier

☐ privatretlige organer, undergivet lovgivningen i en medlemsstat, som har fået overdraget gennemførelsen af et offentlig-privat partnerskab, og som har fået stillet tilstrækkelige finansielle garantier

☐ organer eller personer, der har fået overdraget gennemførelsen af specifikke aktioner i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i henhold til afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union, og som er anført i den relevante basisretsakt

☐ organer, der er etableret i en medlemsstat og undergivet lovgivningen i en medlemsstat eller EU-lovgivningen, og som i overensstemmelse med sektorspecifikke regler kan få overdraget gennemførelsen af EU-midler eller budgetgarantier, i det omfang de kontrolleres af offentligretlige organer eller af privatretlige organer, der har fået overdraget offentlige tjenesteydelsesopgaver, og har fået stillet tilstrækkelige finansielle garantier i form af kontrolorganernes solidariske hæftelse eller ækvivalente finansielle garantier, som for hver foranstaltning kan begrænses til EU-støttens maksimale beløb.

Bemærkninger

2. FORVALTNINGSFORANSTALTNINGER

2.1. Bestemmelser om overvågning og rapportering

Forordningen vil blive evalueret med henblik på regelmæssig revision senest fem år efter ikrafttrædelsen og derefter hvert femte år. Desuden gennemfører Europa-

⁽⁶⁾ Forklaringer vedrørende budgetgennemførelsesmetoder og henvisninger til finansforordningen findes på webstedet BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

Kommissionen og agenturet flere overvågningsforanstaltninger med henblik på løbende at evaluere foranstaltningernes effektivitet i forbindelse med overvågningen af kontrollen med anvendelsen af foranstaltningerne, herunder overvågning og analyse af nye aspekter i forbindelse med anvendelsen af kravene.

De specifikke mål og de tilsvarende indikatorer vil blive overvåget årligt.

Kommissionen foretager specifikt en kortsigtet evaluering for at vurdere agenturets resultater i forbindelse med dets opgaver i henhold til denne forordning. Kommissionen forelægger rapporten om resultaterne af evalueringen for Europa-Parlamentet og Rådet.

2.2. Forvaltnings- og kontrolsystem(er)

2.2.1. Begrundelse for den/de foreslåede budgetgennemførelsesmetode(r), finansieringsmekanisme(r), betalingsvilkår og kontrolstrategi

Forordningen fastsætter nye materielle krav med hensyn til rumaktiviteter i hele Unionen, samtidig med at der sikres fair konkurrence mellem markedsaktørerne på det indre marked. Disse nye regler kræver en sammenhængsmekanisme for den grænseoverskridende anvendelse af forpligtelserne i henhold til denne forordning samt direkte tilsyns- og håndhævelsesbeføjelser for Europa-Kommissionen og tekniske vurderingsopgaver for agenturet.

For at løse disse nye opgaver er det nødvendigt at afsætte tilstrækkelige ressourcer til Europa-Kommissionens tjenestegrene og agenturet⁽⁷⁾. Håndhævelsen og den vellykkede gennemførelse af den nye forordning skønnes at kræve tre fuldtidsækvivalenter i Europa-Kommissionen (til tilsynsopgaver og -afgørelser).

De forberedende aktiviteter, der er planlagt i opskaleringsfasen indtil udgangen af 2027, anslås at kræve to fuldtidsækvivalenter, som der vil blive anmodet om ud over de ressourcer, der er til rådighed i den nuværende flerårige finansielle ramme (2021-2027).

2.2.2. Oplysninger om de konstaterede risici og det/de interne kontrolsystem(er), der etableres for at afbøde dem

Forordningen fastlægger grundlaget for det indre marked for rummet. Flere og forskellige nationale lovgivningsmæssige tilgange kan fragmentere det indre marked og gøre det vanskeligt for rumvirksomheder at navigere og anvende forskellige retlige rammer.

Forordningen harmoniserer flere centrale krav til tilladelse til og registrering af rumaktiviteter (tekniske regler for rumaktiviteters sikkerhed, modstandsdygtighed og bæredygtighed) og fastsætter en forvaltningsstruktur med henblik herpå.

⁽⁷⁾ Det anslås, at agenturet vil have brug for 17 fuldtidsækvivalenter fra 2028 og fremefter til forvaltningen af de nye opgaver, og ENISA en fuldtidsækvivalent også fra 2028. Agenturets nye opgaver omfatter udvikling af en EU-rummærkningsordning for rumaktiviteter og forvaltning af aktiviteter i forbindelse med de tekniske vurderinger for at støtte Kommissionen i forbindelse med godkendelsen af og tilsynet med EU-rumoperatører af EU-ejede aktiver, tredjelandsoperatører og internationale organisationer samt udøvelse i denne forbindelse af sådanne undersøgelsesbeføjelser vedrørende bistand (inspektioner og undersøgelser). Driftsomkostningerne i forbindelse med agenturets nye opgaver vil blive finansieret gennem et system med registreringsgebyrer, sanktioner og bøder, der pålægges rumoperatører (både i og uden for EU). Et sådant system vil ikke dække agenturets personalerelaterede omkostninger og driftsomkostningerne til mærkerne.

Denne tilgang har til formål at skabe retssikkerhed, fjerne grænseoverskridende hindringer og mindske den administrative byrde og omkostningerne som følge af mange forskellige nationale krav. Det vil forenkle den måde, hvorpå rumoperatører opererer i Unionen, navnlig for nye kommercielle aktører. For at forebygge risikoen for forumshopping og sikre en konsekvent anvendelse af de nye lovgivningsmæssige rammer vil Europa-Kommissionen få nye tilsyns- og håndhævelsesbeføjelser, mens agenturet vil få beføjelser til at bistå Kommissionen ved at udføre tekniske vurderingsaktiviteter. For at mindske risikoen for administrative byrder for industrien er der planlagt en lempelig ordning for nystartede virksomheder, SMV'er og små midcapvirksomheder. For at støtte rumindustrien med gennemførelsen af forordningen er der desuden planlagt særlige støtteforanstaltninger for at kompensere for en del af de mulige omkostninger ved dens gennemførelse for industrien, navnlig for nystartede virksomheder og SMV'er.

- 2.2.3. Vurdering af og begrundelse for kontrolforanstaltningernes omkostningseffektivitet (forholdet mellem kontrolomkostningerne og værdien af de forvaltede midler) samt vurdering af den forventede risiko for fejl (ved betaling og ved afslutning)

Ikke relevant

- 2.3. Foranstaltninger til forebyggelse af svig og uregelmæssigheder

De eksisterende foranstaltninger til forebyggelse af svig, der gælder for Europa-Kommissionen og EU's agenturer, dækker de supplerende bevillinger, der er nødvendige i forbindelse med denne forordning.

3. FORSLAGETS/INITIATIVETS ANSLÅEDE FINANSIELLE VIRKNINGER

3.1. Berørt(e) udgiftsområde(r) i den flerårige finansielle ramme og udgiftspost(er) på budgettet

Eksisterende budgetposter

I samme rækkefølge som udgiftsområderne i den flerårige finansielle ramme og budgetposterne.

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	Budgetpost	Udgiftens art	Bidrag			
	Nummer	OB/IOB ⁽⁸⁾	fra EFTA-lande ⁽⁹⁾	fra kandidatlande og potentielle kandidatlande ⁽¹⁰⁾	fra andre tredjelande	andre formålsbestemte indtægter
	[XX.YY.Y Y.YY]	OB/IOB	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ
	[XX.YY.Y Y.YY]	OB/IOB	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ
	[XX.YY.Y Y.YY]	OB/IOB	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ

Nye budgetposter, som der anmodes om

I samme rækkefølge som udgiftsområderne i den flerårige finansielle ramme og budgetposterne.

⁽⁸⁾ OB = opdelte bevillinger/IOB = ikke-opdelte bevillinger.

⁽⁹⁾ EFTA: Den Europæiske Frihandelssammenslutning.

⁽¹⁰⁾ Kandidatlande og, hvis det er relevant, potentielle kandidater på Vestbalkan.

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	Budgetpost	Udgiftens art	Bidrag			
	Nummer	OB/IOB	fra EFTA-lande	fra kandidatlande og potentielle kandidatlande	fra andre tredjelande	andre formålsbestemte indtægter
	[XX.YY.Y Y.YY]	OB/IOB	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ
	[XX.YY.Y Y.YY]	OB/IOB	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ
	[XX.YY.Y Y.YY]	OB/IOB	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ

3.2. Forslagets anslåede finansielle virkninger for bevillingerne

3.2.1. Sammenfatning af de anslåede virkninger for aktionsbevillingerne

☒ Forslaget/initiativet medfører ikke anvendelse af aktionsbevillinger

☐ Forslaget/initiativet medfører anvendelse af aktionsbevillinger som anført herunder:

3.2.1.1. Bevillinger fra vedtaget budget

i mio. EUR (tre decimaler)

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme		Nummer					
GD: <.....>		År	År	År	År	I ALT FFR	

			2024	2025	2026	2027	2021-2027
Aktionsbevillinger							
Budgetpost	Forpligtelser	(1a)					0,000
	Betalinger	(2a)					0,000
Budgetpost	Forpligtelser	(1b)					0,000
	Betalinger	(2b)					0,000
Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer ⁽¹¹⁾							
Budgetpost		(3)					0,000
Bevillinger I ALT til DG <.....>	Forpligtelser	=1a+1b +3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalinger	=2a+2b +3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I ALT FFR 2021-2027
Aktionsbevillinger I ALT	Forpligtelser	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalinger	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer I ALT		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

⁽¹¹⁾ Teknisk og/eller administrativ bistand og udgifter til støtte for gennemførelsen af EU's programmer og/eller aktioner (tidligere BA-poster), indirekte forskning, direkte forskning.

Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE <....> i den flerårige finansielle ramme	Forpligtelser	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalinger	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
GD: <.....>			År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I ALT FFR 2021-2027
Aktionsbevillinger							
Budgetpost	Forpligtelser	(1a)					0,000
	Betalinger	(2a)					0,000
Budgetpost	Forpligtelser	(1b)					0,000
	Betalinger	(2b)					0,000
Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer ⁽¹²⁾							
Budgetpost		(3)					0,000
Bevillinger I ALT til DG <.....>	Forpligtelser	=1a+1b +3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalinger	=2a+2b +3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
GD: <.....>			År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I ALT FFR 2021-2027

⁽¹²⁾ Teknisk og/eller administrativ bistand og udgifter til støtte for gennemførelsen af EU's programmer og/eller aktioner (tidligere BA-poster), indirekte forskning, direkte forskning.

Aktionsbevillinger							
Budgetpost	Forpligtelser	(1a)					0,000
	Betalinger	(2a)					0,000
Budgetpost	Forpligtelser	(1b)					0,000
	Betalinger	(2b)					0,000
Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer ⁽¹³⁾							
Budgetpost		(3)					0,000
Bevillinger I ALT til DG <.....>	Forpligtelser	=1a+1b +3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalinger	=2a+2b +3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I ALT FFR 2021-2027
Aktionsbevillinger I ALT	Forpligtelser	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalinger	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer I ALT		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Bevillinger I ALT	Forpligtelser	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

⁽¹³⁾ Teknisk og/eller administrativ bistand og udgifter til støtte for gennemførelsen af EU's programmer og/eller aktioner (tidligere BA-poster), indirekte forskning, direkte forskning.

under UDGIFTSOMRÅDE <...> i den flerårige finansielle ramme	Betalinger	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I ALT FFR 2021-2027
Aktionsbevillinger I ALT (alle aktionsrelaterede udgiftsområder)	Forpligtelser	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalinger	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer I ALT (alle aktionsrelaterede udfgiftsområder)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 1-6 i den flerårige finansielle ramme (referencebeløb)	Forpligtelser	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Betalinger	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme		7	"Administrationsudgifter" ⁽¹⁴⁾				
GD: DEFIS			År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I ALT FFR 2021-2027
Menneskelige ressourcer			0,000	0,000	0,000	0,376	0,376

⁽¹⁴⁾ De nødvendige bevillinger bør fastsættes på grundlag af de årlige gennemsnitlige omkostninger, der er tilgængelige på det relevante BUDGpedia-websted.

Andre administrationsudgifter		0,000	0,000	0,000	0,050	0,050
GD DEFIS I ALT	Bevillinger	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426
GD: <.....>		År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I ALT FFR 2021-2027
Menneskelige ressourcer		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Andre administrationsudgifter		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
I ALT GD <.....>	Bevillinger	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 7 i den flerårige finansielle ramme	(Forpligtels er i alt = betalinger i alt)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,426

i mio. EUR (tre decimaler)

		År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I ALT FFR 2021-2027
Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 1-7⁽¹⁵⁾	Forpligtelser	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426
i den flerårige finansielle ramme	Betalinger	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426

3.2.2. Anslåede resultater finansieret med aktionsbevillinger (skal ikke udfyldes for decentrale agenturer)

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (tre decimaler)

⁽¹⁵⁾ Efter 2027 foreslås det, at de anslåede omkostninger ved forslaget finansieres gennem den efterfølgende FFR uden at foregribe aftalen om FFR og programmerne.

Angi v mål og resul tater ↓			År 2024		År 2025		År 2026		År 2027		Indsæt så mange år som nødvendigt for at vise virkningernes varighed (jf. afsnit 1.6)						I ALT	
	RESULTATER																	
	Type (16)	Gnsn tl. omk ostni nger	Nr.	Omk ostni nger	Nr.	Omk ostni nger	Nr.	Omk ostni nger	Nr.	Omk ostni nger	Nr.	Omk ostni nger	Nr.	Omk ostni nger	Nr.	Omk ostni nger	I alt Nr.	Omk ostni nger i alt
SPECIFIKT MÅL NR. 1 (17): [...]																		
- Resu ltat																		
- Resu ltat																		
- Resu ltat																		
Subtotal for specifikt mål nr. 1																		

(16) Resultater er de produkter og tjenesteydelser, der skal leveres (f.eks.: antal finansierede studenterudvekslinger, antal km bygget vej osv.).

(17) Som beskrevet i punkt 1.4.2. "Specifikt/specifikke mål..."

SPECIFIKT MÅL NR. 2 ...																		
- Resu ltat																		
Subtotal for specifikt mål nr. 2																		
I ALT																		

3.2.3. Sammenfatning af de anslåede virkninger for administrationsbevillingerne

- ☐ Forslaget/initiativet medfører ikke anvendelse af administrationsbevillinger
- ☒ Forslaget/initiativet medfører anvendelse af administrationsbevillinger som anført herunder:

3.2.3.1. Bevillinger fra vedtaget budget

VEDTAGNE BEVILLINGER	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I ALT FFR 2021-2027
UDGIFTSOMRÅDE 7					
Menneskelige ressourcer	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376
Andre administrationsudgifter	0,000	0,000	0,000	0,050	0,050
Subtotal UDGIFTSOMRÅDE 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,426
Uden for UDGIFTSOMRÅDE 7					
Menneskelige ressourcer	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Andre administrationsudgifter	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotal uden for UDGIFTSOMRÅDE 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
I ALT	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.3. Bevillinger i alt

I ALT VEDTAGNE BEVILLINGER + EKSTERNE FORMÅLSBESTEMTE INDTÆGTER	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I ALT FFR 2021-2027
UDGIFTSOMRÅDE 7					
Menneskelige ressourcer	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376
Andre administrationsudgifter	0,000	0,000	0,000	0,050	0,050
Subtotal UDGIFTSOMRÅDE 7	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426
Uden for UDGIFTSOMRÅDE 7					
Menneskelige ressourcer	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Andre administrationsudgifter	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotal uden for UDGIFTSOMRÅDE 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

I ALT	0,000	0,000	0,000	0,426	0,426

Bevillingerne til menneskelige ressourcer og andre administrationsudgifter vil blive dækket ved hjælp af de bevillinger, som generaldirektoratet allerede har afsat til forvaltning af foranstaltningen, og/eller ved intern omfordeling i generaldirektoratet, eventuelt suppleret med yderligere bevillinger, som det ansvarlige generaldirektorat tildeles i forbindelse med den årlige tildelingsprocedure og under hensyntagen til de budgetmæssige begrænsninger.

3.2.4. Anslået behov for menneskelige ressourcer

- ☐ Forslaget/initiativet medfører ikke anvendelse af menneskelige ressourcer.
- ☒ Forslaget/initiativet medfører anvendelse af menneskelige ressourcer som anført herunder:

3.2.4.1. Finansieret over vedtaget budget

Overslag angives i årsværk ⁽¹⁸⁾

VEDTAGNE BEVILLINGER	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Stillinger i stillingsfortegnelsen (tjenestemænd og midlertidigt ansatte)				
20 01 02 01 (i hovedsædet og i Kommissionens repræsentationskontorer)	0	0	0	2
20 01 02 03 (i EU-delegationerne)	0	0	0	0
01 01 01 01 (indirekte forskning)	0	0	0	0
01 01 01 11 (direkte forskning)	0	0	0	0

⁽¹⁸⁾ Angiv nedenfor, hvor mange årsværk inden for det angivne antal der allerede er afsat til forvaltning af foranstaltningen og/eller kan omfordeles inden for dit generaldirektorat, og hvilke nettobehov du har.

Andre budgetposter (angiv nærmere)		0	0	0	0
Eksternt personale (i årsværk)					
20 02 01 (KA og UNE under den samlede bevillingsramme)		0	0	0	0
20 02 03 (KA, LA, UNE og JMD i EU-delegationerne)		0	0	0	0
Budgetpost for administrativ støtte [XX.01.YY.YY]	– i hovedsædet	0	0	0	0
	– i EU-delegationerne	0	0	0	0
01 01 01 02 (KA og UNE – indirekte forskning)		0	0	0	0
01 01 01 12 (KA og UNE – direkte forskning)		0	0	0	0
Andre budgetposter (angiv nærmere) – Udgiftsområde 7		0	0	0	0
Andre budgetposter (angiv nærmere) – Uden for udgiftsområde 7		0	0	0	0
I ALT		0	0	0	2

3.2.4.3. Samlet behov for menneskelige ressourcer

I ALT VEDTAGNE BEVILLINGER + EKSTERNE FORMÅLSBESTEMTE INDTÆGTER	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027
Stillinger i stillingsfortegnelsen (tjenestemænd og midlertidigt ansatte)				
20 01 02 01 (i hovedsædet og i Kommissionens repræsentationskontorer)	0	0	0	2

20 01 02 03 (i EU-delegationerne)		0	0	0	0
01 01 01 01 (indirekte forskning)		0	0	0	0
01 01 01 11 (direkte forskning)		0	0	0	0
Andre budgetposter (angiv nærmere)		0	0	0	0
Eksternt personale (i årsværk)					
20 02 01 (KA og UNE under den samlede bevillingsramme)		0	0	0	0
20 02 03 (KA, LA, UNE og JMD i EU-delegationerne)		0	0	0	0
Budgetpost for administrativ støtte [XX.01.YY.YY]	– i hovedsædet	0	0	0	0
	– i EU-delegationerne	0	0	0	0
01 01 01 02 (KA og UNE – indirekte forskning)		0	0	0	0
01 01 01 12 (KA og UNE – direkte forskning)		0	0	0	0
Andre budgetposter (angiv nærmere) – Udgiftsområde 7		0	0	0	0
Andre budgetposter (angiv nærmere) – Uden for udgiftsområde 7		0	0	0	0
I ALT		0	0	0	2

Personalebehov til gennemførelse af forslaget (i årsværk):

	Skal dækkes af det nuværende	Ekstraordinært personalebehov*
--	---	---------------------------------------

	personale i Kommissionens tjenestegrene			
		Skal finansieres under udgiftsområde 7 eller Forskning	Skal finansieres over BA-posten	Skal finansieres af gebyrer
Stillinger i stillingsfortegn elsen	2		Ikke relevant	
Eksternt personale (KA, SNE og V)				

Beskrivelse af opgaver, der skal udføres af:

Tjenestemænd og midlertidigt ansatte	At iværksætte de indledende koordineringsaktiviteter, der er nødvendige for at sikre forberedelsen af en række møder, udkast til rapporter og politisk arbejde med henblik på etablering og gennemførelse af alle de interne strukturer, processer og procedurer, der er nødvendige for at påtage sig de nye ansvarsområder, der er tillagt agenturet ved retsaken om rumsektoren. De indledende aktiviteter kan også omfatte det forberedende arbejde, der er nødvendigt for at iværksætte udviklingen og gennemførelsen af nogle af de digitale løsninger og relaterede værktøjer, der er omhandlet i retsaken om rumsektoren.
Eksternt personale	

3.2.5. Oversigt over de anslåede virkninger for de digitale teknologirelaterede investeringer

Obligatoriske: Det bedste skøn over de investeringer i digital teknologi, som forslaget/initiativet medfører, bør medtages i nedenstående tabel.

Når det er nødvendigt for gennemførelsen af forslaget/initiativet, bør bevillingerne under udgiftsområde 7 undtagelsesvis opføres under den pågældende budgetpost.

Bevillingerne under udgiftsområde 1-6 bør afspejles som "Policy-IT-udgifter til operationelle programmer". Disse udgifter vedrører det driftsbudget, der skal anvendes til at genbruge/købe/udvikle IT-platforme/værktøjer, der er direkte knyttet til gennemførelsen af initiativet og de dertil knyttede investeringer (f.eks. licenser, undersøgelser, datalagring osv.). Oplysningerne i denne tabel skal være i overensstemmelse med oplysningerne i afsnit 4 "Digitale dimensioner".

Digitale bevillinger og IT-bevillinger I ALT	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I ALT FFR 2021-2027
UDGIFTSOMRÅDE 7					
IT-udgifter (organisationen/institutionen)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotal UDGIFTSOMRÅDE 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Uden for UDGIFTSOMRÅDE 7					
Policy-IT-udgifter til operationelle programmer	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotal uden for UDGIFTSOMRÅDE 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
I ALT	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Forenelighed med indeværende flerårige finansielle ramme

Forslaget/initiativet:

- ☒ kan finansieres fuldt ud gennem omfordeling inden for det relevante udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme (FFR)
- ☐ kræver anvendelse af den uudnyttede margen under det relevante udgiftsområde i FFR og/eller anvendelse af særlige instrumenter som fastlagt i FFR-forordningen.
- ☐ kræver en revision af FFR.

3.2.7. Bidrag fra tredjemand

Forslaget/initiativet:

- ☒ indeholder ikke bestemmelser om samfinansiering med tredjemand
- ☐ indeholder bestemmelser om samfinansiering med tredjemand, jf. følgende overslag:

Bevillinger i mio. EUR (tre decimaler)

	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	I alt
Angiv det organ, der deltager i samfinansieringen					
Samfinansierede bevillinger I ALT					

3.3. Anslåede virkninger for indtægterne

- ☒ Forslaget/initiativet har ingen finansielle virkninger for indtægterne
- ☐ Forslaget/initiativet har følgende finansielle virkninger:
- ☐ for egne indtægter
 - ☐ for andre indtægter
 - ☐ angiv, om indtægterne er formålsbestemte

i mio. EUR (tre decimaler)

Indtægtspost på budgettet:	Bevillinger til rådighed i indeværende	Forslagets/initiativets virkninger ⁽¹⁹⁾			
		År	År	År	År

⁽¹⁹⁾ Med hensyn til EU's traditionelle egne indtægter (told og sukerafgifter) opgives beløbene netto, dvs. bruttobeløb, hvorfra der er trukket opkrævningsomkostninger på 20 %.

	regnskabsår	2024	2025	2026	2027
Artikel					

For indtægter, der er formålsbestemte, angives det, hvilke af budgettets udgiftsposter der berøres.

[...]

Andre bemærkninger (f.eks. om, hvilken metode der er benyttet til at beregne virkningerne for indtægterne).

[...]

4. DIGITALE DIMENSIONER

4.1. Krav vedrørende digital relevans

Lovgivningsforslaget indeholder bestemmelser om udvikling og gennemførelse af en række digitale løsninger og relaterede værktøjer med henblik på at støtte medlemsstaterne og bistå rumindustrien med en rettidig gennemførelse af retsakter. Brugen af digitale løsninger har til formål at lette flere aktiviteter såsom behandling af data (indsamling, forvaltning, lagring), overvågning og sporing af aktiviteter, rapportering og udførelse af analyser og lette interaktionen mellem de relevante interessenter:

Beskrivelse af krav	Berørte kategorier af interessenter	Berørt(e) proces(er)
EU-registret over rumobjekter er et digitalt register, der vil blive anvendt til indsamling, behandling og udveksling af data vedrørende de registrerede rumoperatører, der har tilladelse til at drive og levere rumbaserede tjenester i Unionen.	EU's Agentur for Rumprogrammet, udbydere af rumtjenester uden for EU	Oprettelse og forvaltning af et digitalt register
EU-kontaktlistedatabasen for indberetninger af episoder af stor interesse er en digital løsning, der vil blive anvendt til indsamling, behandling og udveksling af data vedrørende kontaktoplysninger for det relevante personale med ansvar for aktiviteter i forbindelse med kollisionsforebyggelse og genindtræden, som rapporteres af rumfartøjsoperatører, der opererer i Unionen.	EU's Agentur for Rumprogrammet, udbydere af rumtjenester i og uden for EU	Oprettelse og forvaltning af en digital database
One-stop-informationsportalen er en digital platform, der vil blive anvendt til indsamling, behandling og udveksling af data for at levere en række tjenester til forvaltning af licensprocessen med henblik på at udføre rumaktiviteter på nationalt plan.	Europa-Kommissionen, EU's Agentur for Rumprogrammet, medlemsstaterne, EU-udbydere af rumtjenester	Etablering og forvaltning af en digital platform

E-sporbarhedscertifikatet vil blive frigivet til udbydere af rumtjenester for at attestere, at rumobjekter er i overensstemmelse med kravene i forordningen med henblik på deres anvendelse i Unionen.	EU's Agentur for Rumprogrammet, udbydere af rumtjenester	Etablering og forvaltning af den digitale løsning
Databasen over miljøaftryk er en digital offentlig database, der vil blive anvendt til indsamlings- og behandlingsaktiviteter. Den vil også gøre de data, der er nødvendige for at beregne miljøaftrykket, tilgængelige for offentligheden.	Europa-Kommissionen, EU's Agentur for Rumprogrammet, medlemsstaterne og EU-udbydere af rumtjenester	Oprettelse og forvaltning af den digitale database

4.2. Data

- 1) EU-registret over rumobjekter: Registret over rumobjekter vil indsamle og behandle oplysninger om udbydere af rumtjenester, der har tilladelse eller er registreret til at drive og levere rumbaserede tjenester i EU. Dataforvaltningen vil være i overensstemmelse med den europæiske datastrategi, idet der lægges vægt på sikker deling, genbrug og minimal overlapning gennem engangsprincippet. Agenturet vil oprette og forvalte EU-registret over rumobjekter og sikre gennemsigtighed og ensartet håndhævelse på tværs af medlemsstaterne.
- 2) EU-kontaktlistedatabase for varslinger om episoder af høj interesse: Denne database indeholder kontaktoplysninger for det personale, der er ansvarligt for aktiviteter i forbindelse med kollisionsforebyggelse og genindtræden. Den vil blive udformet med henblik på at overholde standarddataformater og sikre databeskyttelse. I overensstemmelse med engangsprincippet vil der sigtes mod at genbruge eksisterende verificerede kontaktoplysninger for at minimere overflødige registreringer. Når operationelle ansvarsområder ændres, vil rumtjenesteudbydere give agenturet ajourførte fortegnelser, der muliggør rettidige varslinger og koordinering af reaktionen.
- 3) One-stop-informationsportal: Denne portal vil strømline tilladelsesproceduren for rumaktiviteter. Den vil blive bygget op omkring fælles datastandarder for problemfri integration med eksisterende systemer. Engangsprincippet reducerer overlappende anmodninger om oplysninger, mens periodiske dataudvekslinger, der indledes af licensansøgninger eller -opdateringer, vil sikre, at myndighederne, agenturet og operatørerne effektivt kan spore fremskridt med hensyn til udstedelse af licenser.
- 4) E-certifikat: E-certifikatet vil attestere, at udbyderen af rumtjenester overholder forordningen, og indeholde tekniske specifikationer. I overensstemmelse med den europæiske datastrategi vil agenturet sigte mod at anvende eksisterende register- og licensdata for at forhindre dobbeltarbejde. Certifikatet udstedes, når en operatør opfylder forordningens krav.

5) Database over miljøaftryk: Databasen over miljøaftryk vil levere livscyklusopgørelsesdata af høj kvalitet, der er i overensstemmelse med EU's standarder, og støtte produkters og organisationers miljøaftryk i forbindelse med rumrelaterede undersøgelser. Den følger den europæiske datastrategi ved at fremme genbrug af data, interoperabilitet og gennemsigtighed og sikre overholdelse af bæredygtighedsmålene. Databasen overholder engangsprincippet og minimerer redundans ved at integrere eksisterende datasæt. Data leveres af interessenter i industrien, forskningsinstitutioner og myndigheder med offentlig adgang, herunder adgang for virksomheder og politiske beslutningstagere til lovpligtig rapportering og bæredygtighedsvurderinger. Udvekslinger udløses af overholdelsesforpligtelser og frivillige miljøkonsekvensvurderinger, der finder sted regelmæssigt eller efter behov.

4.3. Digitale løsninger

De digitale løsninger, der påtænkes i forbindelse med forordningen, er følgende:

- EU-registret over rumobjekter: en digital platform, der oprettes og forvaltes af agenturet, herunder listen over registrerede udbydere af rumtjenester, der har tilladelse til at drive og levere rumbaserede tjenester i Unionen
- EU-kontaktlistedatabasen for indberetninger af episoder af stor interesse: et digitalt register, der oprettes og forvaltes af agenturet, herunder kontaktoplysninger for det relevante personale med ansvar for aktiviteter i forbindelse med kollisionsforebyggelse og genindtræden, der er indberettet af rumfartøjsoperatører
- one-stop-informationsportalen: en digital platform, der oprettes og forvaltes af Europa-Kommissionen med støtte fra agenturet, og som leverer en række tjenester til forvaltning af licensprocessen med henblik på at udføre rumaktiviteter på nationalt plan (one-stop-shop-tilgang), der sikrer administrativ forenkling og strømlinede overholdelsesprocedurer, navnlig for nystartede virksomheder, vækstvirksomheder, SMV'er og små midcapvirksomheder, og interoperabiliteten mellem nationalt plan og EU-plan
- e-sporbarhedscertifikatet: et digitalt certifikat, som agenturet har frigivet til udbydere af rumtjenester for at attestere, at rumobjekter opfylder de krav, der er fastsat i forordningen med henblik på deres anvendelse i Unionen
- PEFCR4Space Calculator: et værktøj, der anvendes til at beregne rumrelaterede aktiviteter miljøaftryk ved at følge retningslinjerne og standarderne i reglerne for miljøaftrykskategorien for rumsektoren
- PEFCR4Space Helpdesk: en tjeneste, der yder støtte og vejledning til brugere om gennemførelsen af reglerne for kategorien for produkters miljøaftryk, der er specifikt udformet til rumindustrien, og som hjælper dem med at navigere i de udfordringer eller spørgsmål, de måtte støde på
- Den offentlige database over miljøaftryk samler de livscyklusopgørelsesdata, der er nødvendige for at vurdere miljøaftryk i rumsektoren.

4.4. Vurdering af interoperabilitet

- EU-registret over rumobjekter: Registret over rumobjekter vil støtte grænseoverskridende interoperabilitet ved at anvende fælles lovgivningsmæssige rammer og tekniske standarder, der gør det muligt for agenturet at registrere licens- og overvågningsdata. Det kan anvende løsninger for et interoperabelt Europa såsom standardiserede dataidentifikatorer.

- EU-kontaktlistedatabase for varslinger om episoder af stor interesse: Databasen vil sikre øjeblikkelig grænseoverskridende kommunikation i tilfælde af kollision eller genindtræden ved hjælp af harmoniserede dataformater for kontaktoplysninger og varslingsprotokoller. Denne ordning vil strømline koordineringen af nødsituationer blandt interessenter i og uden for EU ved hjælp af et interoperabelt Europas metadata- og autentifikationsløsninger, der bidrager til at standardisere registreringer.
- One-stop-informationsportalen: Portalen har til hensigt at blive udformet med henblik på gnidningsløs interaktion mellem flere EU-systemer og nationale systemer og fremme interoperabilitet gennem standardiserede dataudvekslingsformater, protokoller og en fælles digital grænseflade for at mindske den administrative byrde.
- E-Certificate: Vil være afhængig af interoperable digitale signaturer og standardiserede overholdelsesdatafelter.
- Database over miljøaftryk: EU-databasen over miljøaftryk støtter grænseoverskridende digitale offentlige tjenester ved at muliggøre standardiseret udveksling af miljøkonsekvensdata på tværs af EU-enheder og offentlige organer. Det forbedrer den grænseoverskridende interoperabilitet gennem juridisk, semantisk og teknisk tilpasning og udnytter løsninger for et interoperabelt Europa såsom metadatastandarder og API-baseret dataudveksling. De vigtigste hindringer omfatter lovgivningsmæssige forskelle, uoverensstemmelser i dataformater og tekniske integrationsudfordringer. Denne vurdering er i overensstemmelse med forordning (EU) 2024/903 (forordningen om et interoperabelt Europa) og støtter målene i EU's grønne pagt og den cirkulære økonomi.

4.5. Foranstaltninger til støtte for digital gennemførelse

Lovgivningsforslaget lægger op til udvikling og gennemførelse af flere digitale løsninger og relaterede værktøjer med det formål at støtte medlemsstaterne og bistå rumindustrien med den rettidige gennemførelse af forslaget.

De digitale løsninger vil blive anvendt til indsamling, behandling og udveksling af data vedrørende de forskellige områder, der er omfattet af forslaget (sikkerhed, modstandsdygtighed og miljømæssig bæredygtighed), samt vedrørende tilladelsesproceduren for at udføre rumaktiviteter på nationalt plan og registreringen af tredjelandsoperatører på EU-plan. Europa-Kommissionen og agenturet vil spille en direkte og aktiv rolle i udviklingen og forvaltningen af disse digitale løsninger.